

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES**

అధికార నివేదిక

OFFICIAL REPORT

బుధవారము, మార్చి 20, 2002

11శా. స. VII స. వాల్యూఽ -- IV సంబరు -- 3

శకసంవత్సరము - 1923, ఫాల్గుణ - 29

WEDNESDAY, THE 20th MARCH, 2002

11 L.A. VII S. VOL--IV No. - 3

29 - PHALGUN , 1923 - S.E.

#

శాసనసభ సచివాలయము

పబ్లిక్ గార్డెన్స్

హైదరాబాదు - 500 004.

**LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.**

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ కె. హరీష్వరరెడ్డి
అధ్యక్షుల పేర్ల వట్టిక	:	శ్రీ ఎం.వి. కృష్ణరావు శ్రీమతి బి. శోభానాగిరెడ్డి శ్రీ కె. జయరాం శ్రీ సి. ముత్యంరెడ్డి శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్యానాయక్ శ్రీ కె. హరిబాబు
కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. తుళ్ళసంద్ సింగ్
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. వి. రామిరెడ్డి
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీమతి వి. జయకుమారి శ్రీ పి.కాళిరాజు శ్రీ కె. హరినారాయణ రావు శ్రీ పి. వెంకటరామారావు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎం.ఎ.సిద్ధిఫ్ఫీ శ్రీ ఎస్.ఆర్.సి. సర్పరాజు శ్రీ బి. పద్మారెడ్డి శ్రీ మహమ్మద్ దావూద్ అలీ శ్రీ జి. ఎస్. గోపాలకృష్ణ శ్రీ ఎస్. రాజ సదారామ్ శ్రీ డి. సరసింహులు శ్రీ జి. నారాయణరెడ్డి కుమారి బి.కె.ఆర్.లక్ష్మి శ్రీ ఐ. రాధాకృష్ణమూర్తి
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ యం.పౌండురంగాచార్య

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(ఏడవ సమావేశము : ఇరవైబెకటప రోజు)

బుధవారము, మార్చి 20, 2002

సభ ట. గం. 8.30 ని. లకు సమావేశమైంది

(గౌ. సభాపతి అధ్యక్షస్థానములో పునాదు)

విషయసూచిక

1. సజ్ఞతపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రాప సమాధానములు
2. స్వల్ప వ్యాపది ప్రశ్నలు
3. జీరో అవర్

4. అర్థిల నమర్పణ
5. సభా సమపక్షంలో ఉంచిన పత్రం

1996–1997వ సంవత్సరానికి గాను ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర గృహనిర్మాణ సంస్ లిమిటెడ్ యొక్క 18వ వార్షిక నివేదిక ప్రతి
6. 2002–2003వ సం .పు వార్షిక అదాయ వ్యయ పట్టిక (బడ్జెబీ) గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన
 అభ్యర్థన నెం . III (3) - న్యాయ పరిపాలన
 అభ్యర్థన నెం . XII (12)- హోం శాఖ
 అభ్యర్థన నెం . XIII(13) - జైల్ నిర్వహణ
 అభ్యర్థన నెం . X (10) - నిత్యపాలన
7. సభా కార్యక్రమము
8. ప్రభుత్వ దృష్టికి తేబడిన అత్యహసరం ప్రజాప్రాముఖ్యం గల విషయములు
  1. ఎన్.ఆర్.ఐ.లకు రాష్ట్రంలో ప్రాఫెనపల్ కోర్సులలో ప్రవేశానికి ఇంటర్వెడియట్ పరీక్షలో 60% మార్కుల కనీస పరిమితిని ఉపనంహారించుటను గురించి
  2. తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో గోదావరి నదికి వరదలు వచ్చినపుడు నదిగట్టకు గండ్ల పడడంవల్ల వాటిల్లే నష్టాల గురించి
9. 304 వ నియమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన అంశము

వాక్యాతపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు – వాగ్నాప సమాధానములు

MADAM SPEAKER : Question No.197(3811) is postponed at the request of the Member.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి (మర్కెపటి):- ఒక చిన్న రికెప్ట్ . మనుషులు పున్న తరువాత పోష్ట్ పోన్ చేసే పద్ధతి మనం చూడ లేదు. మినిష్టరు పున్న తరువాత క్వశ్వన్ పోష్ట్పోన్ చేయవలసిన అవసరం ఏమిటి? ఎందుకు చేస్తున్నారు? సభ్యులు లేకపోతే పోష్ట్పోన్ చేయాలి.

పి.పెట్.సి.లకు సదుపాయాలు

SRI GADDE BABU RAO (Cheepurupalli) Madam Speaker, will the Hon'ble Minister for Health, Medical and Family Welfare be pleased to state :

- Whether it is a fact that many of the Public Health Centres (PHCs) are not having permanent buildings and necessary basic amenities, in the State ;
- If so, the number of such Primary Health Centres ; and
- If so, whether the Government will take steps to construct buildings and to provide basic amenities to all the PHCs in the State ?

MINISTER FOR HEALTH AND MEDICAL (DR. N. JANARDHANA REDDY) :

Sir,

- is, No Sir. Out of 1336 Primary Health Centres in the State 1239 are in permanent buildings and 56 Primary Health Centres are under construction.
- Only 91 Primary Health Centres are located in Private Buildings.
- The Government will take up construction of permanent buildings for the remaining 91 Primary Health Centres in phases.

శ్రీ గద్ది బాబు రావు : - అధ్యక్షా, పిహాచీసిలకు చాలా వరకు పక్కా భవనాలు నిర్మించడం జరిగింది అయితే కొన్ని సదుపాయాలు అవసరం ఉన్నాయి. అక్కడ వాటర్ ఫెసిలిటీస్ కోసం ఉపయోగిస్తున్న మోటార్స్‌ను, ఆవరేషన్ థియేటర్ ఎక్స్ప్రెస్‌మెంట్‌ను కాపాడే వారు లేకుండా పున్నారు. అందువల్ల అక్కడ థిప్స్ జరిగే అవకాశాలున్నాయి. కనుక అక్కడ వాచ్మెన్‌ను నియమించవలసిన అవసరం ఎంతైనా పుంది. కనుక వాచ్మెన్‌ను నియమిస్తారా? అలాగే ఇంకా కొత్తగా కట్టపలసిన భవనాలు ఎన్న ఉన్నాయి? అప్పి ఎన్ని ప్రోగ్రామ్లో ఉన్నాయి? అలాగే త్రి ఫీజ్ కరెంట్ అవసరం అక్కడ చాలా పుంది. కొత్త బిల్డింగ్స్ వచ్చిన తరువాత ఈ త్రి ఫీజ్ కరెంట్ ఉంటే తప్ప మోటార్ రన్ కావడం లేదు.. ఆ ఇబ్బందులను అధిగమించే ఏర్పాట్లు చేస్తారా? అసలు ఎన్ని సబ్ సెంటర్స్ ఉన్నాయి? వాటికి కూడా మనం భవనాలు నిర్మించవలసిన అవసరం పుంది. వాటిని నిర్మిస్తారా? పిహాచీసి లకు హాండ్ కాప్టర్ హోస్పిటల్‌కు నాన్ అఫిషియల్స్, అఫిషియల్స్‌తో కమిటీలు వేశారు. కమిటీలకు నిధులు ఇస్తారు. దానిలో రూ. 500 గానీ, 1000 గానీ పెట్టి వాచ్మెన్‌ను గానీ, స్విపర్సన్ గానీ పెట్టుకోవచ్చు. ఆ నిధులతో వాచ్మెన్, స్విపర్ సంటి వారిని నియమించి, సెంటర్స్‌ను సక్రమంగా వినియోగించాలని కోరుతున్నాను.

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డి : - అధ్యక్షా, ప్రతి పిహాచీసి కి కొంత డబ్బు ఎలక్టెచ్ చేయడం జరిగింది. ఆ నిధులతో హోస్పిటల్ ఎడ్వెజరీ కమిటీ వాచ్మెన్, స్విపర్సన్ కంటినెంజెన్సీ కింద అపాయింట్ చేసుకోవడానికి అవకాశం పుంది. ఇక్కడ 56 కత్త పిహాచీసి భవనాలు నిర్మాణంలో పున్నాయి. 91 పిహాచీసిలకు మళ్ళీ భవనాలు కట్టపలసి పుంది వాటిని ఫీజ్ మేనర్గా తీసుకుంటామని గౌరవ సభ్యులకు నేను తెలియజేస్తున్నాను. ఈ త్రి ఫీజ్ ఎలక్టెసిటీ ఎక్కడ అవసరం అయితే అక్కడ ఎడ్వయిజరీ కమిటీ అవసరం పుంటే తీసుకొనడానికి అవకాశం కలుగేస్తున్నారు. ఈ నాడు 10,538 పిహాచీసిలు, 68 సబ్ సెంటర్స్ పున్నాయి. కొన్నింటికి బిల్డింగ్స్ లేవు. ఫీజ్ మేనర్గా మనం బిల్డింగ్స్ నిర్మించడానికి అవకాశం పుంది కొన్నిటిని ఈ సంవత్సరం చేపట్టడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వేణు గోపాల రెడ్డి (రాయదుర్గ) : - అధ్యక్షా, పిహాచీసిలకు ప్రతి మండల హాండ్ కాప్టర్లో చాలా చేట్లు ప్రభుత్వం వద్ద నుంచి మంజూరైన నిధులతో కొత్త భవనాలు కడుతున్నారు. కానీ ఉదాహరణ తీసుకుంటే నా నియోజక వర్గం కనేగర్లో దాదాపు నాలుగు సంవత్సరాలుగా ఆ బిల్డింగ్సు కొట్టడం పూర్తి కాలేదు. ఇప్పుడు దానని వైద్య విధాన పరిషత్తుకు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది మందుల కొరత చాలా పుంది ఘంట్స్ కొరత వల్ల మందులు రావడం లేదు. వాచ్మెన్‌ను తీసుకోవడానికి

డబ్బులు వినియోగిస్తే ఇబ్బందులు తొలగుతాయి కాబట్టి ఆ విషయమై ఒక ఆలోచన చేయాలనీ, వాచ్చెన్కు సవరేటగా వచ్చే విధంగా కార్బూక్మాలను చేయాలి, నిర్మాణంలో జాప్యం జరుగుతున్నదని మంత్రి గారు చెప్పారు. మూడు నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి గడువు పెట్టి ఇన్ని రోజులలో పూర్తి చేస్తామన్న విధంగా కార్బూక్మాలను పూర్తి చేయాలని, పెండింగు పనులను పూర్తి చేయాలి. మందులు సక్రమంగా టైము ప్రకారం అందించే విధంగా చేయాలని ఎమ్మలీ ఛైర్స్‌గా యాక్ట్ చేస్తున్నారు కాబట్టి అక్కడ పట్టిక్ నుంచి చాలా ఇబ్బందులు పున్నాయి. అదే విధంగా పిహాచేసిలలో డాక్టర్స్ తక్కువగా ఉన్నారు. కనేకల్ తాలూకా బార్డర్ అక్కడ లేదీ డాక్టర్స్ లేరు. కనుక డాక్టర్స్ ను నియమించాలని, ప్రజాసీకాన్ని ఆదుకోవాలని తమ ద్వారా కోరుతున్నాము.

శ్రీమతి హైమవతి దేవి, శోభా(శృంగపరపుకోట):- అధ్యక్షా, నా నియోజక వర్గంలో మొత్తం 6 పిహాచేసిలు , 2 కనెక్టెడ్ హోస్పిటల్స్ పున్నాయి. అయితే అసంతృప్తి మండలంలో పిహాచేసి ఉంది. దానికి 20 కిమీ దూరంలో సబ్ సెంటర్ పుంది . బిల్లింగ్ లేక చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కనుక భవనాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. వేపాడ, మాడగడ పిహాచేసి లలో కూడా డాక్టర్స్ లేరు. అక్కడ డాక్టర్స్ ను ఏర్పాటు చేయాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ అయ్యాబ్జీ వేమ, మానేపల్లి(నగరం) :- అధ్యక్షా, మా దేవాదుల నియోజక వర్గ పరిధిలో పిహాచేసికి భవనాన్ని పూర్వం దాతలు యిచ్చారు. అది ఇప్పుడు శిథిలావస్తలో పుంది. అందులో డాక్టర్స్ వారు అందుబాటులో పుండెందుకు వీలు లేకుండా పుంది. క్వార్టర్స్ శిథిలావస్తలో పున్నాయి. డాక్టర్స్, స్టోఫ్ నర్సులు, అక్కడ పుండే సిబ్బంది ఉండటానికి వీలు లేని పరిస్థితి పుంది. కనుక ఆ శిథిలావస్తలోని క్వార్టర్స్ ను తిరిగి నిర్మించడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు? ఇప్పుడు పిహాచేసిలలో సూతనంగా అనుబంధంగా పస్తున్న కొత్త పద్ధతులను అమలు చేసుకునేందుకు వీలుగా , కొత్త విధానానికి అనుగుణంగా పస్తున్న సౌకర్యాలను కల్పించేందుకు గాను ప్రభుత్వం ఏవిధమైన చర్యలు చేపడుతుందని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని తెలుపవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఉ.8.40

శ్రీమతి పిహాచ్.జగద్భారి(అల్లవరం): అధ్యక్షా, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో అల్లవరం మండలంలో గోడిలంక అనే గ్రామంలో పిహాచేసి మారు మూల పుంది. అయినప్పటికి అక్కడ ఒపి ఎక్కువగా పుంటుంది. బిల్లింగ్ కూలిపోయే స్థితిలో పుంది. అల్లవరం హాండ్క్వార్టర్స్ సెంటర్లో దాతలు 30 పడకల ఆసుపత్రికి స్థలం కేటాయించడం జరిగింది. గోడిలంకలో ఉన్న పిహాచేసిని హాండ్ క్వార్టర్స్ లోకి శాంక్షేపించవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

DR. P. SHANKAR RAO (Shadnagar) : Madam Speaker, my question to the Hon'ble Minister is, is there any proposal to start new Primary Health Centres this year ? మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ఏమైనా ప్రాపోజిల్ పుందా? ప్రాండ్ నగర్ నియోజకవర్గానికి సంబంధించి ఒక రిప్రజంబేషన్ కూడా ఇచ్చాము. దానిని ఏమైన కన్నిడర్ చేస్తున్నారా? ప్రస్తుతం ప్రయమరీ మెడికల్ సెంటరు ఉన్నది దానిని అప్పేడ్ చేయడానికి అలోచన ఉన్నదా?

శ్రీ సున్నం రాజయ(భద్రాచలం) : అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో పిహాచేసిలకు శాశ్వత భవనాలు పుంటే ఎన్నుంలు, ల్యాబ్ టెక్నిషియన్లు, డాక్టర్లు, బెడ్సు లేని అటువంటి ఆసుపత్రులు ఉన్నాయి. కొన్ని ఉన్నాయి, ఉన్న చోట డాక్టర్లు లేరు. ఉంధారణకు నల్గొండ జిల్లాలో సాలిగొరపరం మండలం హాండ్క్వార్టర్స్ ఉన్న చోట భవనం కట్టరు. దానికి డాక్టర్లు, సిబ్బంది లేకపోవడం వల్ల కుటుంబ నియంత్రణ అటువంటి వాటికి జాప్యం జరుగుతున్నది. బద్రాచలం నియోజకవర్గంలో చర్చ మండలం హాండ్ క్వార్టర్స్ లో ప్రభుత్వ ఆసుపత్రి సిదిలావస్తలో పుస్తది. దానికి నిధులు ఏమైనా ఇస్తున్నారా ? లేదా? ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో

లేడి డ్యూర్సు లేదు ఎప్పటిలోగా భర్త చేస్తారు? ఏజనీ ప్రాంతాలలో సంచార వైద్యశాలలు నడవడం లేదు, వాటికి ఎప్పటిలోగా మొబైల్ టీమ్సు ఏర్పాటు చేస్తారు?

శ్రీ జి. అప్పలసురూప్యారాయణ(శ్రీకాకుళం): అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గంలో గార మండలంలో కళింగవట్టంలో వంశధారా ఘడువువల్ల ఒక డిస్టెన్సరీ పడిపోయింది. మేము ఆ డిస్టెన్సరీని పంచాయితీ భవనంలో పెట్టాము. ఇటీవల సెక్యూరిటీ ఉండడంవల్ల వాళ్ల కూడా ఖాళీ చేయమంటున్నారు. మాకు డిస్టెన్సరీకి బిల్లింగ్ శాంక్ష్మ్ చేయమని మీద్వారా హాల్చు అండ్ మెడికల్

మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి బి. శోభానాగిరెడ్డి(ఆళ్లగడ్డ): అధ్యక్షా, ఈ పిహాచేసిలకు సరైన నిష్పత్తిలో మందులు పంపిణి జరగడం లేదనే మాట వాస్తవమా? మా ఆళ్లగడ్డ నియోజకవర్గంలో అహోబిలం పిహాచేసికి 12 సబ్ సెంటర్సు పుంటే అలమూరు పిహాచేసికి కేవలం 4 సబ్ సెంటర్సు ఉన్నాయి. అన్ని పిహాచేసిలకు ఒకే రీతిలో మందులు పంపిణి చేయడంవల్ల పెద్ద పిహాచేసిలకు మందుల సరఫరా సరిపోవడం లేదు. కాబట్టి జనాభా ప్రాతిపదిక మీద ఎన్ని సబ్ సెంటర్సు పుంటే దానిని ప్రాతిపదికగా తీసుకొని మందులు పంపిణి చేయాలని అడుగుతున్నాను. ఈ రోజు మందులు పంపిణి అనేది ఎపిహాచెసి వాళ్లకి ఇచ్చారు. అక్కడ స్థానికంగా ఏ మందులు అవసరం అవుతాయో అని కాకుండా వాళ్ల దగ్గర ఉన్నటువంటి మందులు మాత్రమే తీసుకుపోవాలని నిబంధనలు పెట్టారు. డిఎంహాచెం గారికి మందుల పంపిణీలో బాధ్యత అపుచేప్పే అవకాశం ఏదైనా పుందా? ఆళ్లగడ్డలో ఉన్నటువంటి కమ్యూనిలి హాల్చు సెంటరుకు నాలుగు వేల రూపాయలు మందులు పంపిణి జరగవలసి పుంటే ఇస్పటిదాకా వారికి మాత్రం నిధులు మంజూరు చేయలేదు. కాబట్టి వెంటనే నిధులు మంజూరు చేయాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

DR. M. THIPPESWAMY (Palamnaru): Madam Speaker, in many of the Primary Health Centres there are no basic amenities like water, electricity supply, buildings, cots etc. For example, in Chittoor district, due to non-supply of water, many of the operations are being affected. Therefore, I would like to request the Hon'ble Minister through you to see that every primary health centre should be given 24 hours water supply. Madam, many of the hospitals are located in panchayat buildings and are not being given regular water supply.

Secondly Madam, proper electricity supply should be provided to PHCs

Thirdly, the cots located in PHCs are the ones which were supplied long back and are not in a good condition. Therefore, there is a need to change them.

I would request the Hon'ble Minister through you, to respond to my requests.

శ్రీ కె.అచ్చన్నాయుడు (వారిశ్శందాపురం): అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వం ఎప్పుడు లేనివిధంగా కొన్ని వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి పిహాచేసిలు, 30 పడకల ఆసుపత్రులు, ఏరియా ఆసుపత్రులు కట్టింది . మెయిన్సెటెన్సు లేకపోవడం వల్ల చక్కగా కట్టినటువంటి భవనాలు అన్ని కూడా ప్రాణీయన పరిస్థితులలో ఉన్నాయి. మొదలు ఒక సంవత్సరం ప్రభుత్వం స్వీచ్ఛ ద్వారా మెయిన్సెస్ చేసింది. ఇప్పుడు పూర్తిగా నిధులు లేకపోవడంవల్ల మెయిన్సెస్ చేయడం చాలా ఇబ్బంది. దానిపైన మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొనివచ్చాను. నా నియోజకవర్గం పరిధిలో సిలారు, డి.జి.పురం, కొత్తపల్లి ఈ మూడు పిహాచేసిలు సిధిలావస్థలో ఉన్నాయి ప్రభుత్వం డిఎంహాచెం నుంచి రిపోర్టు తెప్పించుకొని తక్షణమే మంజూరు చేయవలసిన అవసరం పుంది. ఎందుకంటే డ్యూర్సు వారియుక్క విధులు నిర్వహించడానికి చాలా ఇబ్బంది పదుతున్నారు. పూర్తిగా సిధిలావస్థలో ఉన్నాయి, కాబట్టి ఈ మూడు పిహాచేసిలకు డిఎంహాచెం నుంచి నిధులు మంజూరు చేయించాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డా.ఎన్.జనార్థన్‌రెడ్డి: అధ్యక్షా, వేషుగోపాలరెడ్డిగారు కనికలో ఉన్న పిహాచీని ఎపివివికి ట్రాస్పుఫర్ చేశారని అన్నారు. కొన్ని ఆసుపత్రులను ఎపివివికి ట్రాస్పుఫర్ చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు కేవలం 627 పిహాచీలు ఎపిఇఅర్పితో నిర్మిస్తుంటే 601 పూర్తి అయినాయి. కేవలం 26 మాత్రమే ఉన్నాయి. వాటిని కూడా త్వరితగతిని ఒకటి, రెండు నెలల్లో పూర్తి చేస్తాము. డాక్టర్ తక్కువ ఉన్నారని చెప్పారు, అది వాస్తవం, వెంటనే రిక్రూట్‌మెంటు చేస్తున్నామని చెప్పి గౌరవ సభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను. శోభా హైమమతిగారు అసంతగిరిలో ఒక పిహాచీ పుండి అక్కడ సబ్సింటర్కు బిల్డింగ్ కావాలని కోరారు, శాంక్ష్మ చేయుస్తామని చెప్పి నేను మనవిచేస్తున్నామ. డాక్టర్ పోస్టులను ఖచ్చితంగా భర్తీ చేయడం జరుగుతుంది. వేమా గారు క్వార్టర్స్ బిల్డింగ్ సిథిలాపస్టలో ఉన్నాయని చెప్పారు. వాటికి కూడా మెయిన్‌ట్రైన్‌కు గ్రాంటున్నాని రిపేర్చుకు డబ్బులు కాని ఇప్పడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. అల్లావరం మండలంలో గుడిలంక పిహాచీ బిల్డింగ్ కూలిపోయే ప్రమాదం అని చెప్పారు, అధికారులను పంపించి ఎస్టేమేట్టు వేయించి వాటి అన్నిటిని కూడా రిపేరు చేయించడం జరుగుతుంది. ప్రతి సంవత్సరం 85 కొత్త పిహాచీలు ఇస్తున్నాము. మహాబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో కొన్ని ఇప్పడం జరిగింది. షార్ట్‌సగర్లో ప్రతిపాదనలు నా దగ్గర లేపు, పంపితే దానిని పరిశీలిస్తామని చెప్పి మనవిచేస్తున్నాము. శోభానాగిరెడ్డిగారు మందులు పంపిణి సక్రమంగా జరగడం లేదని తెలియచేశారు. పిహాచీలు సక్రమంగా పనిచేసి మందులు అధికంగా వినియోగించుకోంటే ఎటిసి గ్రెండ్ క్రింద విభజించుకొన్నాము. దాని ప్రకారంగా మందులు ఎక్కుడైతే అధికంగా యూజ్ ఉన్నదో దానికి అదే విధంగా ఎవాల్యూపేటు చేసుకొని మందులు కూడా అధికంగా సప్లై చేయడం జరుగుతుందని చెప్పి మీకు తెలియచేస్తున్నాము. తీస్పేస్పామ్‌గారు అడిగారు, వాటర్ సప్లై, విద్యుత్క్రమి, కాట్సు కాని ఏమైనా చెడిపోయి వుంటే వాటిని రిప్లైన్ చేసేందుకు ప్రభుత్వం సిద్ధంగా పుంది. దానికి కూడా నిధులు ఉన్నాయనిచెప్పి తెలియచేస్తున్నాము. అచ్చున్నాయుడుగారు అడిగారు, మెయిన్‌టెనెన్సు కోసం ప్రతి సంవత్సరం గ్రాంటున్ ఇప్పడం జరుగుతోంది. వాళ్ళ 3 పిహాచీలు భవనాలు బాగా లేవని చెప్పారు. వాటిని కూడా అధికారులను పంపించి తనిఖి చేయించి అవసరమైన చర్యలు చేపడతామని తెలియచేస్తున్నాము. అప్పల సూర్యనారాయణగారు కళింగపట్టులో బిల్డింగ్ కూలిపోయింది వేరే బిల్డింగ్లో పనిచేస్తున్నదని చెప్పారు. వాటికి ఈయ్యెక్కు సంవత్సరంలోనే నిధులు కేటాయించేందుకు పరిశీలిస్తామని చెప్పి తెలియచేస్తున్నాము.

ఉ.8.50

రాజయ్యగారు మాట్లాడుతూ చర్ల పి.పి.హాచీ. శిథిలాపస్టలో ఉన్నదని చెప్పారు. ఆవిధంగా శిథిలాపస్టలో ఉన్న బిల్డింగ్ చాలా ఉన్నాయి. వాటిని పునర్ధర్థరించపటిన అవసరం ఉన్నది. వాటిని పరిశీలిస్తాము. మెడికల్ యూనిట్ పనిచేసే విధానం రెప్యూబెసి మన రాష్ట్రంలో ప్రిమరీ హెల్ప్‌కేర్ విషయంలో ప్రత్యేకమైన శర్ధ తీసుకోవటం జరుగుతోందని మనవిచేస్తున్నాము.

ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు మందుల సరఫరా

ప్రశ్న నెం . 199(4355)

Sri N. Varadarajula Reddy (Prodduturu) Madam Speaker, will the Hon'ble Minister for Health, Medical and Family Welfare be pleased to state

- Whether it is a fact that the Government is spending crores of rupees on provision of better Medicare to the poor;
- if so, the amount sanctioned to Osmania Government General Hospital, Hyderabad, Cuddapah and Ananthapur Government Hospitals;
- Whether the Hospital authorities are not supplying costly medicines and patients are forced to purchase medicines from outside; and
- If so, the action taken in this regard?

DR. N. JANARDHAN REDDY:

- a.Yes sir.
 b.The budget sanctioned for the supply of drugs, consumables and buildings maintenance grant during 2001-2002 is as follows:-

Name of Hospital	670 Drugs Rs.	240 Material Supplies(Rs.)	460-CT&S Rs.	Buildings Rs.	Total Rs.
Osmania General Hospital, Hyd.	2,47,76,000	93,48,000	4,51,000	1,36,00,000	4,81,75,000
Govt. Hospital Cuddapah.	28,00,000	4,20,000	1,40,000	15,00,000	48,60,000
Govt. Hospital, Anantapur.	4,80,000	9,00,000	3,75,000	33,04,000	50,59,000

- c.All the essential medicines are being supplied including costly medicines;
 d.Does not arise.

శ్రీ ఎన్. వరదరాజులండ్రీ: మేడమ్, మంత్రిగారు సమాధానంలో హస్పిటల్స్కు సఫిపియెంట్గా డబ్బులు ఇస్తున్నామని చెబుతున్నారు. ఒక్కొక్క రోజుకు ఎంత డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నారు? ఎంతమంది పేపంట్స్ హస్పిటల్కు వస్తున్నారు? హస్పిటల్కు వచ్చే పేపంట్స్కు మందులు ఇచ్చేందుకు కేటాయించే డబ్బు చాల టంలేదు. కడవ, అనంతపురంల లో దాదాపు వెయ్యమంది అప్టు పేపంట్స్, నూరు మంది ఇన్ఫోపోట్ట్ ఉంటూంటారు. ఒక్కొక్క పేపంట్పై రూపాయి కూడా ఖర్చుపెడుతున్నట్లు లేదు. ఇంత తక్కువ డబ్బులు ఇస్తూ సరిపోయినంత డబ్బు ఇస్తున్నామని మంత్రిగారు చెప్పటం వాస్తవం కాదు. ఒక మనిషికి ఎంత కేటాయిస్తున్నారు? రోజుకు ఎంత భర్పవుతుంది? పేపంట్స్ మీద రోజుకు ఎంత ఖర్చుపెడుతున్నారు? మీరిచ్చే డబ్బు ఎంత? వచ్చే పేపంట్స్ ఎంతమంది? పేపంట్స్కు రూ.1.50 పైసలు కూడా ఖర్చుపెట్టటంలేదు. ఇచ్చిన డబ్బులో కూడా కొంత లాప్స్ అపుతున్నది. ఆ డబ్బు ఎందుకు లాప్స్ చేస్తున్నారు? ఈవిషయం మీ దృష్టికి వచ్చిందా? ఆవిధంగా చేసినవారిపై మీరు ఎలాంటి చర్యలు తీసుకున్నారు? కడవలో సి.టి. స్కూల్ ఉన్నది. ఆరు నెలలనుండి అది పనిచేయటంలేదు. ఈ విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి కూడా వచ్చింది. అయినప్పటికీ ఇస్పటిపరకు దీనిని పనిచేయించే పరిస్థితి లేదు. ఉస్కానియా జనరల్ హస్పిటల్కు పి.ఎ.సి. కమిటీ వెళ్లి మరుగుదొడ్డు చాలా దారుణంగా ఉన్నాయని రిపోర్ట్ ఇచ్చింది. దానిపై ప్రభుత్వం ఏ చర్యలు తీసుకున్నది? శాసనసభా కమిటీ ఇచ్చిన రిపోర్ట్పైనే చర్య తీసుకోలేదు. దీనిని ప్రభుత్వం పట్టించుకోవటంలేదు. రోగులు చాలా అధ్యాన్ముఖ స్థితిలో ఉన్నారు. మురుగుదొడ్డు క్లీన్ చేయటంలేదు. పేపంట్స్ రక్తపరీక్ష , మలమూత్ర పరీక్షలు బయటచేపించుకోవటిని వస్తోంది. అక్కడ పరీక్షలు స్క్రమంగా చేయటం లేదు. ప్రతిదానికి బయటకు వెళ్లమంటున్నారు. యూజ్ అండ్ తో సిరంజీలను వాడటంలేదు. ఒక సిరంజీను 20 మందికి, 50 మందికి, 100 మందికి వాడుతున్నారు.

ఎయిట్స్/గురించి మన నభలోనే పెద్దయెత్తున చర్చ జరిగింది. వాడిన సూదులే వాడుతుంటే ఎందుకు ఎయిట్స్ రాదు? ప్రతి పేపరటకు యూజ్ అండ్ త్రో సూదులు వాడాలి. మందులు సఫిపియొంటగా ఉన్నాయని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. మా గవర్న్మెంట్ హోస్పిటల్ ఎడ్యూయిజర్ కమిటీ ఛైర్‌న్సును నేను. మా హోస్పిటల్‌లో పోయిన నెలలో మీటింగ్ పెట్టము. మందులు లేనందున రూ.20,000 ఖరీదుచేసే మందులు మేమే కొనుగోలు చేశాము. కట్లు కట్టటానికి బట్ట లేదు, ఎక్స్‌రేలు లేపు. ఈ పరిస్థితిని సరిచేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డా. ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి: కడవ హోస్పిటల్‌గాని, మరేదైనా ఎ.పి.వి.వి.పి. హోస్పిటల్‌సైనా పర్ బెడ్కు పర్ ఇయర్కు రూ.8000 మెడిసిన్ కొరకు కేటాయిస్తున్నాము. అదికాక 200 పడకల హోస్పిటల్ అదనంగా ప్రతి బెడ్కు రూ.100 విలువైన మెడిసిన్ ఎమర్జెన్సీలో కొనుగోలు చేయటానికి డాక్టర్కు అధికారం ఇచ్చాము. ఎక్కువ మందులు అవసరమైతే హోస్పిటల్‌లో స్టోర్సు ఉంటున్నాయి. అవసరమైన మందులు ఎక్స్‌రేగా ఇష్టటం జరుగుతోంది. డబ్బులు లావ్సు అవుతున్నాయని గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. ఎమర్జెన్సీ క్రింద కేటాయించే రూ.100 డబ్బును కొన్ని హోస్పిటల్ వినియోగించుకోని విషయం మా దృష్టిలో ఉన్నది. వాటిని కూడా క్లోజ్‌గా మానిటర్ చేస్తున్నాము. కడవలో సి.టి.స్క్యూన్ ఇవ్వాలి. గౌరవసభ్యులు ఆల్రా సౌండ్ అడిగి ఉంటారు. అసెంబ్లీలో చర్చకు వచ్చిన సందర్భంగా బయో మెడికల్ ఇంజనీర్సు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా హోస్పిటల్ అన్నింటికి పంపించి కొనుగోలు చేసిన ఎక్స్ప్రెమెంట్ సరిగా పనిచేస్తున్నాయా, లేదా అనే విషయం ఎవాల్యూయేట్ చేస్తున్నాము. ఉస్కానియా జనరల్ హోస్పిటల్‌లో మరుగుదొడ్లు సరిగా లేవని చెప్పారు. గతంలోనే కాదు రీసెంటగా కూడా నేను ఉస్కానియా జనరల్ హోస్పిటల్కు వెళ్లి చూశాను. వాటి రిపెయర్స్, శాసిటేషన్ విషయంలో ప్రత్యేకమైన శక్తి తీసుకుంటాము.

వరీక్షల నిమిత్తం బయటకు వెళ్లటం అనేది ఈసాడు లేదు. ఉస్కానియాలో సి.టి.స్క్యూన్ పనిచేస్తోంది. ఎక్స్‌రే, ఫిల్స్ కొరత ఏ మాత్రం లేదు. మిగిలిన పరీక్షలన్నీ అక్కడ జరుగుతున్నాయి. మందుల కొరత లేదు. ఈ సంవత్సరం కూడా బడ్జెటలో అదనంగా కేటాయించాము. గౌరవసభ్యులు హోస్పిటల్ అడ్యూయిజర్ కమిటీకి ఛైర్‌న్సుగులుగా ఉన్నారు. వైపునా సమస్యలు ఉంటే సంబంధిత అధికారుల దృష్టికి, నా దృష్టికి తీసుకురాగలరని మనవిచేస్తున్నాము. ఎక్కడా మందుల కొరత లేకుండా మందులు సప్లై చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాము.

శ్రీ డి. నాగేందర్ (ఆసిఫ్ నగర్): ఇది చాలా ప్రధానమైన సమస్య. మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానాన్ని మీరు ఒకసారి చూడండి. ఉస్కానియా జనరల్ హోస్పిటల్కు రూ.4,81,75,000 శాంక్ష్ర్ చేశామని చెప్పారు. భవనాల కొరకు రూ.1,36,00,000 కేటాయించామని చెబుతున్నారు. అర్ అండ్ చి వారు బిల్డింగ్ మెయింటెన్స్ కోసం ఖర్చుచేస్తున్నారు. అటువంటప్పుడు మరలా మెడికల్ అండ్ హెల్ప్ డిపార్ట్మెంట్‌వారు డబ్బు ఎందుకు ఖర్చుపెట్టాలి? డగ్గీ కొరకు రూ.2,47,76,000 ఇస్తున్నట్లు చెబుతున్నారు. ఇస్తు కోట్లు మీరు ఉస్కానియా హోస్పిటల్కు పేపెంట్ కొరకు ఇచ్చేవారైతే బయటనుండి మందులు ఎందుకు పర్సేచ్ చేయవలసి పస్తోంది? సంవత్సరానికి ఎంతమంది పేపెంట్ అక్కడకు వెళుతున్నారు? పేదప్రజలకు మనం ఏరకంగా మందులు ప్రావైడ్ చేస్తున్నాము? బర్లోగ్ కేసెన్, ఇతర యాక్సెడంట్ కేసెన్వారు బయటనుండి మందులు పర్సేచ్ చేస్తున్నారు. నావర్ధ డిప్టీ అడిటర్ ఆఫీసర్, నిమ్సు, ప్రైవేట్ వారు ఇచ్చిన ఆడిట్ రిపోర్ట్ ఉన్నది. వారు ఒక స్టేబ్లెమెంట్ ఇచ్చారు. "I am to forward with the Audit Report on the accounts of the NIMS, Hyderabad for the year 1999-2000 for taking necessary action". ఈ రిపోర్ట్లో చాలా క్లియర్గా వారు మెస్సన్ చేశారు. అధికారులు సుమారు రూ.45 లక్షలు, as verified from the Stock Register, Volume (D) at page 265 .....

{Bell}

I am just briefing. నావడ్డ ఆడిట్ రిపోర్ట్ ఉన్నది. నిమ్మలో కోట్ల రూపాయలు అవకతవకలు జరిగాయని తెలిపే ఆడిట్ రిపోర్ట్ నావడ్డ ఉన్నది. తమరికి పంపిస్తాను. ఆడిట్ రిపోర్ట్ వారికి వచ్చిందా, లేదా? వెరిఫై చేసుకోండి. నేను పంపిస్తాను, వెరిఫై చేయండి. కోట్లాది రూపాయల మందులు సప్లై చేస్తున్నాము.

ఉ. 9.00

ఈరకంగా కోట్లాది రూపాయలు మిస్యుర్ అవుతున్నాయి. ఉస్టానియా ఆసుపత్రిలో సి.టి.స్టాన్ తీసుకోవాలంటే అక్కడ తీయకుండా సి.డి.ఆర్.కు పంపిస్తున్నారు. సి.టి.స్టాన్ అక్కడే తీయటానికి మీరు చర్యలు తీసుకుంటారా? అదేవిధంగా ఆర్ అండ్ బి డిపార్ట్మెంట్‌వారు ఉస్టానియా హస్పిటల్ బిల్లింగ్ మెయింటెన్స్ కోసం రూ.1.36 కోట్లు ఖర్చుపెడుతున్నారు. వారు ఖర్చుపెడుతున్నప్పుడు మీరు కూడా ఎందుకు దానికోసం ఖర్చుపెడతారు? దానిని ఆపుచేయండి.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్(సత్తెకల్): అధ్యక్షా, ఉస్టానియా ఆసుపత్రికి సంబంధించి మందులకు రిక్వెజిషన్ పంపించినా అని దొరకటంలేదు, దొరికినా అని క్వాలిటీగా ఉండటంలేదు. ఇది మీ దృష్టికి వచ్చిందా, లేదా? అందువల్ల పేపంట్ మోర్డెన్ 50% బయటనుండి మందులు కొనుక్కుంటున్నారు. కాబట్టి మీరు ఉస్టానియా ఆసుపత్రికి రెండు క్వార్టర్ల కొరకు మందుల కొనుగోలు నిమిత్తం డబ్బులు ఎంత రిలీజ్ చేశారు? దానికి సంబంధించిన డేట్ చెప్పండి.

శ్రీ ఎమ్. ధర్మరావు(హసుమకోండ): అధ్యక్షా, ఈ ఆసుపత్రులకు సరఫరాచేసే మందులను రాష్ట్ర స్థాయిలో కొనుగోలు చేయకుండా స్థానిక అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని హాచ్.జి.ఎన్. ద్వారా కొనుగోలు చేయటంలో ప్రభుత్వానికి వచ్చిన ఇబ్బంది ఏమిటి? ఈ మందుల కొనుగోలును డీసింట్రలైజ్ పద్ధతి ద్వారా పర్సేషన్ చేయటంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఇబ్బంది ఏమిటి? ఈమధ్య ఆసుపత్రులో నాసిరకమైన మందులు సరఫరా చేస్తున్నారని పేపర్లో వస్తున్నది. ఈ నాసిరకమైన మందుల కొనుగోలకు సంబంధించి ఎంతమంది అధికారులను మీరు సస్పండ్ చేశారు? ఎవరిపైనైనా చర్య తీసుకున్నారా? వరంగల్ ఎమ్.జి.ఎం. ఆసుపత్రిలో కోబార్డ్ యూనిట్ ఒక సంవత్సరం నుండి పనిచేయటంతేము. దీనిపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందా?

డా. ఎమ్.వి. మైనూరారెడ్డి(కమలాపురం): అధ్యక్షా, ఒక బెడ్కు ఒక సంవత్సరానికి రూ.8,000 చోపున ఖర్చుచేస్తున్నట్లు మంత్రిగారు శేలవిచ్చారు. ఇది ఎంతమాత్రం సరిపోదు. ఎప్పుడో పూర్వం ఉన్న లెక్కల ప్రకారం ఇప్పుడు కూడా ఇప్పే ఏంధంగా సరిపోతుంది? దీనిని పెంచవలసిన అవసరం లేదా అని అడుగుతున్నాను. వైద్య సిబ్బంది మీద, పారా మెడికల్ సిబ్బంది మీద టీచింగ్ హస్పిటల్లో ఒక్కొక్క పేపంట్కు ఎంత ఖర్చుపెడుతున్నారు? అదేవిధంగా టీచింగ్ హస్పిటల్లో గుండిజబ్బు, కిణ్ణిల జబ్బుల కొరకు టీచిమెంట్ ఇప్పటం కొరకు తగిన పరికరాలు లేకపోవటంవల్ల ప్రజలు కార్బోరేట్ హస్పిటల్లుకు వెళ్లవలసి వస్తోంది. అక్కడ టీచిమెంట్ తీసుకోవటానికి అయ్యే ఖర్చును భరించే స్థితిలో బీదరపజలు లేరు. ఈమధ్యనే టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియాలో ఒక వార్త వచ్చింది. ఒక పూర్వ పీవర్ బోయ్కు కాన్జనిటల్ హార్ట్ డిసీజ్ వస్తే వైద్య సదుపాయం కొరకు సి.ఎమ్. రిలీఫ్ ఫండ్ నుండి రూ.20,000 మంజూరుచేశారని పేపర్లో వచ్చింది. ఈ రూ.20,000/లతో ఆ జబ్బు నయం చేసుకోవటానికి సరిపోతుందా? అటువంటిది లేకుండా సి.ఎమ్. రిలీఫ్ ఫండ్ క్రింద ఎంత డబ్బు వస్తుందో ఆ డబ్బును టీచింగ్ హస్పిటల్లో పెట్టి ఇన్ఫ్రాఫ్రాంక్స్ డెవలప్ చేసి పూర్వ పీపుల్కు సహాయం అందించబానికి ఇబ్బంది ఏమిటి?

డా. జి. ఉమ(తెనాలి): అధ్యక్షా, ఆసుపత్రులలో మందుల సరఫరా కోసం ఎటువంటి కొరత లేదని గౌరు తెలిపారు. చాలా సంతోషం. అయితే మందుల సరఫరా కోసం ఆసుపత్రులు పంపిస్తున్న ఇండెంట్సు మెడికల్ స్టోర్స్లో పున్న ఇంజనీరింగ్ డిపార్ట్మెంట్ వారు పరిశీలించి రెకమెండ్ చేసిన మందులనే శాంక్షేపించి పంపిస్తున్నారు. ఈ మెడికల్కు సంబంధించి విషయాలలో ఇంజనీరింగ్ డిపార్ట్మెంట్వారికి సరైన అవగాహన ఉండదు కాబట్టి వారి ద్వారా కాకుండా ప్రగ్న్యా

స్టోర్కు నంబంధించిన మెడికల్ డిపార్ట్మెంట్‌వారికి ఆ అధికారం ఉంచినట్లయితే బాగుంటుంది. అదేవిధంగా ఎముర్జనీ డ్రగ్స్ లేకపోతే చాలా హాస్పిటల్స్‌లో పేపరట్స్ బయటనే కొసుగోలు చేయవలసి వస్తోంది. కాబట్టి ఎముర్జనీ డ్రగ్స్‌ను అన్ని హాస్పిటల్స్‌లో తప్పనిసరిగా సరఫరా చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

డా. జి. కుతూహలమ్మి(వేపంజేరి): అధ్యక్షా, ప్రజలకు మెరుగైన సేవలు అందించటానికి కోట్లాది రూపొయలు ప్రభుత్వం ఈ వైద్య సేవలకు ఖర్చుపెడుతున్నట్లు చెబుతున్నారు. మెరుగైన సేవల సంగతి దేవుడెరుగు సామాన్య సేవలు కూడా ప్రభుత్వ డాక్టర్లు అందించటంలేదు. అలాంటివారికి కనీస సేవలు అందించమని ఆదేశాలు డాక్టర్లకు అదేశాలిచ్చి ప్రజలకు కనీస సేవలైనా అందించే సౌకర్యం కల్పించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. చిత్తురు పట్టణంలో వైద్య విధాన పరిషత్ హాస్పిటల్ ఉంది. దానికి కాంపోండ్ వార్ లేకపోవటంవల్ల ఎన్క్రోచ్చెమెంట్ జరిగాయి. అందువల్ల అక్కడి పరిసరాలు దెబ్బతిన్నాయి. అక్కడ నీటిసరఫరా కూడా లేనందువలన డాక్టర్లు ఆవరేష్ణ్య చేయవలసి వచ్చినప్పుడు పేపరట్స్‌ను తిరుపతికో, వేలారుకో పంపిస్తాన్నారు. ఆవిధంగా పేపరట్స్ పెళ్ళటానికి హాస్పిటల్స్‌లో కనీసం అంబులెన్స్ సౌకర్యం కూడా లేదు. కాబట్టి ఆంబులెన్స్ సౌకర్యం ఏర్పాటుచేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పట్లె రఘునాథరెడ్డి(నల్లమడ): అధ్యక్షా, సబ్సీంటర్స్‌గాని, పి.పాచ.సి.లుగాని, ఏరియా ఆసుపత్రులుగాని, డిప్టీ పోండ్కోర్స్ ఆసుపత్రులుగాని చాలాచేట్ల డాక్టర్లు మరియు మెడికల్ సిబ్బంది ఖాళీలు చాలా ఉన్నాయి. కొని ఆసుపత్రులలో లేడీ డాక్టర్లు లేనందున చాలా ఇబ్బందులు ఎదురొతున్నాయి. కాబట్టి వారిని నియమించటానికి కాంప్లాక్ట్ బేసిస్ మీద ఏర్పాట్లు చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రఘునాథరెడ్డి(మడకసీర): మేడమ్ స్పీకర్, మంత్రిగారు హాస్పిటల్స్‌లో కాస్ట్లీ మందులకు కూడా ఎటువంటి కొరత లేదన్నారు. మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానంలో సంపత్తురానికి రూ.4.80 లక్షలు డ్రగ్స్ కోసం కేటాయించామని చెబుతున్నారు. రాష్ట్రంలోని ఆసుపత్రులలో ప్రతిరోజుకనీసం వెయ్యమంది అయినా అపుటోపంట్స్‌గా వస్తుంటారు. ఆ లెక్కన సంపత్తురానికి 3,50,000 మంది అపుట్ పేపంట్స్ ఆసుపత్రులకు వస్తూంటారు. ఆ లెక్కన మీరు కేటాయిస్తున్న డబ్బు రోగికి ఒక్క రూపొయి చోస్యున కూడా రాదు. అటువంటప్పుడు ఖరీదైన మందులకు కొరతలేదని మంత్రిగారు చెప్పటం అంటే ఈ ఒక్క రూపొయికి ఖరీదైన మందులు, డిస్పోజబుల్ సిరంజలులాంటిని వస్తాయా అని అడుగుతున్నాను. ఆసుపత్రుల్లో ఇన్ఫోపంట్స్‌కు బెడ్కు ఇంతని కేటాయించడమే కాకుండా అపుట్ పేపంట్స్ సంగతి కూడా అలోచించవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తాన్నాను.

ఉ.9.10

ఈ హాస్పిటల్కు నేను ఛైర్మన్‌గా ఉన్నాను. డాక్టర్ పెళ్ళిన ఇండిఎంట్ ప్రకారం మందులు ఇవ్వరు. అవసరం ఉన్న మందులు ఇవ్వడం లేదు. వారిచినపే తీసుకోవాలి. ఆ రకంగా కాకుండా అవసరమైన మందులు సష్టయ్ చేస్తారా? మందుల కొసుగోలులో అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. వాటిని నివారించాలి.

SMT. R. SHOBHA (Madanapalli): Madam Speaker, I have been asking this question repeatedly. Though the Government had replied positively no action has been initiated in the matter. In my constituency viz., Madanapalli there is a six-bedded Primary Health Centre in B.Kothakota, where the inflow of patients is increasing day by day. I have been requesting the Hon'ble Minister for upgradation of this P.H.C. to 30 bedded P.H.C. but so far no action has been taken in the matter.

శ్రీ జె. రత్నాకర రాపు(బుగారం) : నా నియోజక వర్గంలోని ఓరుట్ల మండలంలో పి. పాచ.సి లేదు. గతంలో రెండు సార్లు చెప్పాము. శాంక్షే చేశారు. ల్యాండ్ కూడా ఉంది. ఈ సారయినా బిల్లింగ్ కట్టడానికి ఆలోచిస్తారా? సారంగాపూర్ మండలంలో

బీర్చుర్ అనే గ్రామం ఉంది. చాలా ఇంటీరియర్ నిలేజ్. తరువాత 20 గ్రామాలు వచ్చాయి. అదనంగా మరొక పి.పాచ్.సి ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆనం వివేకానంద రెడ్డి(సెల్లారు): ప్రభుత్వం ఉచితంగా మందులు ఇవ్వడం అనేది పాత జ్ఞాపకంగా మారుతోంది. ప్రభుత్వ హస్పిటల్స్ లో గాజుగుడ్డ నుంచీ సెలైన్ బాటిల్ వరకూ ప్రతిదీ బయట నుంచి తెచ్చుకోవాలి. ఎయిష్ట్సు వాడే మందుల మీద మొత్తం డ్యూటీస్ ను ట్రీగా చేశారు. కానీ మన రాష్ట్రంలో మందుల ధరలలో ఏ మాత్రం మార్పు లేదు. ట్యూక్స్ పుర్ తగ్గిస్తారా? కనీసం గవర్నమెంట్ హస్పిటల్స్ లో కూడా సఫల్య చెయ్యడం లేదు. గుంటూరులో కానీ, సెల్లారకానీ రూయా హస్పిటల్స్ లో కానీ అన్ని చోట్ల బయట నుంచే తెచ్చుకోవలసిన పరిస్థితి ఉంది. ఇంచర్చ్ తీసుకోవాలి.

డా. కె. రేవతిపతి(టెక్కలి): ఉత్తరాంధ్రలో గల విశాఖపట్టంలోని కింగ్జార్లి హస్పిటల్స్ లో విశాఖపట్టం వారికి కాక శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాల వారికి కూడా ఉపయాగిస్తుంది. ఒకే హస్పిటల్. 2000వ సంవత్సరంలో పీడియాలైక్ యూనిట్సు హైదరాబాదుకు తరలించారు. ఈ విషయాన్ని ఆనాడే అసంబీల్ లో ప్రస్తావించాము. మరొక యూనిట్సు కొత్తగా ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. కానీ ఎటువంటి చర్చలూ తీసుకోలేదు. ఎటువంటి చర్చలు తీసుకుంటారు? సంవత్సరస్వర క్రితం కింగ్జార్లి హస్పిటల్స్ లో ఆంజియోగ్రామ్ యూనిట్సు రు. 1 కోటి ఖర్చు చేసి కొన్నారు. కానీ అది నిరుపయోగంగా ఉంది. అప్పుడు ప్రశ్న వేస్తే ప్రారంభిస్తామని చెప్పారు. దానిని ఓపెన్ చెయ్యలేదు.

మేడమ్ స్పీకర్: డిమాండ్స్ లో మాటల్లాడండి.

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డి: మేడమ్ స్పీకర్, నాగేందర్గారు అడిగారు. రు. 1 కోటి 36 లక్షలు ఆర్ అండ్ బి వారిది, మీరెందుకు ఖర్చు చేయాలన్నారు. ఆర్ అండ్ బి నుండి మెయిన్సెన్స్ ను మెడికల్ అండ్ హెల్ప్ కు బడ్జెట్ లో నహి ఇస్ట్రుఫర్ చేశారు. కనుక మా కార్బోరైఫ్ ద్వారానే రిప్రైర్ చేయించడం జరుగుతుంది. మందులు బయట కొనాల్సి పస్తోందని చెప్పారు. లోకల్గా హస్పిటల్ సూపరిటెండెంట్స్ కు 20 శాతం నిధులు ఇస్తాము. దాని నుంచి అవసరమయిసప్పుడు పేద ప్రజలకు సఫల్య చేసే అవకాశం ఉంది. బయట నుంచి తెచ్చుకునే అవసరం ఉండదు. స్టేట్ ఇలైన్స్ ఫండ్ క్రింద వివిధ డిపార్ట్మెంట్స్ కు కొంత డబ్బు ఇచ్చాము. ఇంప్లాంట్స్ వంటిని పేదలకు అవసరమయితే, ఆ డబ్బు నుంచి ఖర్చు చేయడం జరుగుతుంది. నిమ్మి ఆడిల్ రిపోర్టు గురించి చెప్పారు. దానిని పరిశీలించి తప్పులు జరిగి ఉంటే చర్చలు తీసుకుంటాము. ఇప్పటికే సి.టి స్టౌన్ కోసం సి.డి.ఆర్కు పంపుతున్నారని అన్నారు. అది వాస్తవం కాదు. ప్రతి రోజు 25 నుంచీ 30 వరకూ స్టౌనింగ్లు మన హస్పిటల్స్ లోనే జరుగుతున్నాయి. సర్పింహాయ్గారు మాటల్డాడుతూ అవసరమైన మందులు లేవని, క్వాలిటీ సరిగ్గా లేదని అన్నారు. 50 శాతానికి పైగా బయట నుంచి తెస్తున్నారని అన్నారు. లాస్ట్ 2 కాప్టాన్స్ మాత్రమే ఇచ్చారని అన్నారు. మూడవ కాప్టాన్ ఇచ్చాము. కైసర్లగా నాలుగవ క్వార్టర్స్ ను త్వరలోనే రిలీజ్ చేస్తాము. ఈ విషయంపై చాలా మంది డాక్టర్లు కూడా మాటల్డారు. ల్యాస్ట్ పంటిని కొన్ని లైఫ్ సేవింగ్ డ్రగ్స్ కు కొన్ని స్టోండర్డ్ కంపెనీలున్నాయి. ఆ కంపెనీల నుంచి ఎక్క పార్టీ రేటుకు కొనడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. పేద ప్రజలకు మంచి డ్రగ్స్ ఇవ్వాలనేది ఉంది. మనం చదువుకునేటప్పుడు అవే డ్రగ్స్ ఉన్నాయి. ఇప్పుడు రేటు కాంట్రాక్ట్ వచ్చింది కనుక ఎవరు లీస్ట్స్కు కోట్ చేస్తే, వారికి ఇవ్వడం జరుగుతుంది. 10 డ్రగ్స్ ను లైఫ్ సేవింగ్ డ్రగ్స్గా గుర్తించాము. వాటిని నేరుగా కంపెనీల నుండి కొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ధర్మరాపుగారు చెప్పారు. మెడిసిన్స్ కు ఇప్పుడు 20 శాతం నిధులను సూపరింటెండెంట్స్ కు ఇస్తున్నారు. వారు లోకల్గా ప్రాక్ట్యూర్ చేసుకోవడం జరుగుతోంది.

(ఇంటర్వ్యూన్)

శ్రీ కె. హరిబాబుస్ నో, నో.

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డిః సెంట్రల్ లైజ్ ప్రొక్యూర్ మెంట్ సిష్టం ఉంది. ఆ విధానం తమిళనాడు, కర్నాటకలోను, ప్రతి రాష్ట్రంలోను ఉంది. గతంలో చాలా ఇబ్బందులు వచ్చాయి. వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని సెంట్రల్ లైజ్ ప్రొక్యూర్ మెంట్ విధానం చెయ్యడం జరిగింది.

(ఇంటర్వెన్షన్)

కోబాల్ట్ యూనిట్ విషయం చెప్పారు. త్వరలో పరిశీలించి, ప్రారంభించడానికి చర్యలు తీసుకుంటాము. రఘువీరా రెడ్డిగారు చెప్పారు. అనంతపూర్ లో డ్రగ్స్ కు అవసరం అయితే, బడ్డెట్సు ఇంకా పెంచుతాము. డాక్టర్ పంచే ఇండెంట్ విషయంలో చెప్పారు. నేను మంత్రిసుయిన తరువాత హౌస్ ఆఫ్ డిపోర్ట్మెంట్ అన్నిటితో కూర్చుని డ్రగ్స్ లిస్ట్ తయారు చెయ్యడం జరిగింది. డాక్టర్ కోరే ఇండెంట్ ప్రకారమే మందులు ఇచ్చేలా ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. శోభగారు 30 బెడ్డ హోస్పిటల్ కావాలన్నారు. రత్నాకర రావుగారు పి.హాచ్.సి గురించి అడిగారు. వాటిని పరిశీలించి తగిన చర్యలు తీసుకుంటాము. వివేకానంద రెడ్డిగారు ఎయిష్ట్ కంటోర్ డ్రగ్స్ గురించి ట్యూక్సేప్స్ విషయం చెప్పారు. ట్యూక్సులు పూర్తిగా తగ్గించాము. ఈ మందులు తక్కువ ధరకు దొరుకుతున్నాయి. రేవతీపతి గారు మాటలాడారు. పీడియాలైక్ యూనిట్ గురించి చెప్పారు. దానికి చర్యలు చేపట్టడం జరుగుతంది. మైసురా రెడ్డిగారు మాటలాడుతూ రు. 8 వేలు చాలదు అన్నారు. పెంచడం జరుగుతుంది. గుండె జబ్బులు కానీ కిడ్నీ వ్యాధికి గానీ టీచింగ్ హోస్పిటల్లో సరైన పరికరాలు, డిస్ట్రిబ్యూషన్ల్ అందచేయడం లేదన్నారు. రిక్వెర్ మెంట్ సస్టయ్ చేసి, పని సామర్థ్యాన్ని పెంచడానికి చర్యలు చేపట్టాము. సి.ఎం రిలీఫ్ ఫండ్ గురించి చెప్పారు. మన హోస్పిటల్లోనే కాకుండా రిక్వెర్ హోస్పిటల్లో కూడా ఇస్తున్నాము. స్టేట్ ఇలనేస్ ఫండ్ కూడా ఉంది కనుక పూర్తిగా ఆధారం లేని వారు ఉంటే దాని నుండి డబ్బు ఇప్పడం జరుగుతుంది. ఉమగారు మాటలాడుతూ ఇంజనీరింగ్ స్టోచ్ గురించి చెప్పారు. అక్కడ ఫార్మాసైస్ట్స్ కూడా ఉన్నారు. ఇంజనీరింగ్ విభాగం వారు ఎకోంట్ చూడడం, మెడిసిన్ మూవ్మెంట్ చూస్తారు. ఫార్మాసైస్ట్స్ డ్రగ్స్ ఇస్తారు. కుతూహలమ్మగారు చెప్పారు. నేను మొదటిసారి మంత్రిని అయిన తరువాత బడ్డెట్ రు. 560 కోట్లు ఉంది. ఈ రోజున రు. 1540 కోట్లు ఉంది. పీదలకు సరైన వైద్య సదుపాయం కల్పించడానికి ఈ ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటోంది. రు. 628 కోట్లతో వైద్య విధాన పరిషత్తు బిల్లింగ్ కట్టాము. రు. 349 కోట్లతో ఎపి.ఐ.ఆర్.పి క్రింద ప్రైమరీ హౌల్ సెంటర్ బిల్లింగ్ కట్టాము. అత్యధికంగా హౌల్ డిపోర్ట్మెంట్కు డబ్బు ఖర్చు చేస్తున్నాము. కాంపోండ్ వార్ విషయం అడిగారు. చిత్తూరు హోస్పిటల్కు కాంపోండ్ వార్ కావాలన్నారు. పెంటనే పరిశీలించి, అందుకు చర్యలు తీసుకుంటాము. నీటి సౌకర్యం గురించి అడిగారు. పెంటనే ఆదేశాలు ఇప్పడం జరుగుతుంది. పల్లె రఘువీరా రెడ్డిగారు చెప్పారు. అడ్వయిజర్ కమిటీలు ఏర్పాటు చెయ్యాలన్నారు. వాస్తవమే. అడ్వయిజర్ కమిటీల ద్వారా నెల నెలా సమావేశాలు పెట్టుకుని, హోస్పిటల్ సూపర్వైజ్ చెయ్యడం మంచిది. ఆ రకంగా చెయ్యాలని గౌరవ సభ్యులు కోరుతున్నాము. పీరా మెడికల్ సిబ్బంది, లేడీ డాక్టర్ పోష్టుల గురించి చెప్పారు. వాటిని భర్త చెయ్యడానికి అన్ని చర్యలనూ చేపడతాము.

(ఇంటర్వెన్షన్)

ఉ. 9.20

డా. ఎం.వి. మైసురా రెడ్డిః అధ్యక్షా, సమాధానం సరిగ్గా రాలేదు. ఒక్క నిమిషం అవకాశం ఇప్పండి.

మేడమ్ స్పీకర్స్ ఇప్పటికే అరగంట అయింది.

డా. ఎం.వి. మైమురా రెడ్డి: అడిగిన దానికి సమాధానం రాలేదు. రు. 8 నేలు అంటే అక్కడి సిబ్బంది జీత భత్యాలకే సరిపోతుంది. పేపెంట్స్కు ఏమీ ఖర్చు పెట్టటేని పరిస్థితి ఉంటుంది. మెడికల్, పీరా మెడికల్ మీద ఎంత బడ్జెట్ పెడుతున్నారు? పెర్ బెడ్కు ఎంత? జీతభత్యాలకే ఎక్కువగా పోతేంది. పేపెంట్స్కు కావలసిన మందుల కోసం డబ్బు చాలా తక్కువగా ఉంది.

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డి: ఇంకా కొత్త హోస్పిటల్స్ పెట్టాము. కొత్తగా పి.హెచ్.సిలు శాంక్ష్మన్ చేస్తున్నాము. దాక్టర్స్ పోష్టులు క్రియేట్ చేశాము. మెడికల్ కాలేజీలలో అసోసియేట్ ప్రోఫెసర్లు నుంచి అన్ని స్థాయిలలో సిబ్బంది సంఖ్యను పెంచాము. నీటన్నిటి మీదా డబ్బు ఖర్చు చేస్తున్నాము. ఇవన్నీ పేపెంట్స్ కోసమే చేస్తున్నాము.

(ఇంటర్వ్యూస్)

శ్రీ ఎన్. రఘువీరా రెడ్డి: నో మేడమ్. అనటైన మందులు ఇష్టడం లేదు.

మేడమ్ స్పీకర్స్ కూర్చోండి. నెక్కు క్వశ్చన్.

పొగాకు ధర స్థిరీకరణ నిధి ఏర్పాటు

ప్రశ్న నెం .200 (4387)

సర్వశ్రీడి. శివరాం(కందుకూరు), పల్లె రఘువీరా రెడ్డి - గౌరవనీయులైన వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలయచేస్తారా?

- అ) పొగాకు ధర స్థిరీకరణ నిధిని ఏర్పాటు చేయాలని ఉద్దేశిస్తున్నట్లు పొగాకు బోర్డు ప్రకటించిన విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ) రు. 50.00 కోట్ల మొత్తంతో నిధిని ఏర్పాటు చేయాలని ప్రతిపాదించిన విషయం వాస్తవమేనా?
- ఇ) రైతుల నుండి బోర్డు సేకరించిన మొత్తానికి అదనంగా, వ్యాపారస్థుల నుండి ఆర్థిక సహాయాన్ని పొందడానికి కృషి చేస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- ఈ) అయితే, ఈ బోర్డు పొగాకు ధర స్థిరీకరణ నిధిని ఎంత కాలంలో ఏర్పాటు చేస్తారు?

వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ పడ్డె శోభనాద్రిష్వర రావు)

- అ) ఇ) ధర స్థిరీకరణ కార్బూక్చమాలను చేపట్టడానికి రు. 25.00 కోట్ల ఈక్విటీ పెట్టుబడితో స్పెషల్ పర్సన్ వెహికిల్ (ఎస్పివి) ని ఏర్పాటు చేయడానికి 2001 నవంబరులో పొగాకు బోర్డు ప్రభుత్వానికి ఒక ప్రతిపాదనను పంచింది.
- ఇ) ప్రతిపాదిత స్పెషల్ పర్సన్ వెహికిల్ (ఎస్పివి) లో పొగాకు వ్యాపారస్థుల నుండి పొగాకు బోర్డు ఈక్విటీ క్యాపిటల్ కంట్రిబ్యూషన్ సేకరించడలచినది.
- ఈ) కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఆమోదాలు అందిన తరువాత, పొగాకు బోర్డు అవసరమయిన చర్య తీసుకుంటుంది.

డా. డి. శివరాం: మేడమ్ స్పీకర్, ఇది చాలా దురదృష్టకరం. రైతుల యొక్క విషయం వహ్ని, ఆలోచనతోనే పుణ్య కాలం గడిచిపోతేంది. 1993లో పార్లమెంటర్ స్టోండింగ్ కమిటీ, హాడెడ్ బై ఐ.కె. గుజ్ఞాల్ - కమిటీలో దేవగౌడ గారు, చతురాసన్ మిశ్రా

గారు, వై. శివాజీగారు మిగతా వారు ఉన్నారు. 1993లో అటువంటి కార్బోరేషన్ చెయ్యాలని నలహా ఇచ్చిన విషయం వాప్తవం అపునా, కాదా? 1997లో టొబాకోబోర్డు రెజల్యాప్స్ పొస్ చేసిన మాట వాప్తవం అపునా, కాదా? ట్రైడర్స్ అసోసియేషన్ వారు తమ వాటా నుంచి 5 నుంచి 10 పైనల వరకూ కిలోకు ధరల స్థిరీకరణ కార్బోరేషన్కు ఇస్తామన్న మాట వాప్తవం అపునా, కాదా? ఇస్నీ అయినా కూడా 2001 నవంబరులో పంపారని నార్కుల్గా అంటున్నారు. సమస్య ఏమంటే, సుమారు రెండున్నర హాక్టార్ పాలం సాగు అపుతోంది పొగాకుకు సంబంధించి. పొగాకు బోర్డు పరిధిలో ఆ పొగాకు సీల్ అపుతుంది. ఇప్పుడున్న పద్ధతిలో వ్యాపారస్థలు సిండికేట్ అయిన మాట వాప్తవం కాదా? సీల్ కావడం లేదు. 200 మంది వ్యాపారస్థలు రిజిస్టర్ అయి ఉంటే, 13, 14 మందే ప్లాటఫార్మ్ మీదకు వస్తున్నారు. ఒకరిద్దరే కొంటున్నారు. సిండికేట్ తగ్గించడానికి రెగ్యులేటరీ కమిటీని అడుగుతున్నాము. ప్రభుత్వం డబ్బు ఇప్పక్కర లేదు. ఎక్కువ పంట పండించారని అపరాధ రుసుము వసూలు చేశారు. 5 శాతం నుండి 15 శాతం వరకూ పెంచారు. రు. 42 కోట్లు టొబాకో బోర్డు వద్ద రైతుల నుంచి వసూలు చేసిన డబ్బు ఉంది. ప్రభుత్వం ఇప్పక్కర లేదు. దీంతో స్టేబిలైజేషన్ కార్బోరేషన్ పెట్టాలని అడుగుతున్నాము.

శ్రీ పట్ల రఘునాథ రెడ్డిః పొగాకు రైతులకు మినిమం సహ్యోదై ప్రైవేట్ ఇచ్చే ఆలోచన ఉందా? పొగాకు రైతుల నుంచి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సుమారు రు. 8 వేల కోట్లు ఆదాయం పస్సు రూపంగా వస్తుంది. ధరల స్థిరీకరణకు దానిలో నుండి రు. 40 కోట్లో, రు. 50 కోట్లో కేటాయిస్తారా? టొబాకో బోర్డుకు 115 మిలియన్ కేజీల వరకూ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా పంట వచ్చింది. నాణ్యమైన క్రావ్ వచ్చింది. వ్యాపారస్థుల అనుమతితో ఒక నెల అయింది ప్లాటఫార్మ్ తెరచి. ఇంత వరకూ 8 శాతం పొగాకు కూడా కొనలేదు. కామర్స్ డిపార్ట్మెంట్, బడా వ్యాపారస్థులు కుమ్మక్కయి, సెంట్రల్ గవర్నమెంట్లో ప్రైసెన్ స్టేబిలైజేషన్కు చెందిన పైలును తోక్కిపెట్టడం జరిగింది. ఈ రోజుకి రైతాంగం నుంచి పొగాకును కొనడానికి ముందుకు రావడం లేదు. మంత్రిగారు రైతుల తరఫున లాభియింగ్ చేసి, ఆ పైలును క్లియర్ చేయించి, పొగాకును కొనేలా ఏర్పాటు చేయాలి. సెంట్రల్ ఎక్స్ప్రెస్ క్రింద రు. 8 వేల కోట్లు వస్తుంది. ఫారిన్ ఎక్స్ప్రెస్ క్రింద రు. 1000 కోట్లు వస్తుంది. మొత్తం రు. 9 వేల కోట్లలో 1 శాతం సెన్ ఇచ్చినా రు. 90 కోట్లు వస్తుంది. రైతుల డబ్బే రు. 30 కోట్లు నుండి రు. 40 కోట్లు వరకూ పొగాకు బోర్డు వద్ద ఉంది. మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకుని కేంద్రం మీద వత్తించి చేసి, ధరల స్థిరీకరణ సంస్థను వెంటనే తెచ్చి, పొగాకును కొనుగోలు చేయస్తే తప్ప కాదు. రైతాంగం బయట పడే పరిస్థితి లేదు.

శ్రీ సున్నం రాజయ్యః పొగాకు రైతుల పరిస్థితి చాలా అగమ్యగోచరంగా ఉంది. పల్లీనియా పంట ప్రధానంగా గోదావరీ పరివాహక ప్రాంతాలలో ప్రతి సంవత్సరం వేస్తున్నారు. క్రావ్ హాలిడే పల్ల కొంత సఫ్టం వచ్చింది. ఈ సంవత్సరం క్రావ్ హాలిడేను సడలించడం పల్ల నేసిన పంట పెట్టుబడికి తగ్గట్లు వచ్చే పరిస్థితి లేదు. కొనుగోలు కేంద్రాలు మా భద్రాచలం నియోజక వర్గంలోని బూర్గుంపాడు, భద్రాచలం గోదావరి పరివాహక ప్రాంతాలలో రైతులకు సదైన ధర రాక అందోళన చేస్తున్నారు. నెల రోజుల నుంచీ తిరుగుతున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి మద్దతునిస్తున్న ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రైతాంగానికి గిట్టుబాటు ధర వచ్చేలా ప్రయత్నం చేస్తుందా, లేదా? వారిని ఆదుకోడానికి ప్రభుత్వం ఏ చర్య తీసుకుంటుంది?

డా. ఎం. పెదరత్తయ్య(ప్రత్తిపాడు): అధ్యక్షా, రైతుల కొనం ఉన్న డబ్బును టొబాకోబోర్డు వారు తమ బిల్డింగ్స్కు, స్వంత వసుల కొనం వాడుతున్నారు. ఆ రకంగా కాకుండా రైతులకు ఉన్నయోగించే నిధంగా చేస్తారా?

శ్రీ వడ్డె శోభనాట్రీశ్వర రావుః అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు శివరాంగారు చెప్పారు. మొదటిసారిగా 1997లోనే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి టొబాకోబోర్డు నుంచి టొబాకో మార్కెట్ స్టేబిలైజేషన్ ఫండ్ ఒకటి ఏర్పాటు చేయాలని, దానికి పర్మిషన్ కావాలని, దాని కొనం రు. 50 కోట్లు రివాల్యుంగ్ ఫండ్, వడ్డె లేకుండా అందచెయ్యాలని కోరారు. అంతే కాకుండా సిగరెట్స్ మీద 1 శాతం సర్ఫార్మ్ నేసి స్టేబిలైజేషన్ అవరేషన్స్ ను సమర్థవంతంగా నిర్వహించడానికి పర్మిషన్ కావాలని అడిగారు. అయితే కేంద్ర ప్రభుత్వం

దానికి పెంటనే అనుకూలంగా స్వందించలేదు. నేపసల్ కొన్సిల్ ఫర్ అష్టయ్య ఎకసమిక్ రీసెర్చ్ సంస్థకు పొగాకు, కాఫీ, టీ వంటి వాణిజ్య పంటలకు సైబిల్రైజేషన్ ఫండ్ ఏర్పాటు చేసే అంశాన్ని పరిశీలించి, రిపోర్టు ఇవ్వాలని కోరారు. వారు ఈ మధ్యనే రిపోర్టు ఇచ్చారు. దాని మీద టోబాకో బోర్డు మళ్ళీ నవంబర్, 2001న సైపసల్ పర్సన్ వెహికల్స్‌ను ఏర్పాటు చెయ్యాలని రిపోర్ట్ ప్రాజెక్ట్ పెట్టారు. రు. 25 కోట్లు, ఇటు టోబాకో బోర్డు, ఎన్.టి.సి. గవర్నమెంట్ అఫ్ ఇండియా, అంధ్ర, భరిస్సా, కర్నాటక, మహరాష్ట్రలోగల టోబాకో రైతుల ట్రైడ్ ఫైనాన్స్ ఇన్ఫోట్యూపస్సు కలసి ఈక్షిటీ రైబ్ చేస్తే, ఫైనాన్సీయల్ ఇన్ఫోట్యూపస్సు నుంచి రు. 100 కోట్ల పరకూ తీసుకుని, సైబిల్రైజేషన్ ఆపరేషన్ ఎఫ్టీవీగా చెయ్యడానికి వారు సూచించారు.

డి.9.30

అయితే గౌరవ సభ్యులు సూచించిన దాంటో ముఖ్యంగా ఏనీటంటే పొగాకు పంటకు సంబంధించినంతపరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం అందించేటటువంటి మినిమమ్ సపోర్ట్ ప్రైజ్ చాల తక్కువుగా ఉంటున్నదని. It is not merely workable పరల్ వైట్ గా ఆరోగ్య విషయంలో పెరుగుతున్నటువంటి మరణాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని కేంద్రప్రభుత్వం క్రమేపి పొగాకు కళ్ళివేషమ్ ను ఖచ్చితంగా తగ్గించాలని ,

(డా.డి. శివరాం నుండి అంతరాయం)

ఏనండి శివరాం, please have patience to hear me. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రతి సంవత్సరం 40 లక్షల మంది ప్రజలు చచ్చిపోతున్నారు. 2030 సంవత్సరం వచ్చేటప్పటికి ఒక కోటి మంది చనిపోయే పరిస్థితి వస్తుంది.....

(డా.డి. శివరాం నుండి అంతరాయం)

What is this? మీరు ఒక్కరే రైతు అనుకోంటున్నారా? డాఃరికే అర్థం లేదు. అనులు బహిరంగ ప్రదేశాల్లో సిగరెట్లు త్రాగువడ్డని మనం రూల్ ఎందుకు పెట్టామండీ? ఎందుకు ప్రచారం చేస్తున్నాం?

అధ్యక్షు, పొగాకు పంటను పండించేందుకుగాను కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎంకరీజ్ చేసే ఆలోచన తక్కువ. అందువల్ల ఎం.ఎస్.పి. ప్రకటించి పొగాకు పంటకు సపోర్ట్సింగ్ ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. అందువల్ల ప్రతి సీజన్లో కూడ ఇటు రైతు ప్రతినిధులు, అట్లాగే పొగాకు బోర్డు, ట్రైడింగ్ ప్రతినిధులు కూర్చుని మినిమమ్ గ్యారంటీడ్ ప్రైజ్‌ను, ఎం.ఎస్.పి. కన్నా ఎక్కువ రేటు పెట్టి ఈ రేటు కంటె తక్కువు కాకుండా కొనుగోలు చేయాలని ప్రతి సంవత్సరం నిర్దయం తీసుకుంటారు. ఆ విధంగా ఆపరేషన్ జరుగుతూ ఉంటుంది. శివరామ్గారు చెప్పినట్లుగా, దాదాపు ఒక్కొక్క సంవత్సరంలో 5,8,10 కోట్ల రూ. అపరాధపు వస్తును అనాధరైజ్డ్ క్రాప్ మీద వసూలు చేస్తూ ఉన్నారు. ఈ సంవత్సరం కర్రాటుకు ఆ విధంగా 8 కోట్ల రూ.లు వచ్చింది. అక్కడ ఎక్కువుగా అనాధరైజ్డ్ క్రాప్ వేయడం వల్ల . అయితే వారు చెప్పినట్లుగా, 42 కోట్ల రూ.లు సెవరేట్ పొడాఫ్ అకోంట్లో లేదు. అది ఏ సంవత్సరానికి ఆ సంవత్సరం కేంద్ర ప్రభుత్వ అకోంట్లో జమ అవుతూ ఉంటుంది. అంతేకాకుండా, వాస్తవానికి ప్రతి సంవత్సరం కూడ సర్వీస్ ఛార్జెన్ రూపంలో ఒక పర్సింట్ సేల్స్ మీద, ఒక పర్సింట్ సర్వీస్ ఛార్జెన్గా, అట్లాగే 1 పర్సింట్ ట్రైడర్స్ నుండి వసూలు చేయడం జరుగుతుంది. ఆ విధంగా మన ఆంధ్ర రాష్ట్రం నుండి 8 నుండి 10 కోట్ల రూ.లు, కర్రాటుక నుండి నాలుగైదు కోట్ల రూపాయాలు పొగాకు బోర్డుకు జమ అవుతున్నది. బోర్డు యొక్క అణ్ణివీప్పైటీవ్ ఎస్స్ పెండేచర్ సంవత్సరానికి 20 కోట్ల రూ.ల పరకు అవుతుంది. అయితే, tobacco crop is the crop which gives highest income to the Government of India. 8200 కోట్ల రూ.లు వైత్తెజ్ ఇన్కమ్ ఇస్తూ ఉన్నది. ఆ విధంగా వచ్చిన ఇన్కమ్లో నుండి కొంత మొత్తంతో సైపసల్ పర్సన్ వెహికల్ అనే ఫండ్ ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అయితే దానిని ఇమ్మడియేట్గా గ్రాండ్ చేయడానికి

కొంత ఇబ్బంది వస్తున్నది. క్రాప్ అవ్ అండ్ డోన్ వస్తున్నది. పొగాకు పంట విషయంలో గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన అభిప్రాయాలను, సభ యొక్క అందోళనను కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొనివెళ్లి తప్పనిసరిగా త్వరలోనే ఒక నిర్ణయం తీసుకొనేటట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కృషి చేస్తుంది. అట్లాగే, నిరుడే కదా క్రాప్ హోలిడే ప్రకటించింది కాబట్టి ధరల్లో కొంత హాచ్చుతగ్గలుంటాయి. అంతకు ముందు సంవత్సరం అంటే 2000 సంవత్సరం చూసుకొంటే, యావరేజ్గా ఒక రూయి హాచ్చుగా వచ్చింది. ఇంకా టైర్స్ ఎంటర్ కాలేదు. ఎప్పుడు కూడ బోబాకో గ్రోయర్స్కు సంబంధించినటువంటి ప్రైజ్, అమ్మకాల్స్ ట్రైసిస్ వచ్చినపుడు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, మన ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వంతో మాట్లాడటం, ఇక్కడ నుండి మంత్రిగారు వెళ్డడం, గౌరవ శాసనసభ్యులు, అక్కడ ఉండే ఎం.పి. లు కామర్స్ మినిస్టర్స్ ను కలిసి దానికి కావలసిన నిర్ణయాలు తీసుకొంటున్నారు. Always we are trying to protect the interests of the farmers.

అధ్యాం, ఎన్క్యూఫ్రార్డ్ సరీగా లాస్ట్ ఇయర్ మన దేశంలోనే ఎక్కుడా లేని విధంగా రైతులే వారంతట వారు, ఉన్న పరిస్థితులను అర్థం చేసుకొని, తమ యొక్క దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాల్ని కాపాడుకోవడం కోసం క్రాప్ హోలిడేకి అంగీకరించారు. పంటను పండించడం ఆపేశారు. ఎక్కుడైక్కుడ ఇంటర్వీన్ కావాలో అక్కడ వెంటనే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇంటర్వీన్ అయి రైతులకు బెటర్ ప్రైజ్ వచ్చేటట్లు తప్పనిసరిగా కృషి చేస్తున్నది. అదే విధంగా 100 మిలియన్ కేబీల పొగాకు కావాలని పొగాకు బోర్డు మనకు ఒక కమీటీమంట్ ఇచ్చింది. దాని ప్రకారం మాస్యఫోక్స్ రెండర్స్ దగ్గర నుండి కానివ్వండి, ట్రేడర్స్ నుండి కానివ్వండి, ప్యాకర్స్ దగ్గర నుండి కానివ్వండి తప్పనిసరిగా కొనుగోలు చేసేందుకు ఈ ప్రభుత్వం కృషి చేస్తుందని తమరి ద్వారా తెలియచేస్తున్నాను.

MADAM SPEAKER: Now onwards Single Supplementaries.

అల్ప సంఖ్యాక వరాల సంక్షేమ శాఖకు కేటాయించిన నిధుల వినియోగం

ప్రశ్న నంబరు 201 (4305)

డా.కె.లక్ష్మేంద్ర (ముఖ్యమంత్రి) - మున్సిపల్ పరిపాలన, అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది నమచారం తెలియచేస్తారా?

- అ. 2001-2002 ఆర్థిక సంవత్సరంలో అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమ శాఖకు రూ. 11.00 కోట్ల మేరకు బడ్జెట్ ప్రభుత్వం కేటాయించిన మాట వాస్తవమేనా?
- ఆ. శాఖ ఇప్పటి పరకు (12/2001 నెల పరకు) రూ. 2.00 కోట్లను మాత్రమే వినియోగించుకున్న మాట కూడా వాస్తవమేనా?
- ఇ. అయితే, అందుకు గల కారణాలేమిటి?

మునిపల్ పరిపాలన , అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల సంకేమ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎస్.ఎం .డి. ఫరూక్):-

- అ. లేదండీ
- ఆ. లేదండీ
- ఇ. ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

డా.కె .లక్ష్మీనరసింహ స్పీకర్ :- మేడమ్ స్పీకర్, నేను మీ ద్వారా మంత్రిగారిని సూటిగా అడుగుతున్నాను. నేను వేసిన మూడు ప్రశ్నలకు లేదని చెప్పారు. మొదటి ప్రశ్న, 2001-02 వ ఆర్థిక సంవత్సరంలో అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల సంకేమం కోసం 11 కోట్ల రూపాయాలు కేటాయించారా అంటే లేదన్నారు. అంటే అసలు కేటాయింపే లేదా? కేటాయించిన 11 కోట్ల రూ.ల్లో కేవలం 2 కోట్ల యాపాయాలు మాత్రమే వినియోగించారా అంటే కూడ లేదన్నారు. అసలు కేటాయింపులు లేవా, ఖర్చు లేదా?

శ్రీ ఎస్.ఎండి. ఫరూక్ :- దయచేసి సభ్యులు వారు వేసిన ప్రశ్నను అర్థం చేసుకోవాలి 2001-02 ఆర్థిక సంవత్సరంలో అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల సంకేమం కోసం 17 కోట్ల రూ.లు కేటాయించాం . ఆ 17 కోట్ల రూపాయాలను కూడ ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది.

డా.కె.లక్ష్మీనరసింహ :- అది సమాధానంలో లేదు. మేడమ్ మీరు మా రెస్మూక్కి రావాలి. లేదండీ అంటూ సమాధానాన్ని దాటవేసే ప్రయత్నం చేయవద్దు. అలా చేయడం వల్ల ప్రజల్లోకి తప్పుడు సంకేతాలు పోతాయి. దారిద్ర్య రేభకు దిగువన ఉండే అల్పసంఖ్యాక వర్గాల వారికి స్వయం ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించాలని, వారిలో ఉన్న అవిద్యను దూరం చేయాలనే ఉచ్ఛేషయంతోనూ, నిరుద్యోగ సమస్యను తొలగించాలని, ప్రభుత్వం గత మూడు సంవత్సరాలుగా అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల సంకేమ శాఖకు నిధులు కేటాయిస్తున్నది. అయితే కేటాయించిన నిధుల్ని ఖర్చుపెట్టడం లేదనే విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని రావాలనే ఉచ్ఛేషయంతోనే ఈ ప్రశ్న వేయడం జరిగింది. మరి ఇప్పుడు మంత్రిగారు 2001-02 సంవత్సరంలో 17 కోట్ల రూ.లు కేటాయించామని చెప్పారు. అందులో ఎంత ఖర్చు చేశారు? అల్పసంఖ్యాక వర్గాల సంకేమ శాఖకు అలాట్ చేసిన దాంటో 20 శాతం మార్జీన్ మనీని మైనార్టీన్ పైనాన్స్ కార్పొరేషన్ బెనిఫిషరీస్కు ఇవ్వాలి. అయితే లబ్బిదారులకు జాతీయ బ్యాంకులు సహాయం చేసేందుకు ముందుకు రాకపోవడం వల్ల అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల వారికి బుణాలు లభించడం లేదు. కాబట్టి వారికి బుణా సౌకర్యం కల్పించే దానికి ప్రభుత్వం చేరిన తీసుకొని తగిన చర్యలు తీసుకొంటుందా? ఆ నిధంగా ప్రభుత్వం నుండి జిల్లా కలెక్టర్కు ఆదేశాలు ఇస్తారా?

ఇ. 9-40

డా. కె. లక్ష్మీనరసింహ:- అదే నిధంగా కడవ, ఈస్ట్ గోదావరి, శ్రీకాకుళం, రంగారెడ్డి , విజయనగరం జిల్లాల్లో రుణ సౌకర్యం ఒక్కరికి కూడా పైనాన్స్ కార్పొరేషన్ నుంచి రాలేదనే విషయం మీ దృష్టికి వచ్చిందా? ఎంతపరమవాస్తవం? వాస్తవమే అయితే వస్తే అక్కడ ధరఖాస్తులు పెట్టుకున్న మైనారిటీలు ఎవ్వరు లేదా? నిర్దేశించిన గడువులో లక్ష్మీన్ సాధించలేని అధికారుల మీద ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంది? జిల్లాల వారిగా ఎంత మంది లబ్బిపొందుతారో మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్.ఎండి పరూళ్:- మేడమ్ స్పీకర్, మైనారిటీ పైనాన్స్కార్పొరేషన్ ద్వారా ఎంత మంది లబ్బిదారులకు ఫిజికల్గా ఇప్పుడం జరిగిందని, ఎంత డబ్బు కేటాయించారని డిప్లొమోట్రో వైచ అడగడం జరిగింది. పిజికల్గా దాదాపుగా 28,138 మందికి ఇప్పవలసిన అవసరం వున్నది. దాదాపు రూ. 17.74కోట్ల ఖర్చు చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఇప్పటికి 19841 మందికి

ఫిజికల్గా డబ్బులు ఇవ్వడం జరిగింది. దాదాపు రూ. 11.01 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. మార్చి 31 లోపల మిగతా సుమారు ఆరుకోట్లు మైనారిటీ కార్బోరేషన్ ద్వారా లభిదారులకు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఇవ్వడం జరుగుతుంది. పోష్ట్ మెట్రిక్యులేషన్ స్క్యూల్సపీఎస్ విషయంలో జాప్యం జరిగిందన్నారు. ఆ అధికారుల మీద చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఇద్దరు, ముగ్గురు అధికారులను బదిలీ చేయడమే గాకుండా, మరో ముగ్గురు అధికారులను సన్మండ్ చేయడం జరిగింది. మార్చి 31 లోపల పుల్ఫైల్ చేయడం జరుగుతుంది. కడవ, రంగారెడ్డి, మెదక్ ఈ మూడు జిల్లాల్లో పోష్ట్ మెట్రిక్యులేషన్ స్క్యూల్సపీఎస్ కోసం జనరల్గా డిసెంబరు, జనవరి నెలల్లో దరఖాస్తులు వస్తాయి. వాటిని పుల్ఫైల్ చేయడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాము.

డా. కె.లక్ష్మణ్: అధ్యక్షా, మంత్రిగారు రూ. 17కోట్లకు పైగా కేటాయించమని చెప్పారు. ఇప్పుడు దాదాపు మార్చి చివరికి వస్తున్నాం, ఆరుకోట్లు మిగిలిందని చెబుతున్నారు. రూ. 17కోట్లలో రూ. 11కోట్ల వరకు ఖర్చు చేశామని చెబుతున్నారు. మిగిలిన రూ. 6కోట్లు మార్చి 31 లోపల పూర్తిగా అందజేస్తామని అంటున్నారు. ఈ పెండింగులో పున్సు దరఖాస్తులను క్లియర్ చేయడానికి రూ. 6కోట్లు సరిపోతుందా? సరిపోకపోయినట్లయితే, ఈ చివరి నిముషంలో చేసే దానిలో అవినీతి, అక్రమాలకు దారితీసే అవకాశం వున్నది. మార్చి చివరి వరకు ఆగస్టిలిసిన అవసరమేమిటి? నిర్వహించేన్నాన్న అధికారుల మీద ఎందుకు చర్య తీసుకోవడం లేదు?

శ్రీ ఎన్.ఎండి. ఘరూక్: దరఖాస్తులైతే మాదగ్గర వున్నాయి, పైనాస్ నుంచి డబ్బులు రావలసి వున్నది, ఈరోజో రేపో డబ్బులు వచ్చే అవకాశం వున్నది. వచ్చిన తర్వాత దీనిని రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఇవ్వడం జరుగుతుంది. బడ్జెటు ఎంత కేటాయించారని గౌరవ సభ్యులు అడిగారు. రూ. 33.27కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ రూ. 6కోట్ల పైచిలుకు వస్తుంది, మైనారిటీ పైనాస్ కార్బోరేషన్కు గాని, మైనారిటీ సంస్థకు గాని కేటాయించిన బడ్జెటు మొత్తం కూడా రావడం జరుగుతుంది.

అదిలాబాద్ జిల్లాలోని బురదగూడెం రిజర్వోయరు

ప్రశ్న నెం .202(4386)

శ్రీమతి పి. రాజ్యలక్ష్మి (సిర్పూరు) - గౌరవనీయులైన చిన్న తరఫో సాగునీటి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ. అదిలాబాదు జిల్లా, సిర్పూర్ నియోజకవర్గం, కాగజ్ సగర్ మండలంలోని బురదగూడెం రిజర్వోయర్ నిర్మాణంలో లోపాలు వున్నందున అది నిరుపయోగంగా వున్న మాట వాస్తవమేనా?
- ఆ. అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి?
- ఇ. ఈ రిజర్వోయరును ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తారు?

చిన్నతరఫో సాగునీటి శాఖా మంత్రి(శ్రీ కె.ఇ. ప్రభాకర్):

- అ. లేదండీ
- ఆ. ప్రధాన పనులు అంటే గట్టు, వెయిర్ తుములు పని చేస్తున్నాయి. కాలువ వ్యవస్థను మెరుగుపరచవలసి వుంది. దానిని చేపట్టడం జరిగింది.
- ఇ. 2002, మే నెల చివరి నాటికి ఈ పనులను పూర్తి చేయడమవుతుంది .

శ్రీమతి పి. రాజులక్ష్మి అధ్యక్షా, మొదటి ప్రశ్నకు లేదండీ అని మంత్రిగారు సమాధానం ఇచ్చారు. ఈ చెరువు ఇప్పటికీ కూడా నిరుపయోగంగా వుంది? ఆ చెరువుకు సంబంధించి ఇప్పటి పరకు దాదాపు ఎన్ని నిధులు వెచ్చించారు? మరమ్మత్తుల పేర ఎన్ని నిధులు ఖర్చు చేశారు?

శ్రీ కె.ఇ. ప్రభాకర్: అధ్యక్షా, బురదగూడం రిజర్వ్‌యర్ 1979 సంవత్సరంలో రూ. 3.86లక్షలతో కట్టడం జరిగింది. 328 ఎకరాలకు సాగునీరు అందించాలనే ఉద్దేశ్యంతో దీన్ని అప్పట్లో నిర్మించడం జరిగింది. 1.77 కిలోమీటర్ల కుడి కాలువ క్రింద రెండు వందల ఎకరాలు, 1.16 కిలోమీటర్ల ఎడమ కాలు వ క్రింద 125 ఎకరాలు సాగు అయ్యే విధంగా నిర్మాణం జరిగింది. 1981లో ఎక్కువ పర్మపాతం రావడం వల్ల అలుగుకు గండ్లు పడ్డాయి. 1984-85 వ సంవత్సరంలో రూ. 476వేలతో అలుగు కట్టు ఎత్తు పెంచడం జరిగింది. రైల్వే శాఖ వారి ప్రమాణాల మేరకు నిర్మాణం జరిగింది. అలుగు అడుగు భాగం బల్హినంగా పుండడం వల్ల అలుగుకు తరచూ గండ్లు పడుతున్నాయనే విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ప్రతి సంవత్సరమూ నీరు లభ్యత వుండడం వల్ల అక్కడి భూములు నిరుపయోగంగా లేవు.

శ్రీమతి పి. రాజులక్ష్మి : ఈరోజు బీడు భూములకు సాగు నీరు అందించి సస్యశాస్త్రములం చేయాలనే సంకల్పంతో కోట్లాది రూపాయలు వెచ్చించి చెరువులను, రిజర్వ్‌యర్లను నిర్మిస్తున్నాం . కాగజ్ నగర్ మండలంలో బురదగూడ చెరువు నిర్మాణం 1984-85 వ సంవత్సరంలో దాదాపు రూ. 1,09, 42,000 నాటార్లు నిధులతో, ఆరు వందల ఎకరాలకు సాగు నీరు అందించే లక్ష్యంతో ఈ ప్రాజెక్టులు చేపట్టడం జరిగింది. 1985 సపంబరులోనే టెండర్లు పెలిచి కాంట్రాక్ట్ పనులు ప్రారంభించడం జరిగింది. 1997లో పనులు పూర్తి చేయవలసి పుండగా దానిని 1999లో పూర్తి చేయడం జరిగింది. అధికారుల పర్యవేక్షణ లోపం కారణంగా కాంట్రాక్టర్లు ఇష్టం వచ్చిన రీతిలో పనులు చేపట్టడం వల్ల ఆ చెరువు సుక్రమంగా ఉపయోగం లోకి రాకుండా పోతోందనేది అక్కడ రైతుల అభిప్రాయం . ఈ రిజర్వ్‌యర్ క్రింద వంజరి, కోసిని, బురదగూడ గ్రామాల రైతుల భూములున్నాయి. ఈరోజు వరి పండించడానికి నీరు లేక జొన్న పంట వేసుకోవడం జరుగుతున్నది. అక్కడ పున్న రైతులందరూ దాదాపు పేద రైతులే కాబట్టి వలసలు పోతున్నారు. ఈ చెరువును నేను స్వయంగా చూడడం జరిగింది. ఇప్పటివరకు అక్కడ ఒక్క ఎకరానికి కూడా సాగునీరు అందించలేదు. చెరువు చూస్తే చాలా పెద్దదిగా పున్నది. ఈ చెరువుకు ఇన్ని నిధులు వెచ్చించి కూడా ఏమాత్రం ఉపయోగంలోకి రాకుండా పోతున్నది . ఈ చెరువుల నిర్మాణానికి పస్తే, దాదాపు నా నియోజకవర్గంలో ఎన్నో చెరువుల నిర్మాణం చేపట్టడం జరిగింది. టిఎస్‌పి, ఎస్‌ఐపి, నాటార్లు నిధుల ద్వారా ఎన్నో చెరువుల నిర్మాణం దాదాపు ఇదే పరిస్థితిలో పున్నది. సరైన ట్రైములో కాలువల నిర్మాణం లేక గండ్లు, తూముల మరమ్మత్తులు చేయక పాత చెరువుల పరిస్థితి ఈ విధంగా పుంటే, ఇక కొత్త చెరువుల పరిస్థితి కూడా అందుకు భిన్నంగా ఏమాత్రం లేదు. ట్రైబల్ సబ్ ప్లాన్ ఏరియాలో మైనర్ ఇరిగేసన్ శాఖా ద్వారా చాలా చెరువుల నిర్మాణం చేపట్టారు. బెజ్జారు మండలంలో చెరువులున్నాయి, కానీ అక్కడ మీరు చూసించి ఆయకట్టు మాత్రం సాగులోకి రావడం లేదు.

శ్రీ కె.ఇ.ప్రభాకర్ : అధ్యక్షా, కాలువ వ్యవస్థ బాగుపరచవలసిన అవసరం పున్నదని సమాధానంలో చెప్పడం జరిగింది. అలుగు దగ్గర నేల స్వభావం బల్హినంగా పుండడం వల్ల దాన్ని ఎపిఆర్‌ఎల్ లేబరేటరీకి పంచంచి స్పెషల్‌గా డిజైన్ చేయడం జరిగింది. 1993-94 సంవత్సరంలో రూ. 109 లక్షలు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. కాలువల పూర్తి చేయవలసిన అవసరం పుండని చెప్పారు. 2002 మే నెల నాటికి ఫరీఫ్ పంటకు నీళ్లు అందించడానికి అన్ని ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం . అందులో ఈసారి పనికి ఆహార పథకం క్రింద రూ. 13లక్షలు కేటాయించడం జరిగిందని గౌరవ సభ్యురాలికి తెలియజేస్తున్నాను.

ఉ. 9-50

ప్రభుత్వ రంగ సంస్ల ప్రైవేటీకరణ రెండవ దశ

ప్రశ్న. 203 (3925)

శ్రీ చల్లా రామకృష్ణా రెడ్డి (కోయిలకుంట్ల) - గౌరవసీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి ఈక్రింది సమాచారాన్ని తెలియజేస్తారా:

- అ) రాష్ట్రస్థాయి ప్రభుత్వ రంగ సంస్ల ప్రయువేటీకరణ రెండవ దశ లేదా మూసివేతకు సంబంధించిన కార్యాచరణ ప్రణాళికకుప్రభుత్వం అమోదం తెలిపిన విషయం వాస్తవమేనా?
- అ) రెండవ దశ సంస్కరణలలో చేర్చిన యూనిట్ల సంఖ్య, వాటిలో ఏ యూనిట్లలో ఎక్కువ మంది వని వారలు పున్మారు?
- ఇ) ఆ దశలో, అర్టిసి, సింగరేణి కాలరీస్లను ప్రయువేటీకరించడం లేదా పునర్ వ్యవస్థికరించడం లేదా మూసివేయాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నదా?

ఆర్టికశాఖా మంత్రి (శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు) (ముఖ్యమంత్రి తరఫున)

- అ) అప్పండీ.
- అ) రెండవ దశ కార్యాచరణ ప్రణాళికల్లో 68 రాష్ట్రస్థాయి ప్రభుత్వరంగ సంస్లను చేర్చడమయింది. సహకార చక్కెర మిల్లులు, సహకార డైయరీ యూనిట్లలో ఎక్కువ మంది కార్బూకులు ఉన్నారు.
- ఇ) ప్రభుత్వరంగ సంస్ల సంస్కరణల రెండవ దశలో ఎపివెన్సెర్టిసి, సింగరేణి కాలరీస్లను ప్రయువేటీకరణ / మూసివేతకు ఉద్దేశించలేదు. అయితే, ఈ ప్రభుత్వ రంగ సంస్ల నిర్వహణ సామర్థ్యం, ఆర్టిక పరిపుష్టత వ్యయ నిర్వహణలను మెరుగుపర్చడానికి వీలుగా, స్వచ్ఛంద పదనీ విరమణను అమలు చేయాలని ఉద్దేశించడమయింది.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు:- అధ్యక్ష, ఒక సబ్మిషన్. సిమిలర్ క్వార్ట్ 304 కూడా పున్మార్డి. సింగిల్ స్టామెంటర్ కాబట్టి ఆస్టర్ చేయమంటే చేస్తాను. నాకు అభ్యంతరం లేదు. పోష్ట్ అయిన సిమిలర్ క్వార్ట్ 304తో క్లబ్ చేసినట్లయితే మొత్తం అంతా ఒక్కటే ఆస్టర్ చెప్పవచ్చు.

శ్రీ చల్లా రామకృష్ణారెడ్డి:- నేను బ్రీఫింగా అడుగుతాను మేడమ్. హామీ ఇస్తున్నాను.

మేడమ్ స్పీకర్:- మీరు ఎక్కడ బ్రీఫింగా అడుగుతారు. స్పీఫికింగా అడగండి.

శ్రీ చల్లా రామకృష్ణారెడ్డి:- అధ్యక్షా, రాష్ట్ర స్థాయి ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల తోలి విడత 1998 ఏప్రిల్ నెలలో ప్రారంభించి 2001 సంవత్సరం నాటికి 19 సంస్థలు చేపడితే అందులో 11 సంస్థలను సంస్కరించారు. మిగిలిన 8 సంస్థలను ఈ సంవత్సరం ఆఫరుకు పూర్తి చేస్తారా?

తోలి విడత సంస్కరణలను చేపట్టిన సంస్థలల పని చేసే ఉద్యోగస్థులలో ఎంత మందిని విఆర్ఎస్ క్రింద పంపారు?

విఆర్ఎస్ క్రింద పంపిన వాళ్లకు ఎంత మొత్తా చెల్లించారు? ఇందుకుగాను ప్రపంచ బ్యాంక్ నుంచి తెచ్చిన మొత్తం ఎంత?

ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల రెండవదశ ప్రారంభిస్తామని గౌరవ మంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు. తోలి విడత 19 సంస్థలను సంస్కరించి రెండవదశలో 68 సంస్థలను సంస్కరింబోతున్నామని ఇందాక ఆస్కర్ ఇస్క్యూడం జరిగింది. ఈ రెండవ దశ సంస్కరణలలో రమారామి ఎంత మంది ఉద్యోగస్థులను విఆర్ఎస్ క్రింద పంపబోతున్నారు? అది ఏమైనా అంచనా నేశారా? నాకు తెలిసి సమాచారం ప్రకారం దరిదాపు 35,000లకు పైనే వుంటారని తెలిసింది. అది వాస్తవమా, కాదా?

ఈ రెండవ దశ సంస్కరణలలో విఆర్ఎస్ క్రింద పంపే ఉద్యోగస్థులందరి కోసం ష్ట్రక్చరల్ అడ్జస్ట్మెంట్ లోను క్రింద ప్రపంచ బ్యాంకు నుంచి రమారామి రూ. 1500 కోట్లు అప్పగా తీసుకున్నట్లు తెలిసింది. ఇది వాస్తవమా, కాదా?

కార్బోర్ సంస్థలైన గోదావరీ ఫెర్రీలైజర్స్ మరియు కెమికల్స్, వజీర్ సుల్తాన్ టబోకో, అసోసియేట్ సిమెంట్ కంపెనీ, అంధ్రప్రదేశ్ పేపర్ మిల్స్, నాగార్జున ఫెర్రీలైజర్స్ మరియు కెమికల్స్ సంస్థలలో ప్రభుత్వర తన వాటాను ఉపసంహరించుకున్నది వాస్తవమా, కాదా?

ఈ ప్లిక్ సెక్టర్ యూనిట్సు ప్రైవేట్ వ్యక్తులకు అప్పగించేటప్పుడు ఆ యూనిట్యుక్క ఖచ్చితమైన వ్యాల్యాను ప్రభుత్వం ఏ విధమైన పద్ధతిలో నిర్దారించగలుగుతున్నది? గౌరవాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సభలో పున్నారు కాబట్టి ఇది ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చి వుంటుందని నేను అనుకుంటున్నాను. అందులో ఎలాంటి అవకతవకలు జరగలేదని ప్రభుత్వం ఏమైనా భావిస్తున్నదా? నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి పట్టిక్ సెక్టర్ యూనిట్సు ప్రభుత్వం అమ్మి వేస్తూ వుంటే ఇంతవరకు ఆ సేల్ రిపోర్టు ఈ సభలో ఎందుకు ప్రవేశ పెట్టలేదు? ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు పట్టిక్ ప్రాపర్టీ కాబట్టి వాటికి సంబంధించిన విషయాలు ముఖ్యంగా ఈ సేల్ రిపోర్టును శాసన సభ ద్వారా ప్రజలకు తెలియచేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి పుండా, లేదా?

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు:- అధ్యక్షా, సింగిల్ సఫ్ట్‌మెంటరి అని చాలా ప్రశ్నలు అడిగారు. ష్ట్రక్చరల్ అడ్జస్ట్మెంట్ లోనుకు, ప్రైవేట్ ఎంటర్ ప్రైవేట్ సంబంధం లేదు. 2001వ సంవత్సరం వరకు కూడా ఫేజ్-1 చాలా వరకు పూర్తి చేశాము. ఇంకా 2 లేదా 3 పట్టిక్ అండర్ టేకింగ్స్ మాత్రం పున్నాయి. అవి కూడా ఈ సంవత్సరం చేయబోతున్నాము. విఆర్ఎస్ గురించి వివరాలు అడిగారు. **Total number of employees of PSUs avoid V.R.S. 15,228 V.R.S. benefits released.** అదే విధంగా డిఎఫ్సిడి గ్రాంట్ రూ. 16.64 లక్షలు దీనికి ఉయప్ చేయడం జరిగింది. ప్రపంచ బ్యాంక్ నుంచి విఆర్ఎస్ పైనాన్సింగ్కు రూ.111 .50 లక్షలు, అదే విధంగా ఇస్టప్ చేయడం జరిగింది. రూ.44.57 లక్షలు. ఆ విధంగానే గోదావరి ఫెర్రీలైజర్స్ ఇప్పన్నీ ఇప్పుడు స్టేజ్-2 లో ఔనల్ స్టేజ్ అని పెట్టుకోవడం జరిగింది. రూల్ 304 బహుశ ఈ రోజ్జో, రేపో చర్చకు వస్తుంది. ఆ వివరాలన్నీ చెబుతానని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ఇప్పటి వరకుచేసిన సేల్ రిపోర్టు అసెంబ్లీలో పెట్టలేదన్నారు. సమాచారమంతా రెండు సార్లు స్టోటిట్ పేపర్ హోస్టలో పెట్టాము. గత శాసన సభ సమావేశాలలో కూడా

స్టోబింజీ పేపర్ రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. శాసన సభ్యులకు కూడా పంపించాము. అనిలో ప్రైవేటైజేషన్ ఏ విధంగా చేస్తున్నామనే సమాచారం అంతా పుస్తకి. బహుశ రామకృష్ణారెడ్డిగారు అది చదివి వుండరు. అందుకే ఇన్ని ప్రశ్నలు పేశారు. కావాలంలే ఇంకొక కాపీ పంపిస్తాను.

మేడమ్ స్పీకర్:- రామకృష్ణారెడ్డిగారు 304 నేను అడ్డిట్ చేస్తాను.

శ్రీ చల్లా రామకృష్ణారెడ్డి:- ప్రైవేటైజేషన్ సీల్ రిపోర్టు విషయం చెప్పాలి.

శ్రీ వై. రామకృష్ణాడు:- పబ్లిక్ ఎంటర్ప్రైజ్ సీల్ చేయాలి అనుకున్నప్పుడు ఒక ప్రోసీజర్ ను అడాష్ట్ చేసుకుంటాము. దానికి ఎక్స్ప్రెస్ గ్రావ్ పుస్తకి. పబ్లిక్ ఎంటర్ ప్రైజెన్ ఇంప్లిమెంటేషన్ సెక్రటేరియట్లో పుస్తకి. అదే విధంగా క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ పుస్తకి. ట్రాన్స్‌ఫరెంట్ మెథడ్స్ తో ఈ కార్బోక్రమాల నిర్వహణ జరుగుతూ పుస్తకి.

శ్రీ చల్లా రామకృష్ణారెడ్డి:- ఇది పోష్ట్ పోస్ట్ చెయ్యండి మేడమ్.

మేడమ్ స్పీకర్:- నేను పోష్ట్ పోస్ట్ చెయ్యాను.

రాష్ట్రంలో పశు వైద్య విశ్వ విద్యాలయ స్థాపన

ప్రశ్న 204 (4376)

శ్రీ డి.వి. బాలవర్ధనరావు(గన్మావరం) - గౌరవనీయులైన పశు సంవర్ధక, పాణి పరిశ్రమాభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) పశు సంవద పుష్టులంగా పున్న మన రాష్ట్రంలో ప్రత్యేక వెటర్సురీ విశ్వ విద్యాలయ్యా ప్రారంభించడానికి ప్రభుత్వం వద్ద ఏదైనా ప్రతిపాదన పున్రూపు?
- అ) అయితే, ఈ విశ్వ విద్యాలయాన్ని ఎప్పటిలోగా ప్రారంభిస్తారు?
- ఇ) లేసట్లయితే, అందుకు గల కారణాలు ఏమిటి?

పశు సంవర్ధక, పాణి పరిశ్రమాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ నిమ్మల కెప్పపు)

- అ) అవునండీ.
- అ) ఈ విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో పుస్తకి.
- ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తి కాదు.

శ్రీ డి.వి. బాలవర్ధనరావు:- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంల్లో వెటర్సురీ విశ్వవిద్యాలయ స్థాపన గురించి ప్రభుత్వ పరిశీలనలో పుస్తకి మంత్రిగారు చెప్పుడం జరిగింది. ఈ రోజున గ్రామీణ ఆర్థికాభివృద్ధిలో పశుపోషణ చాలా కీలకమైన పాత్ర వహిస్తున్నాడి. ముఖ్యంగా సన్మకారు, చిన్నకారు రైతుల ఆర్థిక పరిస్థితులు బాగాలేక ఈ పశు పోషణ చేయలేకపోతున్నారు. ఇవాళ మన రాష్ట్రంల్లో అపారమైన

పశు సంపద పున్చది. విజన్ 2020 డాక్యుమెంట్స్‌లో 9 నుంచి 10 శాతం గ్రోట్ రేట్లో ఇవాళ మిల్క్‌కు, పోల్ట్‌కి, ఫిషరీస్‌కు, మీల్కు ప్రాధాన్యత ఇప్పడం జరిగింది. ముఖ్యంగా 15 శాతం గ్రోట్ రేట్ కావాలంబే ఈ పశుపోషణా కార్బోక్యూమాలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇప్పపలసి పున్చది. 10 శాతం ఇసెప్పెమెంట్ మనం అనిమల్ హాజెబెండ్రీ సెక్టార్లో పెట్టినా కానీ అలాగే అనిమల్ హాజెబెండ్రీతో అగ్రికల్చర్ సెక్టార్లో బాటు డిడిఎఫ్కు అనిమల్ హాజెబెండ్రీ సెక్టార్లో పెట్టడం జరుగుతూ పున్చది. ప్రకృతున తమిళనాడులో కాని, మహారాష్ట్రలో కానీ ఈ వెటర్స్‌రీ విశ్వవిద్యాలయం సహరేట్గా పెట్టడం జరిగింది. ఇవాళ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయంలో ఏ విధమైన ఇంపార్టెన్స్ అనిమల్ హాజెబెండ్రీ యూక్స్‌విటీస్కు ఇప్పకపోవడం జరుగుతూ పున్చది.

₹ 10.00

దాదాపు 68 రీసెర్చ్ స్టేషన్స్ ఉంటే 58 రీసెర్చ్ స్టేషన్స్ అగ్రికల్చర్ సెక్టార్లోను అలాగే లైసెస్ట్‌క్షెప్ట్ రీసెర్చ్ స్టేషన్స్ 6, ఫిషరీస్‌కు సంబంధించి 4 మొత్తం 10 రీసెర్చ్ స్టేషన్స్ ఉండడం జరిగింది. ఇవాళ మద్రాసులో 1989 సంవత్సరంలో మహారాష్ట్ర సెవరేట్గా పెట్టడం జరిగింది. తరువాత వెటర్స్‌రీ యూనివర్సిటీలు పెట్టబెంగాల్, మహారాష్ట్ర, యు.పి. లలో కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ముఖ్యంగా తమిళనాడులో 1989 సుంచి వెటర్స్‌రీ యూక్స్‌విటీస్ ఈ విధంగా ఉన్నాయి. వెటర్స్‌రీ యూనివర్సిటీ పెట్టిన తరువాత ఈ 13 సంవత్సరాలలో యూనిమల్ హాజెబెండరీ యూక్స్‌విటీస్ డెవలప్ అయ్యాయి. ఇప్పుడు స్థాం కమిటీ వేసి ఆ విధమైన పద్ధతిలో మన రాష్ట్రంలో కూడా వెటర్స్‌రీ యూనివర్సిటీస్ పెట్టడానికి అవకాశం ఉండా అని నేను మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ నిమ్మల కిష్టప్ప:- ఈ వెటర్స్‌రీ యూనివర్సిటీ ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేస్తే కొన్ని అదనపు సదుపాయాలు పొందడానికి అవకాశం ఉంది. అయితే అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీతో కలసి కొన్ని కార్బోక్యూమాలు అందించవలసిన అవసరం ఉంటుంది. వెటర్స్‌రీ యూనివర్సిటీలు సహరేట్గా ఏర్పాటు చేస్తే దాని నుంచి ప్రయోజనాలు ఎంతవరకు ఉంటాయి, కలసి కార్బోక్యూమాలు చేసే దానిలో వచ్చే ఇబ్బందులు ఏమిటి అన్నది ఒక టీమ్ ఏర్పాటు చేసి తమిళనాడు కాని మహారాష్ట్ర కాని అక్కడి రిజల్ట్స్ పరిశీలించిన తరువాత ఒక నిర్దిశు తీసుకోవడం జరుగుతుంది అని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

Q.No.205 (4219) postponed at the request of the Member.

పసపరి ఇంజనీరింగ్ కళాశాలను మంజూరు చేయుట

ప్రశ్న నెంబరు 206 (4047)

సర్వశ్రీ జి. చిన్న రెడ్డి(పసపరి), కె. వెంకటరెడ్డి(నల్గొండ), యూనిస్ సుల్తాన్ (బమ్బుం)- గౌరవనీయులైన సాంకేతిక విద్యాశాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ ట్రైంది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

అ. పసపరి రెవిన్యూ డివిజన్స్కు మంజూరు చేసిన ఇంజనీరింగ్ కళాశాలను, జి.ఓ లో అసలు సూచించిన చోట ఏర్పాటు చేయని విషయం వాస్తవమేనా?

ఆ. మహాబుబ్ నగర్, పద్మావతి కాలనీ వద్ద దానిని తాత్కాలికంగా ఏర్పాటు చేసుకొనడానికి యాజమాన్యాన్ని ప్రభుత్వం అనుమతించిన విషయం వాస్తవమేనా?

ఇ.మంజూరు చేసిన కళాశాలను మహబూబ్ నగర్ పట్టణం నుండి వసవర్తి రెవిన్యూ డివిజనుకు తరలించాలన్న తీవ్ర అభిలాషను గురించి ప్రభుత్వానికి విదితమేనా?

ఈ.అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ప్రారంభించిన చర్యలు ఏమిటి?

సాంకేతిక విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎమ్. దామోదర రెడ్డి)

ఆ. అపునండీ.

ఆ. అపునండీ.

ఇ. అపునండీ.

ఈ మహబూబ్ నగర్ జిల్లా వసవర్తి రెవిన్యూ డివిజను, కొత్తకోట మండలం, మిరాసపల్లి గ్రామ శివారు, విల్లియం కొండ వద్ద ఇంజనీరింగ్ కళాశాలను ఏర్పాటు చేయడానికి రాజు బహదుర్ వెంకటరామిరెడ్డి ఎడ్యూకేషన్ల్ స్టోర్స్ 2003-2004 విద్యా సంవత్సరానికి నిరాక్షేపణ ధృవపత్రాన్ని ప్రభుత్వం ఇప్పటికే జారీ చేసింది.

డా. జి.చిన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ సమయ నా ఒక్కడికి సంబంధించినదే కాదు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఉంది. మంత్రి గారిని తమరి ద్వారా సమాధానం చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో ప్రతి రెవిన్యూ డివిజన్కు ఒక ఇంజనీరింగ్ కళాశాల ఏర్పాటు చేయడాని ప్రతిపాదించినది వాస్తవం కాదా? అయితే ఎన్ని రెవిన్యూ డివిజన్లలో ఈ ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలు ఏర్పాటు చేయడాని ప్రభుత్వం నిర్దియించింది? ఆ విధంగా మంజూరు ఇచ్చిన ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలకు సంబంధించి రెవిన్యూ డివిజన్ నుంచి ఇంకో ప్రాంతానికి ఎన్ని కాలేజీలు తరలి పోవడం జరిగింది ఈ రాష్ట్రంలో? ఈ విధంగా తరలి పోవడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కారణం కాదా? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం హాయ్యర్ ఎడ్యూకేషన్ డిపార్ట్మెంట్కు రికమెండ్ చేస్తూ AICTE కి ఫీన్ చేంబర్ గురించి అనుమతి కోసం రికమెండ్ చేసిన అధికారులపై ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నారు?

వసవర్తి విషయానికి వస్తే మొదటి నుంచీ కూడా విద్యా విషయంలో చాలా ముందు ఉంది. వసవర్తి రెవిన్యూ డివిజన్ అయిన తరువాత 1998 లో ఏపసిటిష ఇన్స్ట్రుషన్ చేసి వారు రికమెండ్ చేస్తే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1998 లో ఇంజనీరింగ్ కళాశాల మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఇది శ్రీదేవి ఎడ్యూకేషన్ల్ స్టోర్స్ ఇంజనీరింగ్ కళాశాల తిరుమలాయపల్లి అనే గ్రామంలో శిలాఘనపూర్ మండలంలో ఏర్పాటు చేయడానికి అనుమతి ఇచ్చారని ఇదే జీబోర్ చెబుతున్నారు. ఏదైతే నిబంధన ప్రభుత్వం విధిస్తున్నదో ఆ నిబంధన ఉల్లంఘిస్తే పర్మిషన్ సంవత్సరం లోపల వాపస్ తీసుకుంటామని This permission is also subject to the production of certificate from the M.R.O. or other Competent Authority, i.e. Municipality or Revenue Divisional Officer to the effect that the permanent location of the institution within 5 Kms. from the limits of Revenue Division Headquarters or town limits and the institution should complete.....

MADAM SPEAKER: You ask the question.

డా. జి.చిన్నారెడ్డి:- నేను అంటున్నదేమంటే 5 కి. మీ పరిధిలోపల ఇంజనీరింగ్ కళాశాల ఏర్పాటు చేయాలని ఇచ్చిన పర్మిషన్లో ఒక కండిషన్ పెడుతూ ఏదైతే తిరుమలాయపల్లి గ్రామంలో పర్మిషన్ ఇచ్చారో అది వసవర్తి డివిజన్ నుంచి 30 కి. మీ ఉంది. పర్మిషన్ ఇచ్చిన తరువాత కళాశాల తిరుమలాయపల్లి గ్రామంలో కాకుండా మహబూబ్ నగర్ డిఫ్రెక్షన్ పోడ్ కౌర్సర్స్లో టెంపరరీగా అనుమతి ఇచ్చారని చెప్పింది. దాని తరువాత కొత్తగూడకు మారుస్తున్నామని తరువాత ఇంకో ఆర్డర్ ఇ ప్వడం జరిగింది. దాని తరువాత రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే ఏపసిటిష కి రికమెండ్ చేసింది. ఏదైతే టెంపరరీ లోకోషన్ మహబూబ్ నగర్లో ఉన్నదో దానిని పర్సెంట్ లోకోషన్గా మార్చామని ఏపసిటిషకి రికమెండ్ చేస్తే వారు అప్రావల్ ఇచ్చారు. వసవర్తికి రావలసిన ఇంజనీరింగ్

కళాశాల శాశ్వతంగా మహాబూబ్‌నగర్ పట్టణానికి తరలించారు. ఇది ఒక్కటే కాదు. నాగర్ కర్మాలు రెవిన్యూ డివిజన్‌కి ఇచ్చిన ఇంజనీరింగ్ కళాశాల ఈనాడు ప్రోబార్డలో రంగారెడ్డి జిల్లాలో సదుస్తుస్తుది. అలాగే గద్వాల్లో ఇచ్చిన ఇంజనీరింగ్ కళాశాల మొయినాబాద్లో సదుస్తుస్తుది. చాలా కళాశాలలు బ్యాక్‌వర్డ్ ఏరియా పేరుతో రెవిన్యూ డివిజన్ హాండ్ క్వార్టర్స్ పేరుతో శాంక్ష్మ్ చేయించుకుని ఇటు పైదరాబాదు చుట్టూ పక్కల ఉండే ప్రాంతాలకు రావడం జరుగుతుస్తుది. వనపర్తికి ఈ నాడు మిరాసపల్లి దగ్గర విల్లియం కొండ దగ్గర రాజాబహుదార్ వెంకటరామి రెడ్డి ఎడ్యూకేషన్ల స్టోర్స్‌కి 2003-2004 కు ఎన్టిసి ఇచ్చిన మాట గౌరవ మంత్రి గారు చెప్పడం జరిగింది. ఈ మిరాసపల్లి, విల్లియం కొండ వనపర్తి నుంచి 20 కి. మీ దూరంలో ఉంది. మీ నిబంధన 5 కి. మీ అయితే 20 కి. మీటల్లకు ఏ విధంగా ఇస్తున్నారు? అది కూడా మొన్న వనపర్తి వైన్ చైర్మన్ ఇంకో కౌన్సిలర్ ఇద్దరూ *indefinite hunger strike* పోతే ప్రభుత్వానికి విస్మినించడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరమే 2002-2003 కు కన్నిడర్ చేస్తాము అని చెప్పడం జరిగింది. మేము వనపర్తి రెవిన్యూ డివిజన్ నేఱెంటగా నోటిఫై చేస్తాము, మేము ఈనాడు అస్ట్రికేషన్ ఇష్టైల్ చేస్తాము అని చెప్పడం జరిగింది. ఒకవేళ విల్లియం కొండ దగ్గర రాజాబహుదార్ వెంకటరామి రెడ్డి ఎడ్యూకేషన్ల స్టోర్స్‌కి 20 కి. మీ అన్నటువంటి మాట అభ్యంతరం అయితే వనపర్తికి 5.00 కి. మీ పరిధి లోపల ఎవరైనా కొత్తగా అస్ట్రి యే చేసుకోవడానికి నుందుకు వస్తే అనుమతి ఇస్తారా? అది కూడా తెలియజేయాలి.

శ్రీ ఎమ్. దామోదర రెడ్డి:- వనపర్తి కాలేజీ అక్కడి నుంచి మహాబూబ్‌నగర్‌కు పిష్ట్ అయింది, దానికి ఎవరు పర్మిషన్ ఇచ్చారు? మళ్ళీ వనపర్తి రెవిన్యూ డివిజన్‌కు కాలేజీ ఇస్తారా, లేదా అని సభ్యులు ప్రశ్న వేశారు. తరువాత ఇంకో కాలేజీ పిష్ట్ అయిన దాని గురించి డిఫరెంట్ క్వార్టర్ వేయడం జరిగింది. ప్రధానంగా వనపర్తి రెవిన్యూ డివిజన్ లో తిరుమలాయ పల్లెలో 1998-99 లో కాలేజీ రావడం జరిగింది. ఏపసిటిఇ అప్పుడున్న నిబంధనల ప్రకారం పర్మిషన్ ఇచ్చారు. పర్మసెంట్ లోకేషన్ వనపర్తి రెవిన్యూ డివిజన్ తిరుమలాయపల్లీలో ఇవ్వడం జరిగింది. కానీ మహాబూబ్ నగర్లో పర్మసెంటగా పెట్టారు. కానీ రెండు సంవత్సరాలలో తిరిగి మళ్ళీ వారు పర్మసెంట్ లోకేషన్ తిరుమలాయపల్లెకు రావాలి. ఈ లోపల తిరిగి వారు ఏపసిటిఇ కి అస్ట్రి చేసుకుని తిరుమలాయపల్లి సూట్ కావడం లేదు వాటర్ ప్రాట్లమ్ ఉంది, ఎలక్ట్రిసిటీ లేదు, రోడ్ ఫెసిలిటీ లేదు అని ఇంకా మిగతా సమస్యలు చెప్పడం ఏపసిటిఇ ద్వారా పర్మిషన్ తీసుకుని మహాబూబ్‌నగర్లో పర్మసెంటగా ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి వారు అనుమతించడం జరిగింది. దాని ద్వారా ప్రభుత్వం కూడా ఒప్పుకోవడం జరిగింది. చిన్న రెడ్డి గారు అడుగుతున్నారు. ఒకవేళ వనపర్తి రెవిన్యూ డివిజన్లో మరో కాలేజీకి ఏపసిటిఇ నోటిఫై చేసినా, ఎవరైనా అస్ట్రికేషన్ పెట్టుకోవడానికి నుందుకు వస్తే చేస్తారా అన్నారు. తప్పకుండా కన్నిడర్ చేస్తాము.

డా. జి. చిన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా,

మేడమ్ స్పీకర్:- మీరు అడిగిన దానికి చెప్పారు. **He wants to consider your request. కూర్చోండి.**

డా. జి. చిన్నారెడ్డి:- ఏపసిటిఇ పర్మిషన్ ఇస్తే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనుమతి ఇచ్చింది అన్నారు. అది అవస్తావం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం హాయ్యర్ ఎడ్యూకేషన్ డిపార్ట్మెంట్‌కు రికమెండ్ చేసింది అన్న మాట చెబుతున్నారు. ఏపసిటిఇ ర్యాట్లై చేసింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎవరిని అడిగి చేస్తున్నది? 2002-2003 కు అనుమతి ఏ విధంగా కోరుతుంది? కావాలంటే ఆ డీమ్యూల్స్ నా దగ్గరున్నాయి నేను ఇస్తాను.

MADAM SPEAKER: Pertaining to this question, you answer.

శ్రీ ఎమ్. దామోదర రెడ్డి:- అధ్యక్షా, వనపర్తిలో ఇంతకు నుండు ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ కావాలని అంటే 1998-99 లో శాంక్ష్మ్ అయింది. పిష్ట్ అయినా కానీ వనపర్తి రెవిన్యూ డివిజన్లో ఆలోచ్చి ఒక అస్ట్రికేషన్ వచ్చింది. రాజాబహుదార్ వెంకటరామి

రెడ్డి ఎద్దుకేపసల్ సొసైటీకి 2003-2004 కి ఎన్టసి ఇవ్వడం జరిగింది. తిరిగి వనవర్తి ప్రాపర్ కాని, ఆ రెవిన్యూ డివిజన్లో కాని ఒకపేళ ఇవ్వడానికి కన్సెనియంటగా ఉంటే ఒకపేళ అప్పికేప్స్ పస్తే దానిని మేము ఎక్కామిన్ చేసి కన్సిడర్ చేస్తాము.

డ.10.10

విశాఖపట్టణంలోని ప్రాంతీయ గ్రంథాలయానికి స్వంత భవనము మహంజూరు చేయుట

స్వల్ప వ్యాపార ప్రశ్న నెం .206 ఎ(4542)

శ్రీమతి పి. వరలడ్డి (విశాఖపట్టం)- గౌరవనీయులైన పాతశాల విద్యాశాఖ మంత్రి గారు దయచేసి, ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ. 1965వ సంవత్సరంలో విశాఖపట్టం వద్ద ప్రభుత్వ రీబినల్ లైబ్రరీని ఏర్పాటు చేసిన విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ. పైన పేర్కొన్న గ్రంథాలయానికి తన సొంత భవనం లేనందున ఇంకా అద్దె భవనంలో కొనసాగుతున్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా?
- ఇ. గ్రంథాలయానికి, సొంత భవన నిర్మాణానికి, సిబ్బంది మౌలిక సదుపాయాలు వంటి అవసరమైన సౌకర్యాలను సమకూర్చడానికి ప్రభుత్వం ఏవేని చర్యలు తీసుకుంటుందా?

పాతశాల విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎం. వెంకట్టరావు) :-

- అ. అవునండీ.
- ఆ. విశాఖపట్టం మునిసిపల్ కార్పొరేషనుకు చెందిన భవనాన్ని అద్దెకు తీసుకుని ఈ గ్రంథాలయాన్ని నిర్వహిస్తున్నారు.
- ఇ. అవునండీ..

శ్రీమతి పి. వరలడ్డి :- అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రాన్ని ఒక ఆదర్శ రాష్ట్రంగా తీర్పిదిద్దడానికి మన ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయడు గారు ఎన్నో ప్రణాళికలు చేపట్టారు. అభివృద్ధి అనేది విద్యతో ముడిపడి ఉంటుందని మన సమాజాన్ని నాలెడ్డి సొసైటీగా తీర్పిదిద్దాలనే సదుధీశంతో కృషి చేస్తున్నారు. దీనిలో భాగంగా ప్రైమర్ ఎద్దుకేప్స్ నుంచి హాయ్యర్ ఎద్దుకేప్స్ వరకూ విద్య అందరికీ అందుబాటులో ఉండేందుకు కృషి చేస్తున్నారు. ఇటువంటి తరుణంలో గ్రంథాలయాలు డెవలప్ చేస్తే ప్రజలకు బాగా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. ఎందుకంటే మన రాష్ట్రంలో గ్రంథాలయాలు ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యానికి గురై తగిన వసతులు లేక, అద్దె భవనాలలో ఉంటూ, స్వంత భవనాలు లేని దుస్థితిలో ఉన్నాయి. సమాచార రంగం దిసదినాభివృద్ధి చెందుతున్న ఈ రోజులలో గ్రంథాలయాలు ఈ స్థితిలో ఉండటం చాలా బాధాకరం. మన రాష్ట్రంలో ప్రాంతీయ గ్రంథాలయాలు 7 ఉన్నాయి. ఇవి పరిశోధన,

రీసెర్చు, రిఫరెన్సుల కోరకు అక్కడకు వచ్చే పారకులకు కావలసిన బుక్సు కస్టమ్ చేయడానికి ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్టంలలో ముఖ్యంగా ప్రజల సౌకర్యం గురించి 1965లో విశాఖపట్టంలో నా నియోజకవర్గంలో ఒక రీజిసర్ లైబ్రరీ పెట్టడం జరిగింది. ప్రస్తుతం అది అద్భుతంగా నా నియోజకవర్గంలో ఒక గదిలో ఘర్షించరు కూడ లేని దుష్టిలో ఉంది. సుమారు 200 మంది పారకులు వస్తూ పుంటారక్కడకు. ఎంతేమంది విద్యార్థులు కాంపిటీషన్ ఎగ్జమినేషన్సుకు ప్రివేర్ కావడానికి వస్తూ పుంటారు. వాళ్ళందరూ తమ బాధలు చెప్పుకున్నారు. మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరేది, ఈ గ్రంథాలయాలు మన సంస్కృతిని రెప్పేక్క చేసే విధంగా మన ప్రగతిని రెప్పేక్క చేసే కేంద్రాలుగా తీర్చిద్దాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాము.

రెండు ప్రశ్నలు అడగడలచుకున్నాము. ప్రాంతీయ గ్రంథాలయాలకు అన్ని పసతులతో స్వంత భవనాలు ఎప్పుడు సమకూరుస్తారు? విశాఖపట్టంలో గ్రంథాలయానికి తగినంత స్టాఫ్ లేకపోవడం వల్ల 6 గంటలు మాత్రమే సేవలు అందించగలుగుతోంది. దీని వల్ల పోటీ పరీక్షలకు వెళ్లే విద్యార్థులకు ఇఖ్యంది అవుతోంది. ఈ విశాఖపట్టం రీజిసర్ లైబ్రరీని పైదరాబాదు సిటీ సెంట్రల్ లైబ్రరీ మాదిరిగా అభివృద్ధి చేసి, తగిన స్టాఫ్‌ను ఇచ్చి, 12 గంటలు పారకులకు సేవలందించేటట్లు చర్యలు తీసుకుంటారా? అంతేకాకుండా ప్రస్తుతం సభ్యత్వ రుసుము కేసలం రూ.85 ఉండటం చేత, పారకులకు రూ.150 కంటే ఎక్కువ విలువ కానీ పుస్తకాలను మాత్రేం లోన్ గా ఇవ్వడం జరుగుతోంది. మనందరకూ తెలుసు, ప్రస్తుతం పుస్తకాల ధరలు బాగా పెరుగుతున్నాయని. కసుక డిపాజిట్లు రుసుము కూడా పెంచి రూ.400 విలువైన పుస్తకాలను ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉందా?

ఆఖరు ప్రశ్న, ప్రాంతీయ గ్రంథాలయాల పరిస్థితి ప్రస్తుతం సందిగ్గావస్థలో ఉంది. శాఖా గ్రంథాలయాలు లాగా జిల్లా గ్రంథాలయాలు సేవలందిస్తున్నాయి. రీజిసర్ లైబ్రరీలు ఇటు జిల్లా గ్రంథాలయాలతో, అటు సెంట్రల్ లైబ్రరీతో లింకు పెట్టుకుని రీసెర్చు, రిఫరెన్సు ఫేసిలిటీస్ ఆ ప్రాంతం వారికి అందించడానికి ఆ సౌకర్యం కల్పించే అవకాశం ఉందా?

శ్రీ ఎం. వెంకటేశ్వరరావు : - అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులాలు చెప్పినట్లు గ్రంథాలయాలను ఇంప్రావ్ చేయడానికి కార్యక్రమం పెద్ద ఎత్తున జరుగుతోంది. సెంట్రల్ లైబ్రరీలో రిఫరెన్సు బుక్సు బాగానే ఉన్నాయి. సుమారు 47,485 బుక్సు అక్కడ లభ్యంగా ఉన్నాయి. దానిలో రిఫరెన్సు బుక్సు కూడా ఉన్నాయి. స్టాఫ్ కూడా 9 మందిలో రెండు పోస్టులు మాత్రమే వేకెంటగా ఉన్నాయి. వారు చెప్పినట్లు గెజిటెడ్ లైబ్రేరియన్ పోస్టు ఖాళీగా ఉంది. త్వరలో దానిని ఫిలస్ చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటాము. అలాగే 12 గంటలు పని చేసే విషయం పరిశీలించి సమయాన్ని ఎక్కువ చేసే చర్యలు తీసుకుంటాము. వారడిగినట్లు మౌలిక సదుపాయాల గురించి 1972 సుంచి పక్కా బిల్డింగ్సు స్వంత భవనం కోసం చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. అక్కడ మునిసిపల్ కార్పొరేషను ద్వారా స్థలం కోసం ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది. గతంలో 1440 చదరపు గజాలు ఇవ్వమని కోరడం, దానిని వారు వ్యతిరేకించడం జరిగింది. తర్వాత ద్వారకానగరీలో 1200 గజాలు కోరడం, పర్మా చేశాక ఎలాట్ చేయడం జరిగింది. తీరా సైట్లో నిర్మాణం చేయడానికి నిధులు కేటాయించుకుని వెడితే అది దోబీఫూటగా వాడుకుంటున్నారని వారు కోర్చుకు వెళ్లారు. కోర్చు కూడా గ్రంథాలయానికి ఫేవరబుల్గా తీర్చు ఇచ్చినా మళ్ళీ వారు కోర్చుకు వెళ్లారు. 1989లో కోర్చు మళ్ళీ గ్రంథాలయానికి ఫేవరబుల్గా ఆర్డరు ఇచ్చింది. అయినా కార్పొరేషను వారు ట్రైవేటు వారికి ఎలాట్ చేయడం జరిగింది. మరొక స్థలం కావాలని, ఈ మధ్యనే సెంట్రల్ జైలు వాళ్ళ పిష్టు అయ్యారని 1000 గజాలు ఎలాట్ చేయమని కోరడం జరిగింది. అక్కడ సుమారు పెయ్య గజాలు ప్రభుత్వం ద్వారా ఎలాట్ చేయించుకుని పక్కా భవన నిర్మాణం చేయడం జరుగుతుంది.

ప్రభుత్వ ఆమపత్రులలో స్థిర పాధాలజిస్టులను, ఆడియోలజిస్టులను నియమించుట

Sri Nomula Narasimhaiah, Sri Sunnam Rajaiah - Will the Minister for Medical & Health be pleased to state:

- Whether the Government are aware that thousands of school children with defective hearing are dropping from the schools due to lack of facilities for early diagnosis in the district hospitals;
- Whether the Government also are aware that audio diagnostic equipment worth crores of rupees have been supplied to the district hospitals without providing Speech Pathologists and Audiologists to use the equipment and identify defective hearing in the children at early stage;
- Whether it is also a fact that proposals have been sent to the Government to provide Speech Pathologists and Audiologists; and
- If so, the action taken and proposed to be taken to provide required Speech Pathologists and Audiologists to utilise the equipment and diagnose defective hearing in school children early to prevent their drop-outs from studies?

Dr. N. JANARDHANA REDDY :-

- No, Madam.
- No, Madam
- No, Madam
- 23 posts of Audiometry Technicians and 23 Civil Surgeon Specialists (ENT) have been sanctioned for District Hospitals. ENT equipment at a cost of approximately Rs. 30.00 lakhs will be supplied shortly. School Health Check-ups are regularly conducted through Primary Health Centres for early diagnosis and referral.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : - అ ధ్వక్కా, మినిష్టరు గారు డాక్టరుగారే అయినా అడ్వెట్చులాగా సివిల్ సూట్ మాదిరి అన్ని డిసై చేసి లేదు లేదన్నారు. నేను మనవి చేసేది, ఆడియో టెక్నిషియన్సు నిచ్చాము అన్నారు. నేనడిగేది, ఆడియాలజిస్టు లేకుండా టెక్నిషియన్సు రిపోర్టు ఇస్తారు నాకు తెలిసి. డాక్టరుగా మీకెక్కువ తెలిసి ఉండాలి. ఆ రిపోర్టును పరిశీలన చేయాల్సింది ఆడియాలజిస్టు. అతను లేకుండా టెక్నిషియన్సును ఇచ్చామంటే నాకు అర్థం కావడం లేదు.

ఇంకో నిపయం. మంత్రి గారు రూ.30 లక్షలు నిలువ గల హియరింగ్ ఎయిడ్స్పును సప్లై చేశామంటున్నారు. నేను తమరి ద్వారా కోరేది, ఆడియాలజిస్టు ను 73లో ఇచ్చారు. వారు ఇఎస్టి, హైదరాబాదులో తప్ప ఎక్కడా లేరు. ముఖ్యమంత్రి గారు సభలో ఉన్నారు. సుమారు 10 సుంచి 13 శాతం విద్యార్థులు డ్రాప్ అపుట్ అపుతున్నారు వినికిడి లోపం వల్ల. స్కూల్స్ ఇఎస్టి డాక్టరును అసోసియేషను వారు ముఖ్యమంత్రి దృష్టికి తెచ్చారు. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా కొంత ప్రభావితం అయినట్లు తెలిసింది. కొద్దో గోప్య ప్రస్తుతులు క్రియేట్ చేస్తున్నారు. కనీసం జిల్లా హాండ్ క్వార్టర్సులో జిల్లాల వారిగా ఆడియాలజిస్టులను వేయడానికి వీలుంది. ఈ ఆడియాలజీకి సంబంధించి అంగ్వైకల్యానికి సంబంధించి అడిగేము.

‡ 10 . 20

ఒక డాక్టరుగా ఉన్న మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానం సంతృప్తికరంగా లేదు . స్పీచ్ పాథాలజిస్టులు, ఆడియాలజిస్టులు లేకుండా మేము ఇచ్చిన టెక్నిషియన్సు చెబుతున్నారు అంటే ఇది అన్యాయం . అంగ వికలుర సంక్షేమ సంచాలకులను ఐ ఎఫ్ ఎస్ వారిని వేశారు . ప్రత్యేకంగా అర్థోపడ్మియన్, ఐ స్పీషలిస్టు, ఇఎస్ టి డాక్టరు, ఆడియాలజిస్టును వేయాలి గానీ ఐ ఎఫ్ ఎస్ వారిని వేశారు . విచిత్రం ఏమిటంటే, అంగవికలుర కార్బోరేషన్ డైరెక్టరుగా

ఒక కెమిస్టీ లెక్చరర్సు వేళారు . దయచేసి దీంట్లో ఎంతో కొంత మీకు తెలియని ఇన్ఫుయెన్స్ మీమీద పనిచేస్తున్నది . దీనిపై అలోచిస్తే ఉపయోగం కలుగుతుందని చెబుతున్నాను . ఎక్కువమంది దళితుల పిల్లలు డ్రాపోట్లుగా ఉంటున్నారు . నా దగ్గరకు ఒకతనిని తెచ్చారు . 10 సంవత్సరాల నుండి మాటలు రావడంలేదు . పరిశీలించితే పుట్టినపుటి నుండి చెపులు వినపడడంలేదు కాబట్టి మాటలు రావడంలేదు . ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం . మీరు ఇంతకుముందే మెమో లేదని అంటున్నారు . కావాలంటే మెమో నెం . ఇస్తాను . అది బాగుండదు ఒకసారి పరిశీలించండి . వాస్తవ విషయాలు ఆలోచించి తగినవిధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని తమద్వారా కోరుతున్నాను .

డా ఎన్ జనార్థన రెడ్డి : మొట్టమొదట 23 జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్‌లోనూ ఇఎస్టటి సెపసల్టెషన్ల పోస్టులు క్రీయేల్ చేసుకోవడం జరుగుతుంది . ఆడియో టెక్నిషియన్, ఆడియాలజిస్ట్ల పోస్టులు ఏ డిఫ్రెక్షన్ హెడ్ క్వార్టర్స్‌లోనూ తీసుకోలేదు . ఇఎస్టటి హోస్పిటల్స్‌లోనే వారు ఉన్న మాటల వాస్తవం . ఒక కేసు ఇఎస్టటి డాక్టరుకు రిఫర్ చేస్తే టెస్టంగ్ చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటామని గౌరవసభ్యాలకు మనవిచేస్తున్నాను . 13 శాతం డ్రాపర్టుట్స్ అనేది అవాస్తవం, అది నా దృష్టిలో లేదు . మెమో అని చెప్పారు . ఆ కాపీ నాకు పంపితే తగునిధంగా చర్యలు తీసుకుంటాను .

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : మంత్రిగారిని తమద్వారా మరొకసారి రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను . డాక్టరుగా నాకంటే మీకు బాగా తెలుసు . ఇఎస్టటి డాక్టరుగానీ, టెక్నిషియన్ గానీ ఆడియాలజిస్ట్ చేసినవిధంగా డయాగ్నసిస్ చేయలేదు . ఇఎస్టటి డాక్టరు ఆడియాలజిస్ట్ కాదు . ఇటువైపు నుండి కూడా ఆలోచించండి . దీనివలన ఉపయోగం లేదు . డాక్టరుగా మీకున్న పరిజ్ఞానంతో ఆలోచించండి .

డా ఎన్ జనార్థన రెడ్డి : ఆలోచిస్తాము .

జీరో అవర్

శ్రీమతి పి సబితా ఇందారెడ్డి (చేవెళ్ల) : అధ్యక్షా, హోమంత్రిగారికి సంబంధించిన విషయం . చేవెళ్ల నియోజకవర్గం, మొయినాబాద్, శంకర్పల్, పరిగి, ప్రాచార్ మండలాల్లో ఎక్కువగా రైతులు ఉన్నారు . ఈ మండలాల్లో ఎక్కువ కూరగాయల పెంపకం జరుగుతుంది . సిటీకి 20, 30 కిలోమీటర్ల దూరం ఉంటుంది . పండించుకున్న కూరగాయలు రాత్రి 11 . 00 గంటలకు సిటీ సికింద్రాబాద్ మార్కెట్కు తెచ్చి అముకుని తెల్లవారి 4 . 00 గంటలకు తిరిగి గ్రామాలకు పెళతారు . రాత్రి 11 . 00 గంటల తరువాత రైతులకు అసలు సమయ మొదలుపుతున్నది . లంగీసోన్ మొదలుకోని సికింద్రాబాద్ పేరుకునే వరకు ట్రాఫిక్ పోలీసులు నో ఎంట్లే పేరుతో వారిని వేధిస్తున్నారు . రోజూ చలాన్ రాయడం, మామూలు వసూలు చేయడం జరుగుతేంది . ప్రభుత్వం పత్రి పండించవద్దు, పరి పండించవద్దు, కూరగాయలు, పూలు పండించుకోవాలని మైక్లు పెట్టి జన్మభూమి కార్యక్రమాలలో చెబుతూపుంటే, ట్రాఫిక్ పోలీసు పండించకపోతే సప్పం లేదు . ఇక్కడకు తేవాల్సిన అవసరం లేదని వేధిస్తున్నారు . మంత్రిగారు మా జిల్లాకు చెందినవారు, వారికి బాగా తెలుసు . ఒకవైపు గిట్టుబాటు ధరలు లేక అప్పులపాలై, అత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న ఈ పరిస్థితిలో, ట్రాఫిక్ పోలీసుల వలన రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకునే పరిస్థితి కలిగించకుండా కనీసం రూటమ్యాప్ ఏర్పాటుచేసి వారిని ఆదుకోవాలని మీద్వారా మంత్రిగారికి విస్మయించుకుంటున్నాను .

శ్రీ టి దేవేందర్ గాడ్ : మేడమ్ స్పీకర్, గౌరవ సభ్యరాలు తెలియజేసింది నా దృష్టిలో ఉంది . దీనిపై తప్పకుండా చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది .

డాకె లక్ష్మీ : మేడమ్ స్పీకర్, ఈ అంశం రెవిన్యూ మినిషన్సరుగారికి సంబంధించినది . మనందరికీ తెలుసు . ఆగస్టు 2000 సంవత్సరంలో నగరంలో అధికప్పర్పాతం వలన వరదలు వచ్చి కోట్ల రూపాయల ఆస్థికి నష్టం వాటిల్లి అనేకమంది పేదప్రజలు హుస్సేన్సాగర్ నాలాను ఆసుకుని ఉన్న ఇండ్స్ కోల్స్వడమే కాకుండా కొంతమంది ప్రాణాలు కోల్స్యిన విషయం మీకు తెలిసినదే . అయితే నిరాశ్రయులైన 300 మంది పేద గుడిసెవాసులకు పక్కాఇండ్ నిర్మాణం చేపడతామని ప్రభుత్వం స్పష్టమైన హామీ ఇష్వడం జరిగింది . గౌరవ ముఖగుమంత్రిగారు ఇటీవల నా కానెస్టిట్యూయెన్సీలో ఎన్టిఆర్ స్టేడియం ప్రారంభోత్సవం చేయడానికి విచ్చేసినపుడు, జిల్లా యంత్రాంగానికి ఆదేశాలు జారీచేశారు . ఇందిరాపార్ము దగ్గర ఉన్న భారీష్టలంలో 200 మంది నిరాశ్రయులు ఎండకు ఎండి, పర్మానికి తడిసి, చలికి పడికి నిరుపేదలను ఆదుకోడానికి ప్రభుత్వం పక్కా ఇండ్ నిర్మాణానికి చౌరవ తీసుకోవాలని ముఖ్యమంత్రిగారికి విస్మించితే స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇచ్చారు . జిల్లా యంత్రాంగం స్పధించక కాలయాపన చేయడం వలన అ నేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు . రోజుకూలీ చేసుకునే బడుగుబీనులు కనుక మంత్రిగారు స్పష్టమైన ఆదేశలు ఇచ్చి పక్కా ఇండ్ నిర్మాణం కోసం తగుచర్యలు తీసుకోవాలని మిద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను .

శ్రీ పి అశోక గజపతి రాజు : అధ్యక్షుడై, రీ హ్యాబిలిటేషన్స్ గురించి గౌరవసభ్యులు చెప్పడం జరిగింది . తప్పకుండా పరిశీలించడం జరుగుతుంది .

بابک اکبر الدین اوس - ذیلی اسٹریکر صاحب میں آپ کے فریعہ وزیر تعلیم کی توجہ مبذول کروانا چاہتا ہوں کہ شہر حیدر آباد میں ایک اردو ادبی اسکول ہے اس اسکول کی بنیاد نگہ بنائے کیلئے زمین کا انتظام نہیں ہو رہا تھا۔ کمی بار اس تعلق سے نہایت دشمنی کرنے کے بعد فلک نما جو نیر کالج میں اردو ادبی اسکول کی بنیاد نگہ بنائے کی اجازت دی گئی۔ فلک نما جو نیر کالج کے تحت 6 الیکڑز میں ہے اس میں سے 3 الیکڑز میں اردو ادبی اسکول کی بنیاد نگہ بنائے کیلئے ودی گئی اور اس کی تغیر کیلئے پہنچ رتم بھی منصوب کی گئی تھی۔ میں وزیر تعلیم سے درخواست کرتا ہوں کہ اردو ادبی اسکول کی بنیاد نگہ فوری تغیر کی جائے ۔

శ్రీ మండవ వెంకటేశ్వర రావు : అధ్యక్ష, గౌరవసభ్యులు తెలియజేసిన ఫలక్నమా ఉర్దూ రెసిడెన్షనీయల్ స్కూల్ విషయం నోట్ చేసుకున్నాను . చర్చ తీసుకుంటాము .

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : తమరిద్వారా ప్రస్తావించేది రెవిన్యూ మంత్రిగారికి సంబంధించిన అంశం . నక్కిరేకల్ మండలం గోరింకలపల్లి నిలేజెంట్ 100 మంది రైతులు అవిక్కు ప్రాప్తీ 100 సంవత్సరాల నుండి సేవ్యం చేసుకుంటున్నారు . కొంతమందికి పాస్‌బుక్ పట్టాలు ఇచ్చారు . ఇప్పుడు ఎకరానికి రు 10 వేలు, 20 వేలు ఇవ్వాలని అధికారులు వేధిస్తున్నారు . దయచేసి జిల్లా అధికారులకు అదేశాలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము . నక్కిరేకల్ లోకల్లో 100 గజాల లోపు ఉన్న భూములలో కొంతమంది పక్కా ఇండ్స్ కట్టుకున్నారు . వారిదగ్గర నుండి గజానికి రు 2, 3 వందలు వసూలు చేయడానికి జిల్లా అధికారులు నోటీసు పంపారు . మీరు ఇచ్చిన జివోలో పేదవారి వద్ద 100 గజాల లోపు ఉంటే వసూలుచేయవద్దని చెప్పినా వసూలు చేస్తున్నారు . దయాద్రిహాదయులు, ఆర్థిక మంత్రిగారు పేదల బాధలు బాగా తెలిసిన వారు కాబట్టి జిల్లా అధికారులకు తగువిధంగా అదేశాలు పంపి పేదలను ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాము .

శ్రీ పి అశోక గజపతి రాజు : అధ్యక్షా, నక్కిరేకల్ మండలంలో పౌనఃపూర్వీకు, హాస్పిట్ సమస్య గౌరవసభ్యులు సభదృష్టిప్రాప్తి తెచ్చారు. మేము తప్పకుండా ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నం చేసాము.

శ్రీమతి అన్నే విజయల్కష్మి (ఉయ్యారు): అధ్యక్షం, ఇది హోంమినిస్టరుగారికి సంబంధించిన విషయం . నా నియోజకవర్గం వుయ్యారులో 65 వేల మంది జనాభా వున్నారు . చుట్టూప్రక్కల మూడు మండలాలకు సెంటర్ కావడం, సుగర్ ఫౌఫ్సర్ ఉండడం వలన ట్రాఫిక్ సమస్య ఉంది . చెరకు సీజన్లో అయితే ఈ సమస్య మరీ ఎక్కువగా ఉండి, ప్రమాదాలు జరుగుతూ ఉండడం వలన అక్కడ ట్రాఫిక్ పోలీసుస్టేషన్ ఏర్పాటుచేయాలని గౌరవ మంత్రివర్యులను మీద్వారా కోరుతున్నాను .

ఉ.10.30

శ్రీ టి.దేవేందర్ గౌడ : మేడమ్ స్పీకర్, గౌరవ శాసన సభ్యుల యొక్క రిక్వెషన్ ఒకసారి అడ్డినిప్రైవెట్ మాట్లాడి చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ జి.బుచ్చుయ్య చౌదరి (రాజమండి): అధ్యక్షా, ఇది రాష్ట్రంలో పారిశ్రామిక ప్రగతికి సంబంధించింది. మరి భారీ పరిశ్రమల శాఖా మంత్రిగారు ఇక్కడ లేరు. ఈ రాష్ట్రంలో గత కొద్ది కాలంగా తీసుకున్న చర్యల ఫలితంగా సత్కరితాలతోపాటు సి.ఐ.ఎ. వారు ఇచ్చిన నివేదికలో కొన్ని విషయాలను తెలియచిచారు. ఒకటి, ఈ రాష్ట్రం గుడ్ ఇన్వెస్టమెంట్ క్లేమేటలో అగ్రగామిగా పుండని చెబుతూనే, కొన్ని పైండింగ్స్ కూడా ఇచ్చారు. రాష్ట్రంలో పారిశ్రామిక ప్రగతికి, దాని ద్వారా పేదరిక నిర్మాలనకు, ఎంప్లాయిమెంట్ జనరేవెన్కు అవసరమైన కార్బూక్మాలలో ప్రక్కరల్ రిఫార్మ్ వేగంగా చేయాలని వారు స్పష్టంగా చెబుతున్నారు.

నేను ఈ సందర్భంగా చెప్పేది, ఒకమ్మడు 21వ స్థానంలో వున్న ఈ రాష్ట్రం 4వ స్థానానికి ఈ రోజు వచ్చింది. ఇప్పుడు తీసుకున్న చర్యల ఫలితంగా త్వరలోనే ప్రథమ స్థానానికి వెళ్లి అవకాశం పుంది. కాకపోతే వారు కొన్ని విషయాలను చెప్పారు. లిటర్సీ చాలా వేగంగా ప్రగతి సాధించినా, ఇంకా సాధించవలసింది చాలా పుండని చెబుతున్నారు. 44% నుంచి 61.1 %కు పెరిగినా, ఇంకా పెంచవలసిన అవసరం పుండని చెప్పారు. ఈ రాష్ట్రంలో ఆగ్రో బేస్ పుడ్ ప్రాసింగ్ డ్రగ్స్, బయాబెక్కలజీ, మిసరల్ బేస్ ఇండస్ట్రీస్, ఐ.ఐ., సాప్ట్‌వేర్, హర్డ్‌వేర్, బ్యాంకింగ్, ప్రైవేస్ అండ్ ఇన్సురెన్స్, ఆయల్ అండ్ గ్యాస్, టూరిజమ్ - ఈ ఆర్డర్లో ప్రగతికి అవకాశం పుంది కసుక మంచి వాతావరణం పుంది.

వారు చెబుతూ, ఇందులో పొలిటికల్ స్టేబిలిటీ అనేది చెబుతున్నారు. సిగ్ల్ లేబర్ వున్నారు. ఈరాష్ట్రంలో మాడర్న్ టెక్నాలజీ బాగా పుంది, నాలెడ్జ్ బేస్ ఎక్కువగా పుంది, నాచురల్ రిసోర్సెస్ పున్నాయి, బ్రాండ్ ఇమేజ్ పుంది, కసుక వాటినన్నిటినీ ఉపయోగించుకుని రాష్ట్రంలో ఇంకా ఎక్కువ ప్రగతికి కృషి చేయవలసిన అవసరం పుండని చెప్పారు. ఎక్కడైతే ప్రక్కరల్ రిఫార్మ్ తీసుకున్నామో, అక్కడ ప్రక్కరల్ డవలమెంట్ చేయవలసిన అవసరం పుంది. ఎందుకంటే, పోటీ వస్తోంది. ఒక వైపు చైనా కాని, సౌత్ ఈస్ట్ దేశాలలో కాని తమకు పున్న చీప్ లేబర్ను అసరాగా చేసుకుని మంచి ఫలితాలను సాధిస్తున్నారు. వారితో పోటీ చేయాలంటే, ప్రక్కరల్ రిఫార్మ్ చేయాలని చెప్పారు. ఎకాసమీలో ఈ సందర్భంగా గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా కృషి చేస్తున్న అధికారులకు, ప్రభుత్వానికి నేను అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాము.

ఇతర రాష్ట్రాలలో పోటీ చేస్తూ, మంచి వాతావరణాన్ని స్పష్టించడం వల్ల ఈ రోజున బయట దేశాల నుంచి పెట్టుబడులు రావడానికి అవకాశం పుంది. కాకపోతే ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చర్స్ ను బాగా తీర్చి దిర్ఘవలసిన అవసరం పుంది. మహారాష్ట్రలో ఒకప్పుడు వెనుకబడ్డ ప్రాంతమైన నాగపూర్ ప్రాంతంలో ఎటువంటి ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చర్ పుండేది కాదు. అక్కడ ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చర్ క్రియేట్ చేయడంవల్ల బాగా పరిశ్రమలు వచ్చాయి. అందుకని మన రాష్ట్రంలో కూడా ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చర్ క్రియేట్ చేసి, పారిశ్రామికాభివృద్ధికి కృషి

చేసి, పెర్ క్యాపిబా ఇన్కమ్ పెరగడానికి కృషి చేసి, ష్టూర్ల్ రిఫార్మ్స్కు కృషి చేయవలసిందిగా కోరుతూ, సి.ఐ.ఎ. వారు మన రాష్ట్రంలో మంచి వాతావరణం పుండని చెప్పినందుకు అభినందనలు తెలియజేస్తూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి.దేవేందర్ గాడ్ : మేడమ్ స్పీకర్, బుచ్చయ్ చౌదరి గారికి అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. వారు చెప్పిన సజేషన్స్ నోట్ చేసుకుంటాను, I will pass it on to my colleague Minister.

శ్రీ గుమ్మడి నరసయ్ (ఎల్లందు): అధ్యక్షా, ఇది హోమ్ మినిస్టర్ గారికి సంబంధించిన ఇస్తూ. గార్ల మండలం, కిష్టపురం, అంజనాపురం గ్రామాలలో పుండే అబ్బాయి, అమ్మాయి, 5వ తారీఖున అత్యహాత్య చేసుకునే ప్రయత్నం చేసారు. అబ్బాయి చనిపోయాడు, అమ్మాయి బ్రుతికింది. ఈ సంఘటనకు దారి తీసిన పరిస్థితులను మీకు చెబుతాను.

గంగావతి పద్మ అనే అమ్మాయి తండ్రి చనిపోతే, తల్లి వేరే పెళ్ళి చేసుకుంది. గంగావతి పద్మ తన బాబాయ్ అయిన గంగావతి లక్ష్మి దగ్గర పుండేది. అమ్మాయి పెరిగి పెద్దయిన తరువాత ఆమె తన మేనత్త కొడుకైన కిరణ్ కుమార్ అనే అతనిని ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకుంది. గంగావతి పద్మ తండ్రికి సంబంధించిన 20 ఎకరాల భూమి పుంది. పెళ్ళి చేసుకున్న తరువాత, తన తండ్రి ఆస్థిలో తనకు భాగం వస్తుందని అడిగితే, ఇష్టపడని లక్ష్మి ఆశ్చ సాంబశివరావు అనే తెలుగు దేశం నాయకుడి దగ్గరకు వెళ్ళి సంప్రతించి, దంపతులిద్దరినీ స్టోంపులు కొనుక్క రండి, మీకు భూమి వ్రాసి ఇస్తామని చెప్పి, 5వ తారీఖున ప్రాద్యన 10 గంటల నుంచి, రాత్రి 10.30 పరకు అక్కడే వారిని పుంచుకుని, భూమి వ్రాసి ఇష్టకుండా, అబ్బాయిని కట్టేసి, అమ్మాయి పై అత్యాచారం చేసారు. హత్య చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తే, తప్పించుకుని వచ్చి 6వ తేదీ నాడు కలెక్టర్ గారికి తనను అవమాన పరిచారాని తెలియజేస్తూ లెటర్ వ్రాసిపెట్టి, మందు త్రాగింది. మందు త్రాగడంవల్ల కిరణ్కుమార్ 7వ తారీఖున చనిపోయాడు. అమ్మాయి చాపు బ్రతుకులలో పుంది.

దీని మీద కేసు పెడితే కనీసం, అందుకు కారకులైన వారిని అరెస్ట్ చేయలేదు. ఇంతవరకూ సాంబశివరావు, లక్ష్మీలను అరెస్ట్ చేయలేదు. కిరణ్ కుమార్కు మొన్న జరిగిన డి.ఎస్.సి.లో ఉద్యోగం వచ్చింది. ఆ అమ్మాయి ఇంటర్వ్యూల్ పాస్ అయింది కనుక అతని ఉద్యోగాన్ని ఆ అమ్మాయికి ఇప్పించాలని, అలాగే తన తండ్రి ఆస్థిని ఆమెకు ఇప్పించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ అక్కత్వానికి కారకులైన దోషులిద్దరిపైనా సరియైన చర్య తీసుకోవాలని హోమ్ మినిస్టర్ గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : అధ్యక్షా, గుమ్మడి నర్సయ్ గారు చెప్పింది నేను వ్రాసుకున్నాను. దానికి సంబంధించిన పిటిషన్స్ కూడా నాకు ఇస్తే, వారు చాలా విషయాలు చెప్పారు కనుక, I will look into the petition for necessary action.

అర్థిల సమర్పణ

శ్రీ ఎన్.రఘువీరా రెడ్డి : అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో పున్న లక్షలాది మంది రిటైర్ అయిన ఉద్యోగులు తమకు పెరిగిన డి.ఎ.ఎ ఇప్పించాలని కోరుతూ సమర్పించిన పిటిషన్స్ పంపుతున్నాను.

(గౌరవ సభాపతికి అర్థిని సమర్పించారు)

శ్రీమతి ఎన్.రాజ్యలక్ష్మి (వెంకటగిరి): అధ్యక్షా, సూళ్లారుపేట నియోజక వర్గం, వాటంమేడు గ్రామంలో పనికి ఆహార పథకం క్రింద ‘హితాచి’ యంత్రంతో పనులను చేస్తూ, వారు చేస్తున్న అవకతపకల గురించి .....

(మైకు కట్ చేసారు, గౌరవ సభాపతికి అర్జీని సమర్పించారు)

SRI YOUNIS SULTAN: Madam, this relates to the encroachment of wakf property at Eluru. It needs to be probed into.

(The petition was presented)

శ్రీమతి కొండా సురేఖ (శాయంపేట): మేడమ్ స్టీకర్, ఎపి.ట్రాన్సెర్స్ విలేజ్ ఎల్ఫ్రెడ్ వర్క్స్, తమ ఉద్యోగాలను పర్మానెంట్ చేయడం గురించి ఇచ్చిన పిటిషన్ ఇది. దీనిపై తగు చర్య తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(గౌరవ సభాపతికి అర్జీని సమర్పించారు)

శ్రీ జక్కంపూడి రామమోహన రావు (కడియం): అధ్యక్షా, యనమదల శ్రీనివాసరావు తన ఆస్థికి రక్షణ కల్పించాలని ప్రోకోర్ అర్ధర్ ఇచ్చినా ఇంప్లిమెంట్ చేయడం లేదని పిటిషన్ ఇచ్చారు.

(గౌరవ సభాపతికి అర్జీని సమర్పించారు)

డా. బి.చిన్నారెడ్డి : అధ్యక్షా, జూరాల ప్రాజెక్ట్ క్రింద ముంపుకు గురైన రైతుల సమస్య ఇది. వారికి కంపెనీషన్ కోసం ప్రభుత్వం రు.14 కోట్లను కేటాయించినా, కేవలం .....

(మైకు కట్ చేసారు, గౌరవ సభాపతికి అర్జీని సమర్పించారు)

డా.ఎం.తీప్పస్వామి : అధ్యక్షా, విజయనగరం జిల్లా పెష్టనర్ల అసోసియేషన్ వారు డి.ఎ. ఎన్సోస్సెమెంట్ కోసం ఇచ్చిన పిటిషన్ ఇది.

(గౌరవ సభాపతికి అర్జీని సమర్పించారు)

SRI D.SRIDHAR BABU (Mantheni): Madam, this petition is sent by one Sri Srinivasa Rao regarding filling up of vacancies in the Government offices.

(The petition was presented)

SRI B. SRINIVASA REDDY(Ongole): Madam, I submit a petition signed by the employees of Irrigation Department regarding certain problems.

(The petition was presented)

శ్రీ వి.వరద రామరావు(తెల్లం) : అధ్యక్షా, ఇది సబ్ రిజిస్ట్రేర్కు సంబంధించింది ....

(మైకు కట్ చేసారు, గౌరవ సభాపతికి అర్థిని సమర్పించారు)

శ్రీ కె.సత్యనారాయణ గౌడ్ (చొపుదంటి): అధ్యక్షా, ఇది ఉద్యోగుల డి.ఎ.కు సంబంధించిన పిటిషన్ ...

(మైకు కట్ చేసారు, గౌరవ సభాపతికి అర్థిని సమర్పించారు)

శ్రీ ఆనం రామనారాయణ రెడ్డి (రాఘుర్): రాష్ట్రంలోని పట్టు పరిశ్రమకు సంబంధించిన వారు తమ దీర్ఘకాలిక సమస్యల మీద పిటిషన్ను ఇచ్చారు.

(గౌరవ సభాపతికి అర్థిని సమర్పించారు)

జీరో అవర్

శ్రీ ఆనం రామనారాయణ రెడ్డి : మేడమ్, ఇది హోమ్ డిపార్ట్మెంట్కు సంబంధించింది. ఈనాడు హోమ్ డిపార్ట్మెంట్లో పనిచేసున్న సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్లకు డి.ఎస్.పి.లుగా ప్రమోషన్లు ఇచ్చే విషయంలో వారు సీనియరిటీని పాటిస్తూ వస్తున్నారు. అటువంటి దాంట్లో ఇప్పుడు జరగబోయే డి.పి.సి.లలో కొంత పొరచాటు జరుగుతోందనే విషయం మీద సిటీ రేంజ్, ప్రైవేట్ రేంజ్, పరంగర్ రేంజ్కు సంబంధించిన సి.ఐ.లు అందరూ అడ్మినిష్ట్రేటివ్ ట్రైబ్యూనల్కు వెళ్ళడం జరిగింది. అది చాలా వార్తా పత్రికలలో రావడం జరిగింది. ప్రమోషన్ లిస్ట్ తయారు చేయడంలో డి.పి.సి. గతంలో జరుగుతున్న విధానానికి భిన్నమైన విధానాన్ని పాటిస్తోందని వారు అడిగిన మీదట ఎ.పి.ఎ.టి. పూర్తిగా ప్రైవేట్ ఇప్పడం జరిగింది.

ఉ.10.40

ఈ సి.ఐ.ల యొక్క అబ్బిక్సన్ అన్ని పూర్తిగా విని, వాటి పరిష్కారం చేయాలని అందులో సూచించడం జరిగింది. డి.పి.సి.లో హోం డిపార్ట్మెంటుకి సంబంధించి ఎప్పుడూ కూడా ‘బి’ లిస్ట్ ఉంటుంది. దాని ప్రకారంగా సి.ఐ.లను డి.ఎస్.పి.లుగా కన్సిడర్ చేస్తారు. కానీ ఇంతకు ముందున్న డి.జి.ఎస్. గారు 18వ తేదీన రిలీఫ్ అవబోతూ, 15వ తేదీన నోషఫల్ లిస్ట్ తయారుచేసి 32 మంది సి.ఐ.ల పేర్లు లాసి వారినే ప్రమోట్ చేయాలని, గతంలో ఎస్సుడూ లేని విధంగా ఒక ప్రోవిజనల్ లిస్ట్ తయారు చేసి ప్రభుత్వానికి పంపించారు. వారికి సంబంధించిన ఆదేశాలు కూడా ఉన్నాయి. వాటిని హోం మంత్రి గార్చి పంపిస్తాను. ట్రైబ్యూనల్ ఇచ్చిన ప్రైవేట్ అర్థరును దృష్టిలో పెట్టుకొని, ప్రైవేట్ సిటీ రేంజ్, పరంగర్ రేంజ్, కర్బూలు రేంజ్, ఎవరైత్ అబ్బిక్సన్ ఇచ్చారో వాటిని తీసుకొని నోషఫల్ సీనియరిటీ కాకుండా తప్పనిసరిగా ‘బి’ లిస్ట్ ప్రకారంగా, గతంలో ఎప్పుడు ఫాలో అయ్యే విధంగా, సీనియరిటీ లిస్ట్ని పెట్టుకొని వారికి ప్రమోషన్ ఇచ్చినట్లయితే 32 మంది ఆఫీసర్లకు న్యాయం జరిగే అవకాశం ఉంటుంది. లేకపోతే వారు నిర్దిష్టతకు గురోతారు. మీరు కన్సిడర్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. స్వామిదాస్ (తిరుపూరు):-అధ్యక్షా, ఇది పోల్ మినిస్టర్కి సంబంధించిన విషయం. తిరుపూరు నియోజకవర్గంలోని చేటపల్లి గ్రామంలో పి.పోచ.సి. ని 30 పడకల ఆసుపత్రిగా అప్పగేడ్ చేశారు. అప్పగేడ్ వ్యక్తిగతిని తరువాత చెండర్లు పిలిచి, ప్రైవేట్ చేశారు. అగ్రిమెంట్ జరిగింది. అగ్రిమెంట్ అయిన తరువాత కాంబ్రాక్ట్ మెటీరియల్ కల్క్ చేసి అక్కడ

పెట్టారు. భూమి పూజ నిమిత్తం నన్ను అక్కడికి పిలిచారు. అక్కడ అవసరం లేదని, నా నియోజకవర్గం లో ఉన్న విస్పన్నపేట, ఎరస్ట్స్‌పైల్ తాలుకా హౌర్ క్వార్టర్, సమితి హౌర్ క్వార్టర్. అక్కడ ఉన్న పి.హాచ్.సి.ని అప్పేదీ చేసి 30 పడకల అనుపత్రి ఇవ్వాలని మంత్రి గార్మి కోరుతున్నాను. అక్కడ దీని అవసరం చాలా ఉంది. అది నాలుగు మండలాల హౌర్ క్వార్టర్. అక్కడున్న పేద గిరిజన, బడుగు వర్గాల వారు 37 శాతం వీకర్ సెక్షన్ ఉన్నారు. అక్కడ అప్పేదీస్ లేక కనీసం మెడికో లీగర్ కేసులు చూసే పరిస్థితి కూడా లేదు. కాబట్టి, విస్పన్న పేట పి.హాచ్.సి.ని 30 పడకల అనుపత్రిగా చేయాలని ముఖ్యమంత్రి గార్మి కోరుతున్నాను.

డా. ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి : - తప్పకుండా పరిశీలించి తగిన చర్యలు తీసుకొంటాను.

MADAM SPEAKER: All papers are deemed to have been laid on the Table of the House.

సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్రము
1996-1997వ సంపత్తిరానికి గాను ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర గృహనిర్మాణ సంస్థ లిమిటెడ్ యొక్క
18వ వార్షిక నివేదిక ప్రతి

A copy of 18th Annual report of A. P. State Housing Corporation Limited for the year 1996-97, as required under Section 619-A(3) of the Companies Act, 1956.

**2002 - 2003వ సం నకు ఆదాయ వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన
 అభ్యర్థన నెం . III (3) - న్యాయ పరిపాలన
 అభ్యర్థన నెం . XII (12)- హోం శాఖ
 అభ్యర్థన నెం . XIII(13) - జైల్ నిర్వహణ
 అభ్యర్థన నెం .X (10) - విత్తపాలన**

SRI P. CHANDRASEKHAR, : Madam, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.186,80,77,000/- under Demand No.III (3) - Administration of Justice."

SRI T. DEVENDER GOUD, : Madam, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.1254,34,73,000/- under Demand No. XII (12) - Home Department." and

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.78,34,88,000/- under Demand No.XIII (13) - Jails Administration."

SRI P. ASHOK GAJAPATHI RAJU, (ON BEHALF OF MINISTER FOR FINANCE): Madam, with your permission, on behalf of Minister for Finance I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.3266,30,51,000/- under Demand No.X (10) - Fiscal Administration."

MADAM SPEAKER: Demands moved.
Now Tea Break for ten minutes.

(The House was adjourned for Tea Break for ten minutes, at 10.46 a.m.)

(టీ విరామానంతరం శాసనసభ తిరిగి ఉదయం 8.11.06 నిలకు సమావేశమైనది)

(గా. డెప్యూటీ స్పీకర్ అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రేనా రెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఈ హాస్పిటంభం అయిన మొదట్లో నేను నానియోజక వర్గంలో పును అనాబ్సప్చార్ గ్రామంలో నీరు కలుపితం కావడం వల్ల అక్కడి ప్రజలు పచ్చకామెట్లు రావడంతో హస్పిటలైబ్ కావడం జరిగింది. వెంటనే అక్కడ ఇన్ఫ్రాస్ట్రోక్స్ ఇచ్చి డిస్ట్రిక్టు ఆఫీసర్స్‌ను పంపాము. అదే విధంగా ఆ ఒక్కగ్రామం కాకుండా ఈ గౌరెల్లి, తారామతిపేటలలో, మిగతా గ్రామాలలో కూడా ఈ వ్యాధి సోకి 30 లేక40 మంది హస్పిటల్లో జాయిన్ అయ్యారు. ఆ ప్రాంతంలో రూ. కోట్లు ఖర్చు చేసి మంజీరా పైప్ లైన్ వేయించాము. ఈ మధ్య గత రెండు నెలల క్రితం పైప్ లైన్సు అందులో వస్తున్న లీకేజ్స్‌ని రెక్కిపై చేశారు. ఇప్పుడు వెంటనే ఆ ప్రాంతంలో మంజీరా వాటర్ సరఫరాచేసి ఆ గ్రామాలలోను, మిగతా గ్రామాలలోను ఈ వ్యాధి వ్యాప్తి చెందకుండా వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాము. ఎక్కుడైతే ఈ వ్యాధి సోకిందో ఆయా ప్రాంతాలలో పైప్ శిబిరాలను ఏర్పాటు చేసి అక్కడున్న రిజర్వాయరు, వాటర్ సోర్టర్లను పూర్వికై చేసే కార్బోకమాన్ని చేపట్టవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాము. సంబంధిత మంత్రి ఎవరైనా సరే దీనిని నోట్ చేసుకుని తగు చర్యలు చేపట్టే విధంగా హామీ ఇవ్వాలని తమ ద్వారా కోరుతున్నాము. ఇది హోమ్ మినిస్టర్ , పోల్ మినిస్టర్, పంచాయత్ రాజ్ మినిస్టర్లకు సంబంధించిన విషయం . లేదంటే మా జిల్లా మంత్రి చిక్కాల రామచంద్రరావు గారయినా సరే . దురదృష్టపశాత్తూ ఆ సలుగురు మంత్రులూ హాస్పిట్లో లేరు కాబట్టి మీరు ఛైర్ సుయి ఇన్ఫ్రాస్ట్రోక్స్ ఇచ్చి ఆ గ్రామాలకు డాక్టర్స్ టీమును పంచించి , ఈ గ్రామాలనే కాకుండా మిగతా గ్రామాలలో కూడా వాటర్ పొల్యూషన్సు రెక్కిపై చేసి మం జీరా వాటర్ను సరఫరాచేసే కార్బోకమాన్ని చేపట్టాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ కడియం శ్రీహరి :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఇంద్రేనా రెడ్డిగారు చెప్పిన విషయాన్ని సంబంధిత మంత్రులకు తెలియజేసి వారితో మాటల్లాడి వారు తగు విధంగా చర్యలు తీసుకునేలా , వెంటనే అక్కడికి అధికారులను పంచించే ఏర్పాట్లు చేస్తానని మనవి చేస్తున్నాము.

ప్రభుత్వ దృష్టికి తేబడిన అత్యవసరం ప్రజాప్రాముఖ్యం గల విషయములు

1. ఎన్.ఆర్.ఎ.లకు రాష్ట్రంలో ప్రాఫెషనల్ కోర్సులలో ప్రవేశానికి ఇంటర్వీడియట్ పరీక్షలో **60% మార్కుల క్రమాను వరిమితిని ఉపసంహరించుటను గురించి**

శ్రీ ఎమ్. దామోదర రెడ్డి :- ఎన్అర్స/విదేశీ విద్యార్థుల కోటాలో ప్రవేశం పొందే విద్యార్థుల కనీస అర్పతను ఇంటర్వీడియట్ లేదా తత్పమాన పరీక్షలోను అలాగే సంబంధిత గ్రూపులో ప్రథమ శ్రేణిగా నిర్ణయిస్తూ 17-11-1993 తేదీన గల విద్యాశాఖా ఎమ్సెన్సెం .256 జిఓలో ఉత్తర్వులను జారీ చేయడమైనది.

ప్రోకోర్ లీర్పు ఆధారంగా 4-12-2000 తేదీ గల విద్యాశాఖ ఎమ్సెన్ నెం . 167 జిఓలో సవరణాను జారీ చేయడం జరిగింది. ఇందులో ఎన్అర్స/విదేశీ విద్యార్థుల కోటాలో ప్రవేశం పొందే అభ్యర్థికి కనీస అర్ప తగా మొత్తం మార్కులలో ప్రథమ శ్రేణి అలాగే సంబంధిత గ్రూపులో 60 శాతం మార్కులతో ఇంటర్వీడియట్లో రెగ్యులర్ అటెంప్ట్ లేదా ఇస్ట్రోంట్ పరీక్ష లేదా తత్పమాన పరీక్షలో ఉత్తీర్ణతగా నిర్ణయించబడింది. కంపార్ట్మెంట్ పాస్‌గా ఉత్తీర్ణలైన విద్యార్థులు ప్రవేశానికి అర్పులు కారు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రైవేట్ ఇంజనీరింగ్ కళాశాలల మేనేజ్మెంట్ అ సోసియేషన్ ఇచ్చిన విజ్ఞాపనకు అనుగుణంగా , తదుపరి అంశాన్ని పరిశీలించి 3-8-2001 తేదీ గల ఉన్నత విద్యాశాఖా ఆర్టిఫిచిచల్ నెం 566 జిఓలో మరో సహాయ జారీ చేయడం జరిగింది.

ఉ.11.10

ఇందులో సింగిల్ అటెంప్ట్లో లేదా 2000 సంవత్సరం వరకు ఇన్స్ప్రోట్ పరీక్షలో లేదా 2001 సంవత్సరంలోనూ, ఆ తరువాత నుండి అడ్వోస్ట్ సప్లిమెంటరీ పరీక్షలో మొత్తం మార్పులలో 60 శాతం, లేదా ఆప్సనల్ సబ్జెక్ట్లో 60 శాతంతో ఇంటర్వైడియేట్ పరీక్ష లేదా తత్త్వ సమాన పరిక్షలో ఉత్తీర్ణులల్యిన అభ్యర్థులు ఎన్అర్సి కోటాలో ఎన్అర్సిలు ప్రవేశం పొందడానికి అర్థులుగా చేయడమయింది. కంపౌర్ట్ మెంటల్గా ఇంటర్వైడియేట్ లేదా తత్త్వ సమాన పరీక్ష ఉత్తీర్ణులల్యిన అభ్యర్థులు ప్రవేశానికి అర్థులు కారు. అంతేకాకుండా, ఎన్అర్సి కోటా క్రింద ఎన్అర్సిలు ప్రవేశంకోరే అభ్యర్థులకు కనీస విద్యార్థుల ప్రారంభంలోనే అభ్యర్థులకు 2000వరకు సింగిల్ అటెంప్ట్లో లేదా ఇన్స్ప్రోట్ పరీక్షలో ఇంటర్వైడియేట్లో ఉత్తీర్ణులల్యి పుండాలి. ఆ తర్వాత నుండి, మొత్తం మీద 60 శాతం లేదా ఆప్సనల్ సబ్జెక్ట్లలో 60 శాతం నూర్చులతో రెండు విద్యా సంవత్సరాలలోని పరీక్షలో ఉత్తీర్ణులల్యి పుండాలి లేదా తత్త్వ సమాన పరీక్షలో ఉత్తీర్ణులల్యి ఉండాలి. అని పేర్కొంటూ 6-9-2001 తేదీగల ఉన్నత విద్యాశాఖ ఆర్టిఫిచిచల్ . 640 జి.బి. ద్వారా సహాయ జారీ చేయడమయింది. ఇంటర్వైడియేట్ లేదా తత్త్వ సమాన పరీక్ష కంపౌర్ట్ మెంటల్గా ఉత్తీర్ణులైన అభ్యర్థులు అడ్మిషన్ కోసం అనర్పులు.

పై ఉత్తరపులను జారీ చేసేటప్పుడు అభ్యర్థులు ఇంటర్వైడియేట్ పరీక్షలు 60 శాతం, అంతక్కుపైబడి, 60శాతం లోపు, కంపౌర్ట్ మెంటల్గా ఉత్తీర్ణులల్యి ఉండాలి అనే వివిధ విషయాలను ప్రభుత్వం పరిశీలించింది. 60 శాతం లోపు మార్పులు వచ్చిన వారి కంటే 60 శాతం మార్పులతో ఇతర రాష్ట్రాలకు వలసపెట్టే విద్యార్థుల సంఖ్య ఎక్కువగా ఉన్నదని కొనుగొనడమయింది. రెండవ డివిజనలో ఉత్తీర్ణులల్యిన విద్యార్థుల కంటే మొదటి డివిజనలో ఉత్తీర్ణులయ్యే శాతం ఎక్కువగా పుంది. ప్రభుత్వం ఎన్అర్సి మొత్తం సీట్లు అంశాన్ని కూడా పరిశీలించింది. కొన్ని సీట్లను ఎన్అర్సిలతో భర్తి చేసి, మిగతా సీట్లను ఎన్అర్సిలకు బదులుగా మేనేజ్మెంట్ ద్వారా భారతీయ విద్యార్థులతో భర్తి చేసుస్వస్తులుగా తెలుసుకోనడం జరిగింది. గ్రూపుతోపాటు మొత్తం మీద అర్థత మార్పులుగా 60 శాతం మార్పుల నియమాన్ని 15-6-1992 తేదీగల ఎససిటిఇ నోటిఫికేషను నెం . ఎఫ్. 1/11/88-టి5ను ఆధారంగా చేసుకొని నిర్దిశించడమయింది. దీని ప్రకారం, ప్రవేశ పరీక్ష ఆధారంగా కాకుండా, అర్థత పరీక్ష ఆధారంగా చేసుకొని అడ్మిషన్లను చేసేటప్పుడు, ఇంటర్వైడియేట్ లేదా తత్త్వ సమాన పరీక్షలో కనీసం మొత్తం మార్పులలో 60 శాతం మార్పులు పుండాల్చి ఉంటుంది.

SRI AKBARUDDIN OWAISI(Charminar) : Deputy Speaker sir, first of all I would like to remind the Government that the private self financing unaided engineering and other colleges are supplementing the Government's efforts without causing any burden to the exchequer. The only source of revenue for the development of these institutions is the fee collected from the N.R.I. candidates or in lieu of N.R.I. candidates the allotment made under the management quota. It is an established fact that every country is trying to attract the N.R.I. students.

The Hon'ble Minister has just now quoted that a notification No.F1/11/88/T5m dt, 15-06-1992 was issued by the AICTE. I would like to read out the sentence. " The criterion of 60% of marks as qualifying marks in aggregate as well as in group is based on AICTE Notification No.F1/11/88-T5, dt.15-06-1992 according to which, where admissions are based on the qualifying examination and not on the basis of entrance test, the minimum aggregate of 60% marks in Intermediate or equivalent examination should be insisted upon." The word "insisted upon" is used here. This itself is very clear that it is not a rule or regulation which is being framed by the AICTE and the main reason for our request to make it 50% or below 60% is to stop migration of our students to other states. In Tamilnadu

the minimum qualification percentage is 50%, in Karnataka the NRI qualification is 50%, in Kerala the qualification is 50% and in Orissa the qualification percentage is 45%.

I want to bring it to the notice of the House is that in Andhra Pradesh we have about 175 engineering colleges with 45000 capacity of seats. From this year onwards ten more colleges are going to come. Last year, the Convenor, EAMCET has not allotted 3500 seats. I want to ask the Hon'ble Minister why the State of Andhra Pradesh is insisting on 60% as qualifying marks. If we can make it 50% or below 60% then the students migrating to other states can be stopped.

At para five, the Hon'ble Minister has stated that "While issuing the above orders, Government have examined various aspects such as the candidates passed in Intermediate examination with 60% and above, and below 60% and compartmental pass and found that the students migrated to other states with 60% marks are higher in number than those below 60% marks". I do not understand from where this figure has been achieved by the Ministry of Technical Education. When 60% eligible criterion is already there in Andhra Pradesh why the students will migrate to other states? I strongly believe that the students who have got qualifying marks below 60% are migrating to other states.

I also want to bring the fact to the notice of the Hon'ble Minister is that the responsibility of the Government is to provide education, not only providing education but to provide quality of education and not only providing quality of education. It is also the responsibility of the Government to provide job opportunity to the students after completion of their education. According to the statistics that we have got is that by the year 2003 our State is going to have more than 2000 unemployed engineering graduates. So what is the policy of the Government? What is the programme available with the Government?

When the Government is talking about the quality of education, it is very unfortunate to say that out of 175 engineering colleges we hardly have five Post Graduate colleges. We are opening so many colleges but are we imparting quality education? It is very unfortunate that the Lecturers who are teaching students are having qualification of B.E. only. These colleges are not able to recruit sufficient number of qualified Lecturers who have passed M.E. We are not getting sufficient staff to impart quality education to the engineering students.

The Government of Andhra Pradesh has issued G.Os., specifying certain revenue mandals/districts, where colleges can be opened. Inspite of having clear instructions from the Government, the managements of certain institutions are trying to shift the colleges from the place of origin to some other revenue mandals. What is the policy of the Government to stop this transfer of colleges from one place to another? I request the Hon'ble Minister to please request the AICITE not to accord permission to shift the colleges from one place to another. This would seriously affect the employment to that particular region/district and also cause inconvenience to the students of that area.

Recently, we have had the scam of Charminar Cooperative Urban Bank. There are so many societies functioning under fake name. They are also running these engineering colleges. For instance, there is one society that is running nearly sixteen engineering colleges. My point over here is that these fake societies are approaching the banks and getting loans to start new colleges. If any of these fake societies shuts down their institutions, what will be the future of the students studying in such colleges? The Government should come up with a clear policy about these engineering colleges and should enquire into all these instances. They should come to know as to how many engineering colleges are run by these fake societies and take stern action against them.

The Hon'ble Minister has quoted the reference of the Judgement given by the High Court. I want to quote that the judgement given by the High Court is not more than the judgement given by the Supreme Court. The Supreme Court in its interim orders clearly instructed that 50% should be payment seats and 50% should be earmarked for free seats. According to which 50% seats should be allotted by the Convenor and 50% seats should be allotted by the management, out of which 15% seats are earmarked for the N.R.I.s., under management quota.

I want to submit to the Hon'ble Minister that all these minorities' institutions are self financing unaided institutions and they do not get any aid from the Government. After ten years a Constitution bench is going to be formed in Supreme Court from the 2nd of April. This bench is going to start hearing on the allotment of 50% seats by the management in minorities' institutions. I request the Government to submit an affidavit in support of minorities' institutions and get the exemption for the State of Andhra Pradesh. If the Government of Andhra Pradesh files an affidavit before the Supreme Court pleading exemption for minorities colleges then the Supreme Court will also exempt the State of Andhra Pradesh as was done in Tamilnadu. I also request the Hon'ble Leader of the Opposition, whose party (i.e., Congress Party) is ruling in fifteen states to request their party to submit an affidavit in Supreme Court in support of Minorities institutions so that Supreme Court can take an easy decision. I would also like to request my friend Sri N.Narasimhaiah to file an affidavit from his party in Supreme Court so that the long-standing dispute of 50% quota can be settled in the apex court. I thank you for the opportunity given to me.

ఁ.11.20

శ్రీ ఎమ్. దామోదర్రెడ్డి: అధ్యాత్మా, ఇంతకుముందు 60%గా ఉన్న ఎన్.ఆర్.ఐ. క్వోబాను 50% తగ్గించాలని, మన స్టేట్‌నుండి మరొక స్టేట్‌కు మెగ్రెట్ అవుతున్నారని, లెక్కర్పు స్టోండర్డ్ ని సరిగాలేని, కాలేజెస్ శాంక్ష్ణ్ అయిన ప్లేసెన్ట్‌లో కాకుండా ఇష్టంవచ్చిన ప్లేసెన్టు మారుస్తున్నారని, వివిధ సమస్యలగురించి గౌరవసభ్యులు ప్రస్తావించారు. ఎన్.ఆర్.ఐ. స్టోడంట్స్‌కు వెసులుబాటు కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో మార్క్స్ ఆధారంగా 1993లో ఎ.ఐ.సి.టి.ఇ., సుఫ్రీంకోర్ట్ డైరెక్షన్ ఆధారంగా ఎన్.ఆర్.ఐ. స్టోడంట్స్‌కు కొన్ని సీట్లు రిజర్వ్ చేయటమైనది. ఒకే ఎటంప్ట్‌లో ఇంటర్వ్యూడియోట్ పాస్ కావాలని, ఆప్టన్స్‌లో 60% ఉండాలని అనాడు ఎ.ఐ.సి.టి.ఇ., సుఫ్రీంకోర్టులు నిర్ణయించటం జరిగింది. ఆ నార్ట్ర్మ్ ప్రకారమే కొనసాగుతూ వచ్చాము. 2000 సంవత్సరంలో కొంత వెసులుబాటు కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో ఒక సబ్జక్ట్‌లో ఫైల్ అయి ఇన్స్టంట్ ఎగ్జమ్‌లో పాస్ అయిన ఎన్.ఆర్.ఐ.లకు కూడా వెసులుబాటు కల్పించటం జరిగింది. 2001 సంవత్సరంలో ఇంకా కొంత వెసులుబాటు కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో ఒక సబ్జక్ట్ కాకుండా 4 సబ్జక్ట్‌లో ఫైల్ అయినపుటికీ అడ్వోక్స్ సప్లిమెంటరీ ఎగ్జమ్‌నేషన్‌లో పాస్ అయిన వారికి మరియు అగ్రిగేట్‌గా లేక ఆప్టన్స్‌లో ఏదో ఒకదాంట్లోనై 60% వచ్చినపుటికి కూడా అవకాశం కల్పించాలనే వెసులుబాటు కల్పించాము. ఎన్.ఆర్.ఐ. క్వోబా 60% నుండి 50%కు తగ్గించాలని గౌరవసభ్యులు కోరుతున్నారు. తమిళనాడు ఆవిధంగా లేదు. మహరాష్ట్ర, కర్ణాటకలలో 50% ఉంది. ఈ విషయంలో సుఫ్రీంకోర్టు జిడ్జిమెంట్, ఎ.ఐ.సి.టి.ఇ. రూల్స్ ఉన్నాయి. ఆ రాష్ట్రాల్లో 50% ఏవిధంగా ఇంప్లిమెంట్ చేస్తున్నారో తెలుసుకుంటాము.

ఎ.ఐ.సి.టి.ఇ. పర్మిషన్ తీసుకున్న తరువాత ఒక రెవెన్యూ డివిజన్ నుండి మరొక రెవెన్యూ డివిజన్‌కు ప్రెక్ష అవటం జరుగుతేందని గౌరవసభ్యులు సేర్క్సున్నారు. గత సంవత్సరం వరకు ఇది కొనసాగింది. కాలేజెస్ శాంక్ష్ణ్ చేసినపుడు టెంపరరీ లోకేషన్‌లో పెట్టుకుని రెండు సంవత్సరాల తరువాత పర్సనెంట్ లోకేషన్‌కు మారటం జరిగేది. ఎ.ఐ.సి.టి.ఇ. షైర్క్స్‌గారు మన రాష్ట్రానికి వచ్చినపుడు వారితో ముఖ్యమంత్రిగారు సమావేశమయ్యారు. స్టేట్ గవర్నమెంట్ కన్సింట్ లేకుండా, ఎన్.బి.సి. లేకుండా క్రొత్త కాలేజెస్ శాంక్ష్ణ్, పిప్పింగ్ ఎట్టి సరిప్పితుల్లో ఎంటర్టైన్ చేయవద్దని ఆ సందర్భంగా షైర్క్స్‌గారిని కోరటం జరిగింది. ఇక ముందు ఆవిధంగా కొనసాగాడు. మన రాష్ట్రంలో ఒక్కొక్క రెవెన్యూ డివిజన్‌లో ఒక్కొక్క ఇంజనీరింగ్ కాలేజ్ ఇవ్వాలని ప్రభుత్వ నిర్ణయం. దానిని డివిమెంట్ అయ్యేది లేదు. మన స్టేట్‌నుండి చాలామంది స్టోడంట్ మైగ్రెట్ అవుతున్నారని చెప్పారు. ఎన్.ఆర్.ఐ. కోటా క్రింద 199-2000 లో 2,918 సీట్లు, 2000-01 సంవత్సరంలో 2,977 సీట్లు, 2001-02లో 4,443 సీట్లు రిజర్వ్ చేయటం జరిగింది. 2000 సంవత్సరంలో 14 మంది, 2001లో 31 మంది, 2002లో 19 మంది ఎన్.ఆర్.ఐ.లు మాత్రమే రావటం జరిగింది. మిగిలిన సీట్లు అన్ని మేనేజ్మెంట్ క్వోబా క్రింద వారినే ఫిల్స్ చేసుకోమని చెప్పాము. గత సంవత్సరం మేనేజ్మెంట్ కోటా క్రింద కొన్ని ఫిల్స్ చేసుకుని మిగిలిన 372 సీట్లు మాకు సరెండర్ చేశారు. ఎమ్.సెట్ కన్వీనర్ అందులో 66 సీట్లు ఫిల్స్ చేశారు. మన రాష్ట్రం నుండి విద్యార్థులు మెగ్రెట్ అవుతున్నారని గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. మూడు, నాలుగు

సంవత్సరాల ట్రైతం 5,000 మందికి పైగా విద్యార్థులు మెగ్రీఎస్ అయ్యారు. ఈ సంవత్సరం 1600 మండి 1700 మంది విద్యార్థులు మాత్రమే మైగ్రీఎస్ అయ్యారు. 3,000 సీట్లు వేకెంటగా లేవని 600 సీట్లు మాత్రమే వేకెంటగా ఉన్నాయని గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. గత ఎకడమిక్ ఇయర్ కోస్ అయిన తరువాత ట్రైత్ కాలేజెస్ శాంక్షన్ చేయటంవల్ల మన బోర్డర్లో ఉన్నటువంటి స్వాడెంట్స్ ఇతర రాష్ట్రాలకు వెళ్లారు. ఎన్.ఆర్.ఐ.లకు అవకాశం కల్పించాలనే విషయంలో ఎ.పి.సి.టి.ఇ., సుప్రీంకోర్ట్ జాడ్జిమెంట్లకు కట్టుబడి ప్రభుత్వం పనిచేస్తున్నది. ఇతర స్టేట్స్ లో ఏవిధంగా కొసహాగుతున్నదో పరిశీలన చేసి తగిన చర్యలు తీసుకుంటామని గౌరవసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Deputy Speaker sir, it may not be out of place to mention that for the reserved category viz., S.C. & S.T. candidates the conditions have been relaxed to such an extent that no minimum marks are required to qualify in the entrance examination. I once again submit to the Government that it is the only source of revenue left for the private engineering and medical colleges to collect the fee and spend it for the development of the college. The Hon'ble Minister has stated that the notification has been issued by the AICTE, for which I would like to submit that even M.B.A and M.C.A. courses also come under the purview of AICTE. However, the State Government has issued an order for M.B.A. and M.C.A. and reduced the percentage of qualifying marks percentage from 60% to 55% to all the N.R.I. candidates. This has been followed by the Andhra University, Nagarjuna University, Kakatiya University and Srikrishnadevaraya University. The State Government has issued an order bearing No.120/E, dated 11-10-2001 and all these universities have given instructions.

ఉ.11.30

In the said GO it is stated that the candidate should secure 55% marks at the qualifying examination for admission and that the admission shall be according to the merit. Why should the Government have one policy for MBA/MCA and another policy for Engineering courses?

Moreover, I would like to repeat that recently we have seen so many scams in various co-operative Banks. I request the Hon'ble Minister to have an enquiry and find out whether they are run by fake societies. These societies are running so many institutions in Andhra Pradesh. One particular Gentleman is running as many as sixteen colleges in different areas. He is now trying to shift those colleges from Vijayawada, Visakhapatnam, Karimnagar, Bodhan to the city. What I would like to point out here is that all these are run by a fake Society. The Government should give clear orders that no shifting should be allowed. The Government should take action against the colleges which are violating the instructions of the Government.

Regarding migration. There is a college in Adilabad. It is very near to Maharashtra. If the college is closed down for want of qualified students, the students would be forced to take admission in Maharashtra. We should stop migration. If we reduce the qualifying marks, they will not migrate to Maharashtra. Many seats are lying vacant in the management quota of NRIs. They can be accommodated in those seats. When the Government is attracting foreign investment and talking of hi-tech and Business School of Management, why is the Government lagging behind in this regard. Let the Government reduce the percentage of marks. I request the Government to submit its affidavit. When the Government is talking of supporting the Minority community, and if the Government is really committed to the Minority community, let the Government reduce the qualifying marks.

శ్రీ ఎమ్.దమోదర రెడ్డిః అధ్యక్షా, ఎమ్.బి.ఎ., ఎమ్.సి.ఎ. కోర్సులకు ఎన్నారైల కోటా వర్సెంటేజ్ తక్కువగా ఉందని గౌరవ సభ్యులు చెబుతున్నారు. ఎమ్.బి.ఎ., ఎమ్.సి.ఎ. కోర్సులకు ఇంజనీరింగ్ కోర్సులకు అడ్డిషన్ల విషయంలో ఎందుకు వేర్పేరు విధానాలున్నాయని అడిగారు. అదేవిధంగా కొన్ని బోగెస్ స్టోర్స్లు, ఇన్నిట్యూషన్లున్నాయి. వాటిపై ఎంక్షయర్ చేయించమని కోరారు. అయివంటి బోగెస్ సంస్థల గురించి ప్రభుత్వానికి స్పృసిఫిక్ గా ఎటువంటి సమాచారం అందలేదు.

اگر آپ کے پاس کوئی تفصیلات ہیں تو مجھے دعچیتے میں انکو اڑا کر دو اور اتنا

SRI YOUNIS SULTAN: Sir, yesterday I have given my letter requesting the Hon'ble Speaker to include my name in this Calling Attention. Today's morning she gave me permission to speak on the subject.

The Government says that AICTE had given a letter in 1992. In 1992 the total numbers of seats were only 7000 in Engineering whereas we have now more than 65,000 seats. In 1992 the number of NRI seats were only 5% whereas now they are 10%. As of now, for this 10% NRI seats there is no demand. They could get filled up only if the qualifying marks are reduced to 50%. The Government is quoting the letter of AICTE. But the neighbouring States like Karnataka and Maharashtra which also come under the purview of AICTE are admitting the candidates with 50% marks. 3000 seats remained un-filled in private colleges and more than 300 seats of NRI quota remained un-filled due to the imposition of 60% qualifying marks on admissions in our State. On what basis the Government is telling that more students of first class are being migrated and not the second class students. My information is that the first class students are going for BITS, IIT and IIIT etc., and only the candidates who are getting second class are migrated to Maharashtra. Many of the students secured between 50 and 59.5 marks. But these candidates are unfortunately going to Karnataka and other States whereas our college seats remained un-filled due to this imposition of 60 per cent. Even if a third class student gets qualified in EAMCET, he/she is allowed to take admission in Medicine. Why should there be such a discrimination. Why should it not be extended to Engineering? The Government should review the issue and withdraw this restriction.

శ్రీ పట్లె రఘునాథరెడ్డిః అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో 175 ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలున్నాయి. ఆ కాలేజీలలో వ్రవేశం కోసం 60 శాతం మార్గులు రావాలన్న నిబంధన కారణంగా చాలా సీట్లు భర్తీ కాకుండా భాళీగా ఉన్న మాట వాస్తవమేనా? అలా భాళీగా ఉన్న సీట్లు సంఖ్య ఎంత? రాష్ట్రప్రభుత్వం ఎన్నారై కోటా క్రింద ఎంత పర్సింటీజీని అమలుపరుస్తున్నది? ఆ కోటాను పెంచే ఆలోచన ఏమైనా ప్రభుత్వం దృష్టిలో ఉందా? ఇంటర్వీడియుట్లో థర్డ్ క్లాస్ కాని లేదా కంపార్ట్మెంటల్లో కాని పాస్ అయి కనీసం 35 శాతం మార్గులు తెచ్చుకున్న వారికి అడ్మిషన్లు ఇస్తున్నప్పుడు ఎన్నారైలకు మాత్రం 60 శాతం మార్గులుండాలన్న నిబంధన విధిస్తున్నారు. అటువంటి నిబంధనను సడలించి 60 శాతం నుండి 45 శాతానికి లేదా కనీసం 50 శాతానికైనా తగ్గించే ఆలోచన ఏమైనా చేస్తారా? అదేవిధంగా ఎస్టీ, ఎస్టీ, బీఎసీ విద్యార్థులకు ఎన్నారై కోటాలో మిగిలిపోయిన సీట్లను ఇచ్చే అవకాశమేమైనా ఉందా? బోగ్స్ సర్కిఫికెట్లతో చాలా సంస్థలు మైనారిటీ సంస్థల పేరుతో సెలకోల్పడం జరిగింది. అటువంటి సంస్థల గురించి ప్రభుత్వం దృష్టి పచ్చిందా? వాటిమై ప్రభుత్వం ఎటువంటి చర్య తీసుకున్నది? కనీస మాలిక సదుపాయాలు లేని ఇంజనీరింగ్ కళాశాలల్లోని సీట్లు సంఖ్యను తగ్గించే ఆలోచన ఏమైనా ప్రభుత్వం దృష్టిలో ఉందా?

جناب سید سجاد۔ میں وزیر فیصل تعلیم کی توجہ بسزوں کروانا چاہتا ہوں کہ آپ کا امتحان کا وقت ہے اقیتی پھول کیلئے 50 فیصد کوئے کیتعلن سے ایک Supreme Court میں Constitutional Bench قائم کیا گیا ہے۔ تالگوویشم حکومت ہمیشہ مکول ا Razm کی بات کرتی ہے، اب امتحان کا وقت آگیا ہے۔ میں کاگر لیں کے لیڈر سے خواہش کرتا ہوں کہ ہندوستان کے 15 ریاستوں میں جہاں کاگر لیں کی حکومت ہے ان سے درخواست کریں کہ اقیتوں کی تائید میں حلف نامے Constitutional Bench میں داخل کریں اور اس طریقے سے سی پی آئی ایم

డా.కెలక్కుర్లు: అధ్యక్ష, మంత్రి గారు సమానం చెబుతూ ఇంటర్వీడియటర్లో అగ్రిగేట్‌గా 60 శాతం మార్పులతో పాటు ఆష్టన్‌ల్స్‌లో కూడా 60 శాతం ఉండాలన్న నిబంధనను మార్చు చేసే అలోచన ఉందా అని అడిగినప్పుడు మంత్రి గారు 1993లో సుప్రిమ్ కోరు జడ్డమెంట్ ప్రకారం ఏ.ఐ.సి.ఇ.టి.ఇ. అవిధంగా గెండల్నే ఇచ్చిందని చెప్పారు.

11.40

2000 సంవత్సరం వచ్చేసరికి ఇన్స్ట్రాంట్లో పాస్ అయిన వాళ్ళకు కూడా ఆప్సనల్స్ లో 60 శాతం వుంటే సరిపోతుందని, 2001 సంవత్సరం వచ్చేసరికి నాలుగు సబ్జెక్టులకు ఇన్స్ట్రాంట్ ఎగ్జామ్ అప్పియర్ అయిన తర్వాత ఆప్సనల్స్ లో అగ్రిగేట్స్ గా 60 శాతం మార్గులు వస్తే సరిపోతుందని సుట్రీం కోర్సు జడ్జిమెంటు, గైడ్లైన్స్ పున్నాయని అంటున్నారు. అయితే వారు ఇచ్చిన స్టేటుమెంటుకు దీనికి కాంట్రాడిక్షన్ పుంది. ఒకసారి దాన్ని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. candidates passed Intermediate or an equivalent examination compartmentally are not eligible for admission, అంటే what do you mean by it? Instant exam appear అవుతున్నపుడు does it not come under the purview of compartmental. ఒక సబ్జెక్ట్ పోయినా ఇన్స్ట్రాంటుకు అప్పియర్ కావడానికి అవకాశం పుంది. నాలుగు సబ్జెక్టులు పోయినా ఇన్స్ట్రాంటుకు అప్పియరై, మళ్ళీ క్వాలిఫై అయి 60 శాతం ఆప్సనల్స్ లో అగ్రిగేట్ వస్తే కూడా అవకాశం వుంటుందని మీరే చెబుతున్నారు. Is it not called compartmental? అదే విధంగా ఎన్అర్సి కోటా పది శాతం అని అంటున్నారు. 47 వేల సీట్లకు పైగా ఇంజనీరింగ్లో అడ్మిషన్స్ జరుగుతున్నాయి. నాలుగువేల సీట్లకు పైగా ఎన్అర్సి కోటా క్రింద రిజర్వ్ చేశామని చెబుతున్నారు. ఒక వేళ ఎన్అర్సి కోటా క్రింద సీట్లు భర్తీ కాకపోతే are there any guidelines for the management to fill up these un-filled seats by NRIs? ఆ సీట్లు భర్తీ కాకపోతే వాటిని ఖాళీగా పెట్టి అలాగే కొనసాగిస్తారా? లేకపోతే ఏ ప్రాతిపదిక మీద ఎన్అర్సి కోటాను మేనేజ్మెంటుకు వర్తింపజేస్తారు? బి.ఇడి విషయంలో ఏవిధంగా శైతే కన్సిస్టర్ సెంట్రలైజ్డ్ పథ్థితిలో అప్పికేషన్స్ కాల్ ఫర్ చేస్తున్నారో, అదే విధంగా మైనారిటీలో మెరిటోరియన్ స్కూచెంట్స్ ను ప్రాప్త్ చేయడానికి ఇంజనీరింగ్ అడ్మిషన్స్ లో కూడా ఆ పదుతిని అమలు చేసి అలోచన ప్రభుత్వానికి పుందా? ఏదైనా అటువంటి ప్రతిపాదన పుందా?

ಡಾ. ವೈ.ಎಸ್.ರಾಜಶೇಖರ್ ರೆಡ್ಡಿಃ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, I am given to understand ಸುಪ್ರಿಂ ಕೋರ್ಟುಲ್ ಮೈನಾರಿಟೀ ಎಡ್ಯೂಕೇಷನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನ್ನು ಗುರಿಂದಿರುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಬೆಂಬ ದಗ್ಗರ ಚರ್ಚ ಜರುಗುತ್ತೇಂದಿ. ಕಾನ್‌ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಲ್ ಮೈನಾರಿಟೀ ಎಡ್ಯೂಕೇಷನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನ್ನು ಕುಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಪ್ರಾಣೀಕರಣ ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವಂ ಕೊನ್‌ಸಾರ್‌ಂ‌ಫಾಲಿ. ಎಂದುಕಂತೆ Constitution has categorically said that the

Minorities have got all the opportunities to start educational institutions. ఎడ్యూకేషనల్ ఇన్సిట్యూషన్లో అడ్మిషన్ గాని, లేకపోతే ఎపాయింట్మెంట్సు విషయంలో గాని వారికి కావలసిన స్టోచ్చ పుండే విధంగా మనకున్న ఎడ్యూకేషన్ యాఫ్ ప్రొవైడ్ చేస్తోంది. కాన్సిస్టెట్యూషనల్ పరిధిలో ఎడ్యూకేషన్ యాఫ్సు సహార్ చేసేటట్లు the State Government is supposed to file an affidavit before the Supreme Court. I urge upon filing an affidavit before the Supreme Court.

శ్రీ సున్నం రాజయ్య : అధ్యక్షా, ఏదైతే ఈనాడు మైనారిటీ ఎడ్యూకేషనల్ ఇన్సిట్యూషన్లు అంశం సుట్రీం కోర్టు పుల్ బెంచ్ ముందు పుందో, ఆ అంశం మైనారిటీసుకు అనుకూలంగా వచ్చే విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏ ప్రతిపాదన చేసినా, లేక తీర్మానం చేసినా దాన్ని మా సిపిఎం పోర్ట్ బలపరస్తందని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం . దమోదర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు అక్షరుద్దిన్ ఓపైస్ గారు ఏదైతే ప్రస్తావించాలో దాన్నే సిమిలర్గా పలుపురు సభ్యులు కూడా మాటల్లడడం జరిగింది. ప్రధానంగా ఎన్అర్సి సీట్లను 60 శాతం నుంచి 50 శాతానికి తగ్గించాలని కోరారు. ఇంతకు ముందే దాని గురించి నేను చెప్పాను. గౌరవ సభ్యులు రఘువాథరెడ్డిగారు మాటల్లడుతూ, ఎన్అర్సి కోబాను ఇంకా ఏమైనా పెంచుతున్నారా? అని అడిగారు. అవిధంగా పెంచే ప్రతిపాదన ఏమీ లేదని మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా బిజెపి సభ్యులు లక్ష్మీగారు మాటల్లడుతూ ఏవిధంగావైతే బి.ఇడి. లో సెంట్రల్ ట్రైట్ పద్ధతిని పాటిస్తున్నారో, అదే పద్ధతిని మైనారిటీ మెరిటోరియస్ స్కూచెంట్సు ప్రాట్ట్ చేయడానికి ఇంజినీరింగ్ అడ్మిషన్లో ఎడాఫ్ చేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా పుందా? అని అడిగారు. అటువంటి ప్రతిపాదన ఏమీ లేదు. కోర్టు విషయం గురించి గౌరవ ప్రతిపక్షాయకులు, ఇతరులు చెప్పడం జరిగింది. దాని గురించి పరిశీలిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

డప్యూటీ స్పీకర్ : నో, సెకండ్ కార్ అట్టన్.

2. తూర్పు, వశిమ గోదావరి జిల్లాలలో గోదావరి నదికి వరదలు పచ్చినపుడు నదిగట్లకు గండ్ల పడడంపల్ల వాటిల్లో నష్టేల గురించి

శ్రీ కడియం శ్రీహరిః గోదావరి నది దిగువ రీచిలలో అంటే వశిమ గోదావరి జిల్లాలోని పోలవరం నుండి, తూర్పు వశిమ గోదావరి జిల్లాలలోని పురుషోత్తపట్టం నుండి 535 కిలోమీటర్లు(తూర్పు గోదావరిలో 404.43 కిలోమీటర్లు, వశిమ గోదావరిలో 130.40 కిలోమీటర్లు) పొడవుతో నదికి ఇరువైపులా వరద గట్లను నిర్మించడమైంది.

1986లో సంభవించిన వరదల మూలంగా సుమారు 36లక్షల కూడానుక్కుల నీటిని విడుదల చేయడానికి, ధవళేశ్వరం వద్ద సర్ అర్థర్ కాటన్ బ్యారేచీ ఎగువ ప్రవాహంపై వరద గట్లను 1953లో సంభవించిన వరదల మూలంగా సుమారు 30 కూడానుక్కుల గిరిష్ట వరద నీటిని విడుదల చేయడానికి దిగువ ప్రవాహంపై వరద గట్లను తత్ సమానమైన ప్రమాణాల మేరకు అభివృద్ధి పరచడమైంది. ప్రపంచబ్యాంకు సహాయం అందిస్తున్నటువంటి ఎపిపోచెం అండ్ ఇసిఆర్పి క్రింద, పోలవరం ప్రాజెక్టు చుట్టూప్రక్కల 42 కిలోమీటర్ల పొడవునా రూ. 17.42కోట్ల ఖర్చుతో 1985 ప్రమాణాల మేరకు వరద గట్ల అభివృద్ధి పసులను చేపట్టడం జరిగింది.

ఆదే విధంగా 30 లక్షల క్యాసెక్కుల నీటి విడుదలకు అనుగుణంగా 1953 వరద ప్రమాణాల మేరకు లేని బ్యారేజి దిగువ ప్రవాహంపై తూర్పు, వశిష్ట గోదావరి జిల్లాలలో వున్న వరద గట్టకు రూ. 8.51 కోట్ల వ్యయంతో అభివృద్ధి పనులను చేపట్టడం జరిగింది. ఈ పనులన్నింటినీ 31.7.2002 నాటికి పూర్తి చేసేందుకు కార్బ్రక్షమాన్ని రూపొందించడం జరిగింది.

ఈ పనులకు అదనంగా రూ. 1.136కోట్ల వ్యయంతో కీలకమైన భేద్య రీచిలలో సంరక్షణ చర్యలు కూడా చేపట్టడం జరిగింది. ఈ పనులు జరుగుతున్నాయి. వర్షాకాలం ప్రారంభానికి ముందే ఈ పనులను పూర్తి చేసేందుకు కార్బ్రక్షమాన్ని రూపొందించడం జరిగింది. ప్రభుత్వం ఏనే సష్టాల నుండి వరద గట్టను సంరక్షించడానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకుంటున్నది.

శ్రీ బండారు సత్యానందరావు(కోత్తపేట): అధ్యక్షా, గోదావరి జిల్లాలలో ఏటి గట్ట వెంట సుమారు 17 నియోజకవర్గాల గ్రామాలున్నాయి. గోదావరి నదికి భారీ వరదలు వచ్చినప్పుడెల్లా ఆ గ్రామాల ప్రజాసీకం ప్రాణాలను అరచేతిలో సెట్టుకుని ఎప్పుడు ఏ ఉత్సాతం వస్తుందోనని అందోళనకు గురవుతుంటారు. 1986లో గోదావరికి భారీ వరదలు వచ్చినపుడు 20 చోట్ల గండ్లు పడడం, అపారమైన ఆప్తి నష్టం, పంట నష్టంతోబాటు ప్రాణ నష్టం కూడా సంభవించింది. ఆనాడు ఎంతో నష్టం వాటిల్లింది. 1986 వరద ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా ఈ ఏటి గట్టను అభివృద్ధి చేస్తే గాని భవిష్యత్తులో ఇటువంటి ప్రమాదాల నుంచి ఏటి గట్టను రక్షించుకునే అవకాశం లేదని అందరూ ఆనాడు చెప్పడం జరిగింది. అయితే ఈనాటి వరకు కూడా 1986 వరద ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా ఏటి గట్టను అభివృద్ధి పరచలేదు. గోదావరిని ఆనుకుని వెండే విలువైన లంక భూములు కూడా గోదావరికి వరదలు వచ్చినపుడు కోతకు గురై నదీ గర్జంలో కలిసిపోతున్నాయి. దాని మూలంగా రైతులు తీవ్రమైన సష్టాలకు గురవుతున్నారు. ఏటి గట్టను 1986 వరద ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా అభివృద్ధి పరచడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. 1953 వరద ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా రూ. 8.51కోట్ల విలువైన పనులను రేపు జూలై నెలాఖరు లోపల పూర్తి చేయడానికి మొదలు పెట్టడం జరిగిందని మంత్రిగారు తాను ఇచ్చిన స్థేటుమెంటులో చెప్పారు. మా నియోజకవర్గంలో ఏటి గట్ట సుమారుగా 25 శాతం వరకు, పంద కిలోమీటర్ల మేరకు పున్నాయి. గౌతమి కుడి గట్టు, వశిష్ట ఎడవగట్ట మధ్యలో నా నియోజకవర్గం పుంది.

ఉ. 11.50

ఈ పనులలో నార్కిడిమిల్లి మినపో ఎక్కుడా కూడా పనులు చేపట్టడం లేదు. రాజపరం, పోలవరం, గంటి, పేరవరం, వద్దివర్ధు, వాడవల్లి, వెలిచేరు ప్రాంతాలలో ఏటిగట్టు బలహీనంగా ఉన్నాయి. వాటిని అభివృద్ధి చెయ్యవలసిన అవసరం ఉంది. రూ. 8 కోట్ల 51 లక్షలే కాకుండా మరొక రు. 1 కోటి 13 లక్షలతో పనులు చేపడతామని మంత్రిగారు తెలియచేశారు. గతంలో సుమారుగా రు. 1 కోటి విలువ గల పనికి టెండర్స్ పిలిచి, కన్ఫర్మ్ అయిన తరువాత కూడా పనులు మొదలు పెట్టిన దాఖలాలు లేపు. ఈ ఏటి గట్టు బలపరిస్తే కానీ భవిష్యత్తులో వచ్చే పెను ప్రమాదం నుంచి బయటపడలేము. కోససీమలో ఆరు నియోజక వర్గాలు ఉన్నాయి. కోససీమ కానీ వశిష్ట గోదావరి జిల్లా కానీ ఆగస్టు నెల వస్తుందంటే భయంగా ఉంటుంది. 1986 తరువాత 1990లో ఒకసారి, 1994లో ఒకసారి 2000లో ఒకసారి వరదలు వచ్చాయి. మళ్ళీ 1986 స్థాయిలో వరదలు వస్తే, ఏటి గట్టు తట్టుకునే పరిస్థితిలో లేపు. భారీ వర్షాల వల్ల, వరదల వల్ల, వాడకం వల్ల ఏటి గట్టు బలహీన పడినాయి. ఏటి గట్ట పట్టిష్టతను అత్యవసరంగా భావించి, యుద్ధప్రాతిపదిక మీద ప్రత్యేకంగా ప్ర్యాకేచీ పెట్టి, పెను ప్రమాదం నుంచి, అపార ప్రాణ, ఆప్తి సష్టాల నుంచి కాపాడేందుకు ముందు జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకుంటారా? 1986 స్థాయికి కాకుండా 1953 స్థాయికి ఏటిగట్టును అభివృద్ధి చేస్తున్నారు. అప్పుడు 30 లక్షల క్యాసెక్కుల నీరు విడుదల చేశారు. 1986లో 36 లక్షల క్యాసెక్కుల నీరు విడుదల అయింది. దానిని తట్టుకునేట్లుగా ఏటి గట్టను బలపరిస్తే తప్ప ప్రమాదం నుండి బయట పడలేము. 1986 వరద ప్రమాణ స్థాయికి మొత్తం ఏటి గట్టను అభివృద్ధి చేయడానికి ఎస్టిమేట్స్ తయారు చేశారా? ఎంత డబ్బు కావాలి? ఎప్పటి లోగా పూర్తి చేయాలి అనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉంది?

రైతులు తీవ్ర నష్టానికి గురి అపుతున్నారు? విలువైన లంక భూములు కోతకు గురి కావడం జరుగుతోంది. గ్రాయెన్స్, రివిట్మెంట్స్ పంటిని నిర్మించి, ఆ భూములను కాపాడాలి. వాటి కోసం ఏదయినా అలోచిస్తారా? ఎ.పి. హెజ్స్ నీటిగేషన్ ప్రాజెక్ట్ క్రింద 60 కి.మీ మేర ఒక్కొక్క బండ మీద నాలుగు బండ్లు ఉన్నాయి. గౌతమి కుడి, ఎడమ గట్టు, వశిష్ఠ కుడి, ఎడమ గట్టు ఉన్నాయి. నాలుగు గట్టు. ఒక్కొక్క గట్టు మీద 15 కి.మీ చొప్పున 60 కి.మీ అభివృద్ధి చెయ్యాలని ఎ.పి.హెచ్.ఎం గ్రాంట్ క్రింద ఎస్టిమేట్స్ తయారు చేయడం, టెండర్స్ పిలవడం జరిగిందని అన్నారు. ఇంత వరకూ ఏమయిందో మా దృష్టికి రాలేదు. హెడ్ రిచ్చో ఏటి గట్టు అభివృద్ధి చేస్తే తప్ప వరద నుంచి రక్కించే అవకాశం లేదు. వాటి మీద ఏ చర్యలు తీసుకుంటున్నారు? ముఖ్యంగా ఏటి గట్టు పక్కన గల గ్రామాలలో ఏ మాత్రం వరద వచ్చినా, ఆ గ్రామాలలో గల రోడ్లు పాడయ్యే పరిస్థితి ఉంది. అక్కడ సిమెంట్ రోడ్లు నిర్మాణం చేసి, ఆ గ్రామ ప్రజలకు వరద ఇబ్బంది లేకుండా తోలగించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ ఏటి గట్టను అత్యవసరమైన ప్రాధాన్యత గల అంశంగా గుర్తించి ఏదయినా ప్రత్యేకంగా ప్యాకేజీని పెట్టి, భవిష్యత్తులో ప్రమాదం వచ్చి, అన్ని రకాలుగా నష్టం రాకుండా చూడాలి. ఏటి గట్టను పట్టిప్పం చెయ్యడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె. బాబాజీరావు(గోదావరి పరిపూర్వక వరద నుండి విషయం): గోదావరి వరద నుండి విషయం తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి ప్రాంతాలలో చాలా నష్టం జరుగుతుంది. దాంతే పాటు నా నియోజక వర్గంలో ఎర కాలువ, కొవ్వుడ కాలువ వరద టైంలో పొంగడం వల్ల పంటల సమయంలో పర్మాల వల్ల భారీ నష్టం జరుగుతున్నదనే విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాము. వాస్తవానికి వరద నుండి గండ్లు పూడ్చడానికి అధికారులు ముందుకు వస్తారు. ఆ విధంగా కాకుండా వరదలు రాకముందే గండ్లు పడే ప్రాంతాలను గుర్తించి, వాటిని క్రమ బద్ధంగా ఒక ప్యాకేజీని తయారు చేసి, వరదలు రాకముందే, ఈ కార్యక్రమం చేపడితే మంచిదని ప్రభుత్వానికి తెలియచేస్తున్నాము. మరొక విషయం. వరద నుండి గోదావరి గట్టు మీద వరద నివారణకు చిన్న గట్టు వేశారు. దాని మీద వరద టైంలో బాడీ, బంద అంతా తారు రోడ్లు మీదకు వచ్చి, వెహికల్స్ యాక్సిడెంట్ గురి అయ్యే ప్రమాదం ఉంది. గోదావరి ఎక్కువగా మేట వెయ్యడం వల్ల, అక్కడ కొందరు వ్యవసాయం చేసుకోవడం వల్ల ఈ ఏటి గట్టు వీక్ అయ్యే పరిస్థితి ఉంది. సంబంధిత మంత్రిగారు సకాలంలో ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సీతంశేట్టి వెంకటేశ్వర రావు(ఎల్లవరం): అధ్యక్షు, వరద గట్టు విషయంలో తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా ప్రాంతాలపురుషోత్తమట్టుం సీరునే మెష్టన్ చేశారు. అక్కడే కాదు. పైన అంగూరు గ్రామం పుంది. అక్కడ నుంచి వరద గట్టు ఉంది. 1986 వరద నుండి అంగూరు పద్మ భీంబ అయింది. వాటిని పూర్తి చెయ్యలేదు. అసంపూర్ణిగా మిగిలి ఉంది. వరద గట్టు పసులు పూర్తి కాక, అనేక గ్రామాలు ముంపుకి గురి అపుతున్నాయి. 1986లో గోదావరి వరదలు వచ్చినప్పుడు, గోదావరి జిల్లాలలో, భద్రాచలంలో కొన్ని గ్రామాలు - బూర్గుంపాడు, పోలవరం, ఎల్లవరం, దేవీపట్టుం ముండలంలో గ్రామాలు అన్నీ కూడా మిగతా ప్రాంతాలతో సంబంధం లేకుండా జలమయం అయ్యాయి. ఎప్పుడు వరదలు వచ్చినా ఇదే పరిస్థితి. కనుక వరద గట్టను పట్టిప్పం చెయ్యవలసిన అవసరం చాలా ఉంది. ఏ గ్రామ తీర ప్రాంతాలలోను వరద గట్టు లేవు. భద్రాచలం నుంచి పోలవరం వరకూ గిరిజన గ్రామాలున్నాయి. వారికి పూర్తిగా నష్టం జరుగుతోంది. అటువంటి గ్రామాలకు వరద గట్టను ఏర్పాటు చెయ్యడానికి చర్య తీసుకుంటారా? 1986 వరద నుండి జిల్లా ఇప్పటికీ పూర్తి కాలేదు. వచ్చే జల్లికి పూర్తి చేస్తామని మంత్రిగారు అంటున్నారు. వారి మాట ప్రకారం జల్లికి పూర్తి చెయ్యడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి: అధ్యక్షు, గోదావరి పరివాహక ప్రాంతాలలో వర్షాకాలంలో విపరీతమైన నీటి ప్రవాహం రావడం వల్ల ఉభయ గోదావరి జిల్లాలలో, ఖమ్మం జిల్లాలో చాలా విపరీతంగా నష్టం జరుగుతుందనే విషయం మనవి చేస్తున్నాము. 1986లో 36 లక్షల క్యాసెక్కుల ప్రవాహం వల, మొత్తం ఆ ప్రాంతంలో చాలా వరకూ గండ్లు పడ్డాయి. రాజమండ్రి సగరానికి కూడా వరద నీరు ప్రవహించిన విషయం గుర్తు చేస్తున్నాము. అప్పటి ధవళేశ్వరం ప్రాజెక్టు నుంచి పురుషోత్తమట్టుం దాకా, నిజీశ్వరం నుండి పోలవరం వరకు కొంత ఎత్తు చేశారు కానీ ధవళేశ్వరం క్రింద ప్రాంతంలో గట్టను ఎక్కడా పట్టిప్పం చెయ్యలేదు. వర్షాకాలంలోను, వరదలు

వచ్చినప్పుడు అనేక గ్రామాలు జలమయం అయి, విపరీతంగా పంట నష్టం జరుగుతుంది. గట్టు మొత్తం పట్టిష్ఠం చెయ్యడానికి అవసరమైన చోట్ల రివిట్మెంట్ చెయడానికి భారీ యెత్తున ఖర్చు చెయ్యాలని చెప్పాము. దాదాపు రు. 220 కోట్లు ఖర్చు చెయ్యడానికి ప్రణాళిక చేస్తున్నామని ఆ నాడు చెప్పారు. ఇప్పటికి కూడా ఆ కార్బూక్టమం ఎందుకు ఎలోకేట్ చెయ్యలేదు? ఐల్యాండ్ పోలవరం వద్ద ఈ మధ్య కాలంలో ఏదో కొంత చేసినా, మిగతా చోట్ల ప్రజలు ప్రాణాలు అరచేతిలో పట్టుకుని జీవిస్తున్నారు. ప్రతి మూడు, నాలుగు సంపత్తురాలకు ఒకసారి మేజర్ ఫ్లాడ్స్ వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఇనుక మేటలు పెరుగుతున్నాయి.

మ 12.00

క్రిందికి వెళ్లకుండా నది ధవళేశ్వరం బ్యారేజ్ పై భాగంలో ఉండడం వల్ల ప్రవాహం అడ్డు ఉండడం వల్ల ఎంత గట్టు పెంచినా పైన నీటిమట్టం పెరుగుతున్నది. దయచేసి బండింగ్ చేపట్టే కార్బూక్టమం చేస్తారా? దీనికి ఏ నిధంగా నిధులు సమకూరుస్తారు? అంతే కాదు రాజమండ్రి నగర పరిసరాలలో వచ్చే సంపత్తురం పుష్పరాలు వస్తున్నాయి. అక్కడున్న ఘాట్ పరిస్థితి బాగోలేదు. పిడబ్బుయింది కూడా ఘాట్ మొయిన్చెయిన్ చెయడం లేదు. ఈ పుష్పరాల లోపల మొత్తం రాజమండ్రి పట్టణం పరిసరాలలో ధవళేశ్వరం దగ్గర నుంచి కోటి లింగాల దేవస్థానం వరకు కూడా గట్టు పట్టిష్ఠం చేసి రివిట్మెంట్ చెయడం కోసం అదే నిధంగా ఘాట్ అభివృద్ధి చెయడానికి ఎలాంటి చర్యలు చేపడతారో తెలియజేయవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ అయ్యాజి వేమ, మానేపల్లి:- అధ్యక్షా, గోదావరి నదీ తీరాన ఉన్న నా నియోజక వర్గంలో సుమారు 14 గ్రామాలు గోదావరి తీరం వెంట ఉండి తరచూ తీవ్ర వరదలు వచ్చినప్పుడు ఈ లంక ప్రాంతాన ఉన్న ప్రజాసీకం అంతా ప్రాణాలు గుప్పెబ్బో పెట్టుకుని మెరక ప్రాంతాలకు వెళ్లి వారి ప్రాణాలు కాపాడుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. గతంలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంలో ఏర్పాటు చేసిన ఏటిగట్టు తప్ప ఈ మధ్య కాలంలో ఏ ప్రభుత్వం కూడా ఏటి గట్టు పట్టిష్ఠం చెయడానికి ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. ఈ మధ్య నా నియోజక వర్గంలో బెల్లంపూడి, ఊడిమూడి గ్రామాలకు సంబంధించి పనికి ఆహారం పథకం క్రింద రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారు ఇచ్చిన స్వార్థి తీసుకుని గ్రామ సర్పంచులు ఎక్కడెక్కడ ఏటి గట్టు బలహీనంగా ఉన్నాయో వాటిని పట్టిష్ఠపరచాలని చర్యలు తీసుకుంటే ఈ శాఖకు సంబంధించిన అధికారులు మా అనుమతి లేకుండా గట్టు పట్టిష్ఠం చేయకూడదని అక్కడ పని చేసిన కార్బుకులను, పని చేయిస్తున్న గ్రామ సర్పంచులను అధికారులు అనేక ఇబ్బందులకు గురి చేయడం జరిగింది.

అదే నిధంగా నా నియోజక వర్గ పరిధిలో ఉన్న చాలా భాధాకరమైన సంఘటన కె ఎనుగుపల్లి, దొడ్డవరం, అప్పనపల్లి, పెదపట్టణం లంక, ముంజువరం అనే గ్రామాలలో 1986 లో వరద వస్తే ఆ గ్రామాలన్ని గోదావరిలో కలసిపోయాయి. ఇప్పటికి కూడా వరదలు వస్తే ఖచ్చితంగా గోదావరిలో ఆ గ్రామాలన్ని కలసిపోయే ప్రమాదం ఉంది. ఈ నది కోతకు గురి కాకుండా ఏటిగట్టు పట్టిష్ఠం చేసి ఆ గ్రామాలు నదీ గర్జంలో కలసిపోకుండా చర్యలు తీసుకుంటారా? అంతే కాకుండా వేలాది రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి లంక ప్రాంతంలో రోడ్డు నిర్మాణం చేయడం జరుగుతోంది. ప్రతిసారి వరదలు వచ్చినప్పుడు రోడ్డు కొట్టుకుపోవడం కొత్తగా వేలాది రూపాయలు, కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి రోడ్ నిర్మాణం చేయడం జరిగింది. ఈ లంక గ్రామాల్లో సిమెంటు రోడ్డు నిర్మాణం కోసం శాశ్వత ప్రాతిపదికన ప్రభుత్వం ఏమైనా అలోచిస్తుందా అని చెప్పి గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సున్నం రాజయ్:- అధ్యక్షా, గోదావరి పరీవాహక ప్రాంతంలో ఉన్న ప్రజలను వరదల నుంచి రక్షించడానికి ఏటి గట్టు పెంచారు. అదే నిధంగా భద్రాచలం నియోజక వర్గ పట్టణంలో తరచూ వచ్చే వరదలను నివారించడానికి ప్రభుత్వం 1 1/2 సంపత్తురాల నుంచి కరకట్ట నిర్మాణం చేపట్టారు. ప్రభుత్వం భద్రాచల పట్టణంలో ఉన్నటువంటి సుభావ్యసగర్లో ఉన్న సుమారు 3, 4 కాలనీలు 1500 నుంచి 2000 కుటుంబాలు వరద వస్తే ఇబ్బంది పడే పరిస్థితి ఉంది. కట్ట నిర్మాణం చేశారు కాని ఆ ఏరియా కపర్ కాకుండా ఓపెన్గా పదిలేశారు. ఇక్కడ ఏ చిన్న వరద వచ్చినా 2000 కుటుంబాలు వరద బారిన పడే ప్రమాదం ఉంది. ప్రభుత్వం కోట్లాది రూపాయలు వెచ్చించారు. భద్రాచలానికి కేటాయించారు కాని సుభావ్యసగర్ ఏరియాలో ఉన్న వాగు పొంగు

వచ్చినా పర్షం వచ్చినా అక్కడును ప్రజలు ముంపుకు గురయ్యి ప్రమాదం ఉంది. దానికి తక్షణమే ఆ వాగుకు కట్ట నిర్మాణం చేపట్టి పరద నివారణ చేసే దానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి సిహాచ్. జగదీశ్వరి:- అధ్యక్షా, భారీ పరదల ద్వారా ప్రతి సారి ఏటిగట్లు గండ్లు పడడం జరుగుతోంది. దానిని గురించి చుట్టుపక్కల ప్రాంతంలో ఉన్న వారు భయాందోళనలకు గురవుతున్నారు. ప్రతి సారి కూడా వీటికి ప్రత్యేకమైన నిధులు కేటాయించడం లేదు. దయచేసి మంత్రి గారిని ప్రత్యేకంగా ఈ సిట్యూయ్స్ పస్ గ్రైంచి వీటికి ప్రత్యేక నిధులు కేటాయించమని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జక్కంపూడి రామోహన్ రావు:- అధ్యక్షా, చాలా సందర్భాలలో అసెంబ్లీలో చర్చ రావడం కాంగ్రెస్ పార్టీ కాని, తెలుగుదేశం పార్టీ కాని ఈ గోదావరి గట్ల పటిష్టత కోసం ప్రత్యేకమైన చర్చ తీసుకుంటామని చెబుతూ రావడం జరుగుతున్నది. కాని ప్రాణికల్గా అ విధమైన ప్రత్యేకమైన నిధులు కేటాయించే పద్ధతి జరగడం లేదు. సృష్టిలో భూమి పోతే మరలా మనం తెచ్చుకోలేదు. గ్రాయెన్స్ కట్టపలసిన చేట కట్టకసోవడం వల్ల నదీ ప్రవాహాపు జోరు అనేక చేటల్ల వందలాది ఎకరాలు, నిలువైన కొబురి తోటలు కోసినమ ప్రాంతంలో పోతున్నాయి. గ్రాయెన్స్ నిర్మాణం కాని, గట్లు పటిష్టం చేసే విషయంలో కాని ప్రభుత్వాలు అశ్రథ చేస్తున్నాయి. ప్రధానంగా గట్లకు ఆనుకుని ఉన్న చాలా ప్రాంతాలలో రోయల చెరువులు, చేపలు చెరువులు తప్పడం అధికారంలో ఉన్న వారు వారికి ప్రధానంగా అండగా ఉండి వందలాది ఎకరాలు ఇరిగేపస్ భూములను అన్యాకాంతం చేస్తున్నారు. తెలిసీ తెలియనట్లు రెవిన్యూ అధికారులు రాజకీయ పత్రిదుల వల్ల పటిష్టమైన చర్చలు తీసుకోవడం లేదని పుంభాను పుంభాలుగా పత్రికలలో ఐటమ్స్ వస్తున్నాయి. ఎమ్ ఆ ఓ, డి ఆర్ ఓ విజిట్ చేసినట్లు వస్తున్న మరలా ఎవరి పని వారు మొదలు పెట్టుకున్నట్లు వస్తున్నాయి. ఇరిగేపస్ మినిష్టర్ గారు, రెవిన్యూ శాఖ వారు ఏదైనా పటిష్టమైన నిర్మాయం తీసుకుంటే తప్ప ఏ రకమైన కంట్లోలు జరిగే అవకాశం లేదు. అందు మూలంగా నామకా హామి కాకుండా మంత్రి గారు అవసరం అయితే స్వయంగా పరిశీలన చేసి ఖచ్చితమైన నిర్మాయాలు తీసుకోవాలి.

సర్ ఆర్థర్ కాటన్ బ్యారేజ్ మెయిన్స్ బెనెస్సు కూడా సరిగా లేదు. ధవళేశ్వరం వద్ద కాటన్ మహానుభావుడు అనాడు వారికి సంబంధించిన బ్రిటిష్ గపర్మెంటుతో నిందలు పడి, శిక్షలు పడి ఇంత పెద్ద బహుమానం ఇస్టే బ్యారేజ్ మెయిన్స్ బెనెస్సు విషయంలో శ్రద్ధ చూపడం లేదు. తరువాత ఇందిరా గాంధీ ప్రధానిగా ఉన్న సమయంలో రు.100 కోట్ల పై చిలుకు ఖర్చు పెట్టి పటిష్టమైన పునర్నిర్మాణం జరిపారు. ఈరోజు బ్యారేజ్ మెయిన్స్ బెనెస్సు కు ఘండ్ల విషయంలో చాలా అన్యాయం జరుగుతోంది. అది చక్కటి బ్యారేజ్. 10 లక్షల ఎకరాలు సాగు కావడానికి కారణమైన బ్యారేజ్ మెయిన్స్ బెనెస్సు విషయంలో సరయిన ఘండ్ల కేటాయించాలి. ప్రతి ఘ్రండ్ సీజన్లో ఒక కోటి, రెండు కోట్లు ఖర్చు పెట్టడం పటిష్టమైన నిర్మాణాలు కాకుండా ఇసుక బస్తాలు, బాదులు వేస్తున్నారు. కొంతమంది కంట్రాక్టర్లు ప్రత్యేకంగా పరదల కోసం కాచుకుని ఉంటారు. ఇలాంటి పరిస్థితులలో కోట్లాది రూపాయలు మిస్టర్ యూజ్ చేయడం జరుగుతున్నది. బాబాజీ రాపుగారు, సత్యారాపు గారు చెప్పినట్లు ముందే వీటిని ఐడెంబిపై చేసి పర్సీక్స్ ప్లైసెన్స్ లో పటిష్టమైన ఏర్పాట్లు చేయాలి. ఎప్పటికప్పుడు ఈ ఇసుక బస్తాలు వేయడం వల్ల కంట్లోలు అయ్య కార్యక్రమం కాదు. రూపాయికి నాలుగు రూపాయల బిల్స్ వేస్తున్నారు. ఆ కార్యక్రమాలు కొనసాగుతున్నాయి. ప్రత్యేక ప్యాకేజీని ఎన్నస్సు చేసి గవర్నమెంటు ద్వారా ఏదో నామకా అని కాకుండా అదుకోవాలని కోరుతున్నాను. పటిష్టమైన ఏర్పాట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. విశ్వనాథం(ఉంగుటూరు):- అధ్యక్షా, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో పరద గట్లు దాదాపు 40.43 కి. మీ అన్నారు. పచ్చిమ గోదావరి 130.40 కి. మీ అన్నారు. అసలు పరదగట్లు పచ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఉన్నది 130.40 కి. మీటర్లేనా ప్రత్యేకంగా మంత్రి గారు వివరణ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా పచ్చిమ గోదావరి వైపు ఉన్న కుడిగట్లు ఎంతపరకు చేశారు? అది

పోలవరం దగ్గర రు.17.4 కోట్లు ఖర్చు మాత్రం పెట్టామన్నారు. మేము వశిమ గోదావరి జిల్లాలో డిడిఆర్సి లో కూడా మా వశిమ గోదావరి గట్టును కూడా తూర్పు గోదావరి మాదిరిగా నిధులు కేబాయించి చేయాలని కోరడం జరిగింది.

మ.12.10

వశిమగోదావరి కుడి గట్లు ఎన్ని కిలోమీటర్లు పుంది? ఎన్ని కిలోమీటర్లు చేశారు? మిగతాది ఎప్పటిలోగా చేస్తారు? స్పృసిఫిక్ గా వివరణ కావాలి.

శ్రీ కడియం శ్రీహరి: అధ్యక్షా, ఇది గోదావరి ఘ్రాడ్ బ్యాంకు సంబంధించిన ప్రశ్న. ధవళేశ్వరం ప్రాజెక్టుకు ఎగువన 1986లో మేక్సిమం ఘ్రాడ్ వచ్చాయి. 36 లక్షల క్యాసెక్కుల డిశ్ట్రిబ్యూటర్ ఆఫ్ వాటర్ వచ్చింది. 36 లక్షల క్యాసెక్కుల డిశ్ట్రిబ్యూటర్ వచ్చినప్పుడు ఘ్రాడ్ బ్యాంక్ ఏ లెవెల్లో పుండాలనేది ఆలోచించి ఘ్రాడ్ బ్యాంక్ నిర్మాణం చేయడం జరిగింది. అదేవిధంగా ధవళేశ్వరం బ్యారేజ్కి దిగువన 1953లో 30 లక్షల క్యాసెక్కుల వాటర్ డిశ్ట్రిబ్యూటర్ వచ్చింది. దాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని ఘ్రాడ్ బ్యాంక్ నిర్మాణం చేశారు. సత్యానందరావుగారు ఘ్రాడ్ బ్యాంక్ను అప్పగేడ్ చేయాలని చెప్పారు. అది యారిగేషన్ డిపార్ట్మెంట్ పరిశీలనలో పున్న విషయం తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. అయితే ఈ ఘ్రాడ్ బ్యాంక్ కు సంబంధించి 1997లో ఎపి హజార్డ్ మిటిగేషన్ అండ్ ఎమర్జెన్సీ ప్లైన్ రికవరీ ప్రాజెక్ట్ క్రింద రు. 165 కోట్లు మొబిలైజ్ చేసి, డ్రైనేజ్ పర్క్సు క్రింద 1734 వనులు, ఘ్రాడ్ బ్యాంక్ క్రింద 194 వనులు, మొత్తం రు. 150 కోట్లు విలువైన వనులు మంజూరు చేశారు. రు. 133 కోట్లు 65 లక్షలు ఖర్చు చేశాము. ఎపి హజార్డ్ మిటిగేషన్ అండ్ ఎమర్జెన్సీ ప్లైన్ రికవరీ ప్రాజెక్ట్ క్రింద మిగిలిపోయిన వనులను 2002 చివరి నాటికి పూర్తి చేస్తామని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. గోదావరికి సంబంధించినంతవరకు, గోదావరి సదిమీద ఏటినాగారం, భద్రాచలం, ఈ టాన్స్ ప్రాటెక్షన్ కోసం ఘ్రాడ్ బ్యాంక్ను నిర్మాణం చేయడం జరిగిందని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ప్రత్యేకంగా గోదావరి సదిపైన ఘ్రాడ్ బ్యాంక్ నిర్మాణం కొరకు రు. 46 కోట్లు 29 లక్షలు ఖర్చు చేయడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను. ఈరోజు ధవళేశ్వరం బ్యారేజ్కి దిగువన పున్న మొత్తం బ్యాంక్ను 1986 నాటి స్టోండ్ర్స్కు, అంటే 36 లక్షల క్యాసెక్కుల డిశ్ట్రిబ్యూటర్కి సరిపోయే విధంగా అప్పగేడ్ చేయాలన్నా, ప్రైంగైన్ చేయాలన్నా రు. 250 కోట్లు ఖర్చు అవుతుందని అంచనా వేయడం జరిగింది. ఇంతకుముందు గారపసభ్యులు సూచించిన విధంగా రు. 200 కోట్లు ఒకేసారి మొబిలైజ్ చేసే పరిస్థితిలో లేము కాబట్టి వచ్చే వర్డూకాలాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ధవళేశ్వరం బ్యారేజ్కి దిగువన ఏవయితే డేంజర్స్ రీచెన్ వున్నాయో, వాటిని ఐడెంటిపై చేయడం జరిగింది. సత్యానందరావుగారు, మెట్ల సత్యానారాయణరావుగారు పోలవరం ఐలిండ్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి అడిగారు. పోలవరం ఐలిండ్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి రు. 8. 50 కోట్లు డేంజర్స్ ప్రోకేషన్కు, వల్సరబుల్ రీచెన్కు కావాలని అంచనా వేశాము. రు. 8.50 కోట్లు అంచనాతో ఆయొక్క వనులు చేపట్టడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. మిగతా ఘ్రాడ్ బ్యాంక్ అన్ని మనం చేయాలంటే దాదాపు రు. 250 కోట్లు అవుతుంది. దానికి ఏ రకంగా ఘండ్ మొబిలైజ్ చేయాలో ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తుంది. రు. 250 కోట్లు ప్రాజెక్టుతో పరల్ బ్యాంక్ బ్యాంక్ అప్రోచ్ కాగా పరల్ బ్యాంక్ వారు ఈ ప్రాజెక్టును ఘండింగ్ చేయడానికి ఎగ్రి కాలేదని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధంగా భద్రాచలం సుండి రాజమండ్రి దిగువన కూడా ఎంటయిర్ గోదావరికి పున్న ఘ్రాడ్ బ్యాంక్కు వరద కట్టలు కట్టలని వెంకటేశ్వరరావుగారు సూచించారు. భద్రాచలం సుండి రాజమండ్రి వచ్చేటప్పుడు గోదావరి వ్యాలీ వస్తుంది. అక్కడ ఘ్రాడ్ బ్యాంక్ అవుతుంది లేదు. బుచ్చుయ్ చౌదరిగారు ప్రత్యేకంగా పుష్పరాలు వచ్చినప్పుడు రాజమండ్రి వట్టణానికి సంబంధించి వరద కట్టల నిర్మాణం, వాటిని ప్రైంగైన్ చేయడం, యింప్రూవ్ చేయడం చేయాలని చెప్పారు. తప్పకుండా, మా పరిశీలనలో పుంది. పుష్పరాలు వచ్చే లోపల రాజమండ్రి పట్టణానికి అవసరమైన ఘ్రాడ్ బ్యాంక్ యింప్రూవ్ చేస్తామని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. సున్నంరాజయ్ గారు మాటల్డుతూ భద్రాచలం టౌన్లో ఇంతకుముందున్న సుభావ్సనగర్ ప్రాంతంలో కట్టిన ఘ్రాడ్ బ్యాంక్ ప్రమాదకరంగా పుందని చెప్పారు. అది వాస్తవం . వెంటనే ఎస్టిమేట్ చేయించి ఆ వర్క్ టీక్స్ చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. మేము కొన్ని రీచెన్ ఐడెంటిపై చేశాము. ఆ రీచెన్కు

సంబంధించి గౌరవనభ్యాల అభిప్రాయాలను కూడా దృష్టిలో పుంచుకొని ఎగ్గామినేప్స్ చేసిన తరువాత దాదాపు రు. 8.50 కోట్లు అవసరమని అంచనా పేశాము. ఈ రిచెస్ అన్నింటిని ఒకటోకటిగా చేపడతామని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ జక్కంపూడి రామమోహనరావు: అధ్యక్షా, అక్కడ చెరువులు తప్పకుంటున్నారు. ఫ్లాంక్ బ్యాంక్ పోతున్నాయి. ఫ్లాంక్ బ్యాంక్ దెబ్బతింటున్నాయి. పటిష్టంగా చట్టాన్ని అమలుజరపడం లేదు. ఇరిగేప్స్ మినిష్టర్ గారు వాటిని కాపాడవలసిన అవసరం పుంది. గపర్మెంట్ బాధ్యత తీసుకునే కార్యక్రమం చేపడుతోందా? బ్యాంక్ మెయిన్స్ బెనెస్స్ కు ఫండ్ లేక దెబ్బతింటోంది. ఫ్లాంక్ కొరకు కోట్లాది రూపాయలు డ్రా చేస్తున్నారు. రు. 50 లక్షల డిస్ట్రిక్ట్ పుంది. కాంట్రాక్టర్ పని చేశాము అంటాడు. కాంట్రాక్టర్ కు బిల్స్ పే చేయడం లేదు. వాస్తవం తెలియడం లేదు. నిస్సనో, మొన్సనో మిదగ్గరకు యుస్క్ వచ్చినట్లుంది. పటిష్టపంతమైన అరేంజ్మెంట్ ఏనీ చేస్తారు?

శ్రీ కడియం శ్రీహరి: అధ్యక్షా, ఫీస్ ట్యాంక్ నిర్మాణం చేస్తున్నారు. దానిపట్ల కాలువ కట్టలకు సష్టం జరుగుతోందని జక్కంపూడి రామమోహనరావు గారు తెలియజేశారు. వరదకట్టలకు సష్టం జరిగే విధంగా ఎవరు కార్యక్రమం తీసుకున్నా, వరదకట్టలను ప్రాప్తీక్ష చేసే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటామని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

Mr.DEPUTY SPEAKER: Now, let us take up the matters posted under Rule 304.

304 వ నియమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన అంశములు రాష్ట్రంలో చక్కెర కర్మగారాలను, మాలు మిల్లులను విక్రయించుట గురించి

శ్రీ పి. గోవర్ధనరావు (మనుగోడు): అధ్యక్షా, కనీసం గత 20 రోజులుగా ఈయొక్క 304 అంశం పోస్ట్ పోన్ అవుతూ వస్తూ పుంది. I am thankful to the Chair. At least it has come for discussion today. అధ్యక్షా, మీకు బాగా తెలుసు. గపర్మెంట్ నోట్ లోనే యిచ్చారు. There are about 60 Cooperative Societies with an equity base of over Rs.1,000 crores. ఈ కోఆపరేటివ్ ఎక్యూములేటెడ్ లాసెన్ రు. 258 కోట్లు. అ టువంటపుడు అమృతపలసిన అవసరం ఏముందో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ముఖ్యంగా మహారాష్ట్రో, గుజరాతోలో, దేశంలోని అనేక రాష్ట్రాలలో కోఆపరేటివ్ సాసైటీస్ చాలా పక్షించిగా చక్కగా పని చేస్తున్నాయి. మహారాష్ట్రో కోఆపరేటివ్ మగర్ మిల్స్ కానీయండి, they have built up empires, they were running colleges, they were running various things for the farmers. అదే విధంగా గుజరాతో కోఆపరేటివ్ మిల్స్ సాసైటీస్ ఏనిధంగా ఫండ్ చేస్తున్నాయో తమకు తెలుసు. ఈ రాష్ట్రంలో కేంద్రప్రభుత్వం, రాష్ట్రప్రభుత్వం ఒక పద్ధతి ప్రకారం కోఆపరేటివ్ అండ్ గపర్మెంట్ సెక్టర్లో పున్సు యిండట్రీస్ అన్నింటిని, సష్టం వస్తే అమ్మాలని ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతోంది. అన్నింటికంటే ముఖ్యంగా ల్యాండ్స్, మెపిస్టరీ, బిల్డింగ్స్, కోట్లాది రూపాయల విలువగల వాటిని

ప్రైవేట్ పర్సన్స్ కు తక్కువ ధరకు అప్పజిప్పాలని, గవర్న్‌మెంట్ ఆఫీసర్స్ చేస్తున్న ఈయొక్క అవినీతిలో , గవర్న్‌మెంట్ కూడా పాశుపంచుకుంటున్న విషయం నేను వేరుగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. అధ్యక్షా, తమకు తెలుసు. కోఆపరేటివ్ షగర్ ఫౌండ్రీన్ కానీయండి, నిజాం షగర్ ఫౌండ్రీ పంటి గవర్న్‌మెంట్ సెక్టర్ ఫౌండ్రీన్ కానీయండి, కోఆపరేటివ్ స్పిన్‌బ్రూగ్ మిల్స్ కానీయండి, వీటన్మింటిలో పెట్టుబడి ఎవరిది అధ్యక్షా? రైతులదే కదా. చేసేత కార్బికులు కూడా ఎంతే కష్టపడి కోఆపరేటివ్ సొసైటీలను బిల్డ్ చేసుకుంటే , వాటికి ఎన్నికలు జరపకుండా గవర్న్‌మెంట్ ఆఫీసర్స్‌ను, ఆర్డిన్స్ లెవెల్ వారిని పిఎసిలుగా ఎపాయింట్ చేస్తూ, కావాలని ఒక పద్ధతి ప్రకారం సొసైటీలకు నష్టం చేశారు. వీటిన్న సప్టాలు వస్తున్నాయి కాబట్టి వీటన్మింటిని అమ్మాలని ప్రభుత్వం నిర్లయించడం దురదృష్టకరం . కాబట్టి ఐఎయస్, ఐపిఎయస్ ఆఫీసర్స్‌ను , ఆర్డిన్స్ ర్యాంక్ ఆఫీసర్స్‌ను, జాయింట్ కల్కెటర్స్‌ను పిఎసిలుగా పెట్టి, ఎకాంటిటిటీ లేకుండా , వారిపై అజమాయిషీ లేకపోవడం వల్ల, కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ నప్పాలపాలు అపుతున్నాయి. వీటిని రివైవ్ చేసి, ప్రాపర్గా ఎన్నికలు జరిపే బదులు , రైతులను యెన్వార్వ్ చేసే బదులు, ఈ ప్రభుత్వం అమ్మాలని అనుకోవడం దురదృష్టకరమని నేను తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనని చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, తమకు తెలుసు. బర్మా సిలోన్ కాందిశీకులకు ఉపాధి కల్పించాలనే పుద్ధేశంతో కొన్ని కోఆపరేటివ్ స్పిన్‌బ్రూగ్ మిల్స్‌ను పెట్టడం జరిగింది. The Government invested Rs.146 crores in the share capital of 18 Cooperative sugar mills and Rs.33.4 crores in the share capital of the Nizam Sugars Limited (NSL). అని నోట్లో యిచ్చారు. దానిలో యిస్టేషన్‌మెంట్లో పోలుస్తే సప్టాలు తక్కువగా వున్నాయి.

మ.12.20

కాంగ్రెస్ పోర్టీ ప్రభుత్వం పున్నస్పుడు నిజాం షగర్ ఫౌండ్రీకి 1993-94లో రు. 10.50 కోట్లు లాభం రావడం జరిగింది. అటువంటిది ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఎందుకు యింతపెద్ద ఎత్తున నప్పాలు వస్తున్నాయనేది గమనించాలి. ఈయొక్క షగర్ ఫౌండ్రీన్కు కాంగ్రెస్ గవర్న్‌మెంట్లో 6 శాతం వడ్డీకి లోన్ ఫెసిలిటీ కలుగజేసేవారు. అటువంటిది ఈరోజు 12 శాతం, 18 శాతం, 20 శాతం వడ్డీకి అప్పగా యుప్పడం, ప్రభుత్వీయోగ్యులను యండిలుగా, పిఎసిలుగా పెట్టడం, వారు కర్పూ కావడం, వారిపై అజమాయిషీ లేకపోవడం, ఈవిధంగా షగర్ ఫౌండ్రీన్ స్పిన్‌బ్రూగ్ మిల్స్ నప్పాలకు గురి కావడం జరుగుతోంది. నేను ఒక విషయం గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. నిజాం షగర్ ఫౌండ్రీతో డబ్బు ఖర్చు చేయించి హిందూపూర్ లో షగర్ ఫౌండ్రీ పెట్టారు. రు. 40 కోట్ల వర్త పున్న హిందూపూర్ షగర్ ఫౌండ్రీని కేవలం రు. 5 కోట్లకు అమ్మారు. అధ్యక్షా, ఈ విషయం గమనించవలసిందిగా తమను కోరుతున్నాను. అతను మెప్పిసరీని అక్కడి నుండి తీసి కర్నూలుకలో పెట్టుకున్నాడు. ఇక్కడ పున్న బిల్లింగ్స్, ల్యాండ్స్ ను దాదాపు రు. 40 కోట్లకు అతను అమ్ముకుంటున్నాడు. 40 కోట్ల విలువైన షగర్ మిల్స్ రు. 5 కోట్లకు అమ్మే గొప్పతనం ఈ ప్రభుత్వానికి పుంది. అదేవిధంగా నెన్న, మొన్న నిజాం షగర్ ఫౌండ్రీకి సంబంధించిన కొన్ని షగర్ మిల్స్‌ను అమ్మారు. వాటి విలువ వంద కోట్ల రూపాయలకు తక్కువ వుండదు. ఈ నాలుగు ఫౌండ్రీన్స్ రు. 63 కోట్లకు అమ్మారు. ఇందులో చాగల్లు డిస్ట్రిబ్యూటరీ కూడా వుంది. అధ్యక్షా, తమకు తెలుసు. వెంగళరాపుగారు ముఖ్యమంత్రిగా వుండగా - ఆయన ఒక క్యూప్ట్ పఫ్ఫాతి అని అనుకునే వారు - పర్టీకులర్ క్యూప్ట్ వారు వచ్చి అడిగినా, బ్రతిమిలాడినా, చాగల్లు డిస్ట్రిబ్యూటరీని వారికి యివ్వలేదు. నిజాం షగర్ ఫౌండ్రీతో అడిస్ట్రిబ్యూటరీని పెట్టించారు. ఆ డిస్ట్రిబ్యూటరీ నుండి రు. 2 కోట్ల ఆదాయం ప్రతి సంవత్సరం వస్తోంది. అటువంటి డిస్ట్రిబ్యూటరీకి నష్టం వస్తోందని ఈ ప్రభుత్వం ఏవిధంగా అమ్ముతోందని అడుగుతున్నాను. అంతే కాకుండా సెంట్రల్ గవర్న్‌మెంట్ డిస్ట్రిబ్యూటరీకు లైసెన్స్ లను యుప్పడం మాసుకుంది. అటువంటప్పుడు లాభాలు వచ్చే డిస్ట్రిబ్యూటరీని ఈ ప్రభుత్వం ఎందుకు అమ్మాంది? కారణాలు ఏమిటి? కోఆపరేటివ్ షగర్ మిల్స్ విషయంలో , హసుమాన్ కేన్ గ్రోయర్స్ అసోసియేషన్, కడప నుండి ఒక రిప్రజెంట్స్ వచ్చింది. ఈ ఫౌండ్రీకి 100 ఎకరాల భూమి వుంది. రు. 40 కోట్ల విలువ

చేస్తుంది. అధ్యక్షా, ఆ ఏరియా ఎటువంటిదో తమకు తెలుసు. ఆ షగర్ ఫ్యాక్టరీని ప్రభుత్వం రు. 11.40 కోట్లకు అమ్మింది. రైతులకు 1999–2000 సంవత్సరంలో ఇస్పెంటివ్ క్రింద రు. 50 చొప్పున, ట్రాన్స్‌పోర్ట్‌స్వర్ క్రింద రు. 25 చొప్పున, మొత్తం రు. 85,75,000 రైతులకు యివ్వవలసి పున్నది. అంతే కాకుండా 2000–01 సీజన్‌లో యెస్‌యంపి రు. 8.50 చొప్పున యివ్వవలసి పున్నది. 2000–01 సంవత్సరంలో యిస్పెంటివ్ రు. 50, ట్రాన్స్‌పోర్ట్‌స్వర్ రు. 25 చొప్పున మొత్తం రు. 75 చొప్పున రు. 1,75,00,000 యివ్వవలసి పుంది. అవిధంగా 1982–83 సంవత్సరంలో రు. 7. 50 పర్ టన్ లెక్క చొప్పున నాన్ రిఫండబుల్ డిపాజిట్, కేన్ గ్రోయర్స్ నుండి కల్క్ చేసింది రు. 1,70,00,000. కేన్ గ్రోయర్స్ పీర్ క్యాపిటల్ రు. 1 కోటి, ఈవిధంగా రు. 5,13,00,000 హాసుమాన్ షగర్ కేన్ గ్రోయర్స్ కు ఈ ప్రభుత్వం చెల్లించారు. మొత్తం పన్ టైమ్ సెబిల్మెంట్ క్రింద రు. 84 లక్షలు పే చేశారు. లోన్ మొత్తం అయిపోయింది అధ్యక్షా. అక్కడ పనిచేసే ఉద్యోగులకు విఅర్యస్ యివ్వడానికి రు. 1,20,00,000 పోతుంది. ఈ విధంగా మొత్తం రు. 11 కోట్ల 40 లక్షలకు , మొత్తం రు. 3 కోట్ల కంటే తక్కువ ఖర్చు అప్పుతుంది. మిగితా డబ్బు రు. 5కోట్ల 13 లక్షలు బాయిలు, యివ్వన్నీ కలిపి రైతులకు చెల్లించవలసిన అవసరం పుంది. కానీ ప్రభుత్వం డబ్బును తన దగ్గర పెట్టుకొని రైతులకు బకాయిలు యివ్వడంలేదు. ముఖ్యంగా రైతులకు ఎరువులను అప్పుగా యిచ్చారు. ఆ అప్పులకు సంబంధించి ప్రభుత్వం 18 శాతం వడ్డి చొప్పున వారి నుండి ముక్కు పిండి వసూలు చేసింది. రైతులకు యిచ్చే బకాయిలను ఈ ప్రభుత్వం ఏమాత్రం యివ్వడం లేదు. అదే విధంగా భీమడోలు కోఆపరేటివ్ షగర్ ఫ్యాక్టరీ పుంది. ఆ ఫ్యాక్టరీని కూడా అమ్ముతున్నారు. 2000–01 పైనాన్వియల్ యియర్‌లో ఆ ఫ్యాక్టరీకి రు. 50 లక్షలు లాభం పచ్చింది. 2001–02 పైనాన్వియల్ యియర్‌లో ఎగ్జిప్టింగ్ ప్రాఫిట్ రు. 1.50 లక్షలు. ఈవిధంగా this factory is paying the Government recommended price. The Chagallu and Andhra Sugars have colluded and they wanted to eliminate the sugar factory from the field. So, they need not pay the Government recommended price. రైతులకు నష్టం చేయడానికి అవకాశం పుంటుంది కాబట్టి , ప్రభుత్వం ఫోర్స్ చేసి ఈయెక్కు ఫ్యాక్టరీని అమ్మడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అధ్యక్షా, నేను ఒకటే అడుగుతున్నాను. లాభాల్లో నడుస్తున్న కోఆపరేటివ్ షగర్ మిల్స్ ను ఎందుకు అమ్ముతున్నారు? ప్రతి సంవత్సరం కోఆపరేటివ్ స్పిన్సింగ్ మిల్స్ కు కానీయండి, కోఆపరేటివ్ షగర్ మిల్స్ కు కానీయండి ఎందుకు ఎన్నికలు జరపడంలేదు? ఎందుకు పిఎసిల మీద ఆధారపడి పుంటున్నారు? ఈ విషయాలన్నీ దయచేసి ఆలోచన చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం చేస్తున్నటువంటి తప్పుడు విధానాలకు స్వస్తి పలికే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

మ.12.30

అధ్యక్షా, ఒకసారి నిజాం షగర్ ఫ్యాక్టరీ గత చరిత్ర కూడ మనం చెప్పుకోవాలి. అనాడు నిజాం ప్రభుత్వ రాజు అయినస్టటిక్స్, రైతుల సంక్లేషణాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు నిర్మించారు. కట్టిసి తరువాత, ప్రాజెక్టు వస్తున్నది, దాని పల్ల మనం లభి పొందుదామనే ఉద్దేశ్యంతో అంధ ప్రాంతం నుండి చాల మంది సెట్లర్స్ అక్కడకు వచ్చి నివాసం ఏర్పరచుకున్నారు. అది మీకు బాగా తెలుసు. బాగా ధనం ఇచ్చే పంటల్ని పండించడం సేర్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో 1934 సం. లో బోధనర్లో 16000 ఎకరాల స్థలంలో నిజాం షగర్ ఫ్యాక్టరీ నిర్మించడం జరిగింది. అప్పట్లో దాని క్రమింగ్ కెపాసిటీ 1000 టన్నులు . అంతేకాకుండా డెమాన్స్ట్రోపర్ ఫీల్డ్స్ పెట్టి షగర్ కేన్సు ఏ విధంగా పండించాలో రైతులకు సేర్వడం జరిగింది. ఆ తరువాత 1952 లో నిజాం షగర్ ఫ్యాక్టరీ క్రమింగ్ కెపాసిటీని 2500 టన్నులకు, 1979 లో 3500 టన్నులకు పెంచడం జరిగింది. ఆ విధంగా నిజాం షగర్ ఫ్యాక్టరీ దిన దినం అభివృద్ధి చెందుతున్న దశలో ఈ ప్రభుత్వాలు వాటిని సష్టురచడానికి ప్రయత్నం చేశాయి. అంతేకాకుండా ఫ్యాక్టరీకి వచ్చే సరుకును, ఉత్పత్తి అయిన సరుకును ట్రాన్స్‌పోర్ట్ చేసేందుకు అక్కడ లారీలు, ట్రాక్టర్లు, లైట్ రైల్ ట్రాన్స్‌పోర్ట్ వంటి సదుపాయాలు కూడ కల్పించడం జరిగింది. ఈ విధంగా కష్టపడి ఈ ఫ్యాక్టరీని డెవల్ప చేసుకొంటూ వ్యోమింగ్, ఇప్పుడు ఈ పాలకులు ఆ ఫ్యాక్టరీలను ఎట్లా అమ్మాలా అని చూస్తున్నారు. మీరు ఆలోచిస్తున్నది ఏమిటంబే, ఇది చాల పాత షగర్ ఫ్యాక్టరి అని, డెస్ట్రిబ్యూటరీలు పనికి రాపు, కాబట్టి అమ్మి వేయాలనే ఒక సిద్ధాంతం పెట్టుకున్నారు. ఫ్యాక్టరీ పెట్టి 65 ఏళ్ల అయిందన్నారు. మరి అంధ షగర్ కూడ పెట్టి 65 ఏళ్ల అయింది. ఈ రోజున అది లాభాల్లో సడవడం లేదా అని

అడుగుతున్నాను. తరువాత నిజం మగర్ ఫ్యాక్టరీకి ఎం .డి.లు వేసినపుడుల్లా ఆ ఎం.డి.లను పిలిచి ప్రభుత్వమే చెపుతున్నది, మేము ఈ ఫ్యాక్టరీని అమ్మి వేయబోతున్నామని. అంటే అర్థం ఏమిటి అధ్యక్షా? నీకు దొరికినంత నువ్వు జీబులో వేసుకొని పో అనే పద్ధతిలో ఈ ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తున్నది. సంవత్సరానికి ఒక కోటి రూపాయాల చొప్పున ఏడినిమిది సంవత్సరాల పరకు మేయిన్చినెన్న క్రింద ఖర్చు పెడితే తప్పకుండా ఈ మగర్ ఫ్యాక్టరీ నడుస్తుంది.

1972లో జీరాబాద్లోనూ, 1975లో మిర్యాలగూడలోనూ, 1979లో అనంతపురంలోనూ, 1981లో మెచ్చపల్లిలోనూ, 1987లో మెదక్లోనూ నిజం మగర్ ఫ్యాక్టరీల బ్రాంచీలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అదే విధంగా, బోధన్, చాగల్లు, మెదక్లో మూడు డిస్ట్రిక్టులను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ డిస్ట్రిక్ట్ అన్ని కూడ మంచి ప్రాఫీటలో సడుస్తూనే ఉన్నాయి. వాటికి ఏ విధమైన ధోకా లేదు. తరువాత 1975 లో ఈ ఫ్యాక్టరీని పెట్టిపుడు, The Company had availed some loans from financial institutions which were subsequently cleared in the stipulated time. అదే విధంగా .....

(బెల్)

అధ్యక్షు , ముగించేస్తాను. నా గొంతు కూడ పర్మిట్ చేయడం లేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : - అందరి సలహాలు, సూచనలు తీసుకోవాలి కదా త్వరగా పూర్తి చేయండి.

శ్రీ పి. గోవర్ధన్ రెడ్డి :- అదే విధంగా అనాడు రైతులందరూ అన్నమో రామచంద్ర అంటూ ఏడుస్తూ ఉంటే, అప్పటి ముఖ్యమంత్రి వెంగళరావుగారు నిజం మగర్ ఫ్యాక్టరీ నిధులను ఉపయోగించి, బౌభ్యాలి, సీతాసగరంల్లో ఫ్యాక్టరీలు పెట్టమని చెప్పడం జరిగింది. ఈవిధంగా NSF is life and death question of farmers and weavers. I know very well. Because I am initiating I may be given more time and I will give more subject and thoughts to the other Members when they speak. The NSF has been forced to establish new plant with 2,500 M.T capacity at a cost of Rs.50 crores. ఆ విధంగా ఎన్.ఎస్.ఎఫ్. ఎంతో లాభం పొందుతూ ఉండేది. ఆల్ఫ్స్ పంటి ఫ్యాక్టరికి అప్పు కావాలంటే ఎన్.ఎస్.ఎఫ్. అప్పు ఇచ్చింది కొంత కాలం. అది అంత సొండ్ లైన్లో పని చేస్తూ ఉంది. ఆ రోజున ఇది ఎందుకు పెట్టారంటే to improve the living standards of the rural people, particularly, the farmers to provide employment to develop the backward areas. ఆ దృష్టితో ఎన్.ఎస్.ఎఫ్.ను పెట్టడం జరిగింది. ఎంతో మంది పేరు రైతులు ఎన్.ఎస్.ఎఫ్. పల్ల లాభం పొంది, బాగా డబ్బు సంపాదించారు. అదే విధంగా ఆంధ్ర ప్రాంతం నుండి ఎంతో మంది రైతులు వచ్చి ఇక్కడ సెటీల్ కావడం పల్ల దే ఆర్ పెరీ హ్యాపీ. 1993-94 లో మీరు చెప్పినట్లుగా 10 కోట్ల 50 లక్షల రూ.ల అప్పు లేదు. అప్పట్లో గుర్తుమొంట్, ఇంటరెస్టు రేటును 6 శాతం వసూలు చేసింది. 1994-95 లో 8 శాతం, 1995-96 లో 15 శాతం, 1996-97 లో 20 శాతం చొప్పున వసూలు చేసింది. ఆ విధంగా ఎన్.ఎస్.ఎఫ్. మీర బరువు వేస్తూ పోతున్నది. దాని వల్ల ఎన్.ఎస్.ఎఫ్. నష్టాల్లో కూరుకొని పోయింది. కాబట్టి నేను ఒకటే కోరుతున్నాను-- ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ఎన్.ఎస్.ఎఫ్.ను రిపైన్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. రిపైన్ ఏ విధంగా చేయాలో కూడ ఒక ప్రపోజుల్ని గుర్తుమొంట్కు ఇస్తున్నాను. దాని గురించి ఆలోచించమని పైనాన్ మినిస్టర్గానిని కోరుతున్నాను. Conversion of the State Government loans including the interest, the equity, P.T and VRS loans which is Rs.45 crores. Conversion of inter-corporate loans including interest into equity and waiver. ఆ విధంగా ఈక్షిటీ అయినా తీసుకోవాలి, వేపర్ అయినా చేయాలి. అది 115 కోట్ల రూ.లు. తరువాత ఆదిలాబాద్లో కూడ ప్రాప్తి ఉంది. అది కూడ 20 కోట్ల రూ.లు చేస్తుంది. అదే విధంగా వి.ఆర్.ఎస్. పేమెంట్స్ In case the Government is not prepared to provide grant to the Company's first phase of VRS payments alternatively, it can be met by selling the left-over agricultural lands at Shakkar Nagar. ఇంతవరకు 7 వేల ఎకరాలు అమ్మారు. వాస్తవానికి ఎకరం 45 వేల రూ.లు ఉంటే, వీళ్ల అమ్మింది 20 వేల

రూ.లకు . ఆ విధంగా పీటైనంతపరకు ఎన్.ఎస్.ఎఫ్.కి నష్టం చేయడం మొదలుపెట్టారు. ఆ రోజున ఎన్.బి. రామారావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నపుడు The Chief Minister has instructed the officials to prepare ... He said that:' Here, it is necessary to recollect the famous words of our beloved leader, the late NTR that the Government is not a general store to consider the profit or loss made in running its operations as the Government has got some social obligations to meet.' మీరు దానిని గమనించండి. అంతేకాకుండా, మన ఈ ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ ఏమన్నారంటే, These views are further strengthened from the Press Note dated 15th November, 2001 when the Chief Minister has instructed the officials to prepare action plan for reviving six sugar factories in co-operative and public sectors with a motive to produce Ethanol to blend with petroleum products in view of the Centre's decision to permit it.

మ.12.40

ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా ఒక మాటన్నారు. Once the Company is revived it can run not only economically but also generate sufficient funds which can be utilised for modernisation of plants within four to five years including the establishment of new sugar factory at Shakkarnagar. అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వం 4 మంగర్ ఫౌక్సరీలను అమ్మింది. లఘుయ్యేట మంగర్ ఫౌక్సరీ రూ.21 కోట్లు, ఎన్ఎస్ఎల్ డిస్టిలరీ చాగల్లు రూ.9 కోట్లు, మెదక్ డిస్టిలరీ రూ.10 కోట్లు, ఇంస్నీ కలిపితే దాదాపు రూ.63 కోట్లు వస్తుంది. ఒకవేళ నిజంగా ప్రాపర్గా అమ్మితే, రూ.120 కోట్లు నుంచి రూ.150 కోట్లు వరకూ వచ్చేది. ఈ డబ్బును గపర్చుమెంటు బ్రెజరీలో జమ చేసింది. మిగతా ఫౌక్సరీస్ ను మోడర్నీయిజ్ చేయడం గాని, రిషైవ్ చేయడం గాని చేయకుండా ఇలా చేసింది. అదే కాకుండా ఇంకా 4 మంగర్ ఫౌక్సరీస్ ఉన్నాయి. ఎన్ఎస్ఎల్ పశ్కర్ సగర్ మంగర్ మిల్, మొమ్మెజిపల్లి పశ్కర్ మిల్, మెటపల్లి మంగర్ మిల్ పశ్కర్ సగర్ డిస్టిలరీ ఈ 4 యంచిట్టు రూ.120 కోట్లు కంటే తక్కువ ధర చేయదు. కాని వాళ్ళ లెక్క ప్రకారం రూ.60 కోట్లు చేస్తుందని అంటున్నారు. ఈ మంగరు మిల్సును ఇది వరకు అమ్మిసు డబ్బుతో రిషైవ్ చేయకుండా, కాంపిటీటివ్ బిట్సు పేరుతో ఈ 4 మంగర్ ఫౌక్సరీలను కంబెన్ చేసి, టెండర్సు పెట్టారు. నింటే ఆశ్చర్యపోతారు. ఆ టెండరు పల్ల ప్రభుత్వానికి కేవలం రూ.25 కోట్లు మాత్రమే వస్తాయి. ఇంతకన్న దారుణం ఉందా? రూ.120 కోట్లు ఎన్ఎస్ఎఫ్ మంగరు మిల్సు నాలుగింటికి ఒకడే ప్రత్యే కోర్ట్ స్టోన్ కంపెనీ నుంచి కొనడానికి టెండరు హేశాడు. దీనిని అర్థం చేసుకోండి. ప్రభుత్వం ఏ విధంగా ప్రజల ప్రాపర్టీని, రైతుల ప్రాపర్టీని అమ్ముతున్నదో.

నేను ఒకటే చెబుతున్నాను. ఈ మంగర్ ఫౌక్సరీస్ టోటల్ కాస్టు బుక్ వాల్యూ ప్రకారం రూ. 78 కోట్లు. సేల్ అఫ్ హెడ్సోఫ్స్ అజాంజాఫ్, అజామాబాద్ ల్యాండ్ రూ.20 కోట్లు. మిగిలిన అసెట్సు అగ్రికల్చర్ మొత్తం రూ.10 కోట్లు. మిర్యాలగూడా, నాగార్జునసాగరులో మిస్టేనియస్ ఎసెట్సు కలిపి రూ.2 కోట్లు. ఈ విధంగా రూ.111 కోట్లు వర్తు ఉన్న ఫౌక్సరీలను కేవలం రూ.25 కోట్లకు అమ్మే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇది ల్యాండు, బిల్డింగ్సు కాదనుకోండి. Discharge of term liability to financial institutions రూ.22 కోట్లు కట్టారు. గపర్చుమెంట్ అఫ్ ఇండియా లోన్స్ రూ.32 కోట్లు. గపర్చుమెంటాఫ్ ఇండియా నుంచి మంగర్ డెవలప్మెంటు కొరకు లోన్ రూ.6 కోట్లు. ఈ విధంగా రూ.60 కోట్లు లయబిలిట్స్ ఉన్నాయి. అదే కాకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విఆర్ఎస్ లోన్ ఇంట్రిస్టుతో కలిపి రూ.45 కోట్లు. ఇంటర్ కార్బోరేట్ లోన్ రూ.115 కోట్లు. ఈ రూ.160 కోట్లు. మొత్తం రూ.223 కోట్లు ఉంటే టోటల్ డెఫిసిట్ సి అండ్ ఎ కలిపి రూ.111 కోట్లు.

నేనోకటే అడుగుతున్నాను. ఎస్టేమేటెండ్ లయబిలిట్స్ విఆర్ఎస్ కలిపి రూ.80 కోట్లు. టోటల్ అపుట్టో ఘండుసు రూ.191కోట్లు. లాస్ అఫ్ ఈక్స్పోటీ టు ద గపర్చుమెంట్ రూ.35 కోట్లు. ఇంస్నీ అమ్మితే గపర్చుమెంటు రూ.280 కోట్లు బకాయిలు ఇచ్చేదుంటుంది. ఒకవేళ ఆ విధంగా కాకుండా ఉంటే, గపర్చుమెంటు మంగర్ ఫౌక్సరీలను నడిపితే, నిజానికి నడపాల్సిన అవసరం లేదు, రిషైవ్ చేయాలి. Conversion of purchase tax and VRS loans into equity. Conversion of inter-corporate

loan into equity – రూ.160 కోట్లు. అయితే నెజాం షగర్ ఫ్యాక్టరీ మళ్ళీ నడుస్తుంది. ఎన్వెస్ఎఫ్ మాడర్నయిజ్ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

In view of the above, if the Government desires it may take over the Head office building, in which case the financial incidence will be less by around Rs. 30 crores. ఈ విధంగా ఎన్వెస్ఎఫ్ అమ్మెక్ తో గవర్న్మెంటు పేచేయాలంటే రూ.280 కోట్లు అవుతుంది. ఇనీ దృష్టిలో ఉంచుకుని గవర్న్మెంటు చిత్తశుద్ధితో ఆలోచన చేసి, రైతుల సంక్లేషమాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని, నీటిని ‘తో వే ప్రైస్’ గా పుట్టుల పప్పుకు అమ్ముకుండా, రైతులను, ఉద్యోగులను ఇన్వాల్వ్యు చేసి సహితే, ఎన్వెస్ఎఫ్ లాబాలతో నడుస్తుందని ప్రభుతాన్ని కోరుతున్నాను.

అలాగే చాగల్లు డిస్ట్రిబ్యూటరీ అమ్ముకుండా 15 లక్షల లీటర్లు అల్పహోలు ఉంది. లీటరు ధర రూ.14.50 ఉంటే దానిని రూ.11.50 లెక్కన ఫ్యాక్టరీ ఎవరు కొన్నారో వారికి అమ్మేశారు. రూ.15 లక్షల మెషిఫరీ, పార్ట్స్ డబ్బు తీసుకోకుండానే ఎట్లా ఇచ్చారు?

గవర్న్మెంటుకు కంస్టయింటు పచ్చేక ముగ్గురుతో టీము వేశాక ఎంక్వయిరీ వేస్తే, “శాండ్ ఫాల్ట్” అని తప్పు ఉందని చెప్పి, డిస్ట్రిబ్యూటరీల అల్పహోలుకు డబ్బు కలెక్ట్ చేయాలన్నారు. ఎం.డి. దాస్ గారు, ఛైర్మన్ గారు దీనిలో ఇన్వాల్వ్యు అయ్యు అమ్మడం జరిగింది.

Therefore, I request the Government గవర్న్మెంటును రికైఫ్స్ట్ చేసేదేమిటంటే, ఈ కోఆపరేటివ్ షగర్ మిల్సును, కోఆపరేటివ్ స్పీన్సును మిల్సును, ఎన్వెస్ఎఫ్ మిల్సును అమ్ముకుండా దీనిని ప్రాపర్గా నడవడానికి, మిగిలినవి అమ్ముకుండా ప్రభుత్వం రైతులకు హాండ్సోవర్ చేసి, ఉద్యోగులను ఇన్వాల్వ్యు చేసి, తర్వాత ఐఎస్, ఐపిఎస్ అఫీసర్లును వేయకుండా, ఎలక్షను పెట్టి నడిపితే ప్రాఫిట్స్ వస్తాయి. రైతులకు చెల్లించాల్సిన బకాయలను ప్రభుత్వం చెల్లించాలని మీ ద్వారా పైనాన్ను మినిష్టరు గారిని, ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. జైహింద్, జై తెలంగాణా.

మ . 12 . 50

డా ఎం వి మైసూరా రెడ్డి : పాయింటాఫ్ ఆర్డర్ సార్ . జై తెలంగాణా అనవచ్చా సార్ ? వాళ్లు, ముఖ్యంత్రిగారు జై జన్మభూమి అంటారు . ఈ పదాలు ఉపయోగించవచ్చా ? చెప్పండి . జైహింద్ సరే . వాళ్లు జన్మభూమి అంటారు, ఒకాయన జై తెలంగాణా అంటారు . నేను జై రాయలసీమ అంటాను ఎలా చేస్తారా ? రూలింగ్ ఇస్ట్సండి .

శ్రీ కాగిత పెంకట రావు(మళ్ళీశ్వరం) : అధ్యక్షా, జై జన్మభూమి ఇక్కడ ప్రభుత్వం ద్వారా చేసుకునే కార్యక్రమాల్లో, గ్రామాలలో ప్రజా ప్రతినిధులు గాని, ప్రజలు గానీ చేసుకునే కార్యక్రమానికి ఆ పేరు పెట్టబడింది . కానీ జై తెలంగాణా అని సభ్యులు పెట్టుకున్నారు . అది వారు సపరించుకోవాలి గానీ జై జన్మభూమికి, జై తెలంగాణాకు సంబంధం లేదు .

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానం ఒకసారి పరిశీలించితే, ఇది ప్రభుత్వయ్యందనీతిని తెలియజేస్తుంది . మంత్రిగారు చెప్పకుండానే మొత్తం విషయాలు చెబుతున్నారు . ఇంతకుముందు ఎవరయినా ప్రైవేటికరణ అని అంటే, మేము అట్లా ఏమీ కాదు అని అన్నారు . ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజల ఉన్నతి, పెరుగుదల రేటు, జీవన ప్రమాణాలు మెరుగుపరచే ఉద్దేశ్యంతో, ఆర్థిక సంస్కరణల సరళీకరణ కోసం, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కట్టుబడి

ఉంది ఈ ప్రక్రియలో భాగంగా ఆర్థిక కార్బుకలాపాలు, రాష్ట్రాలతో, ప్రభుత్వరంగాల్లో ప్రాతినిధ్యం గురించి గుడ్ గవర్నెన్ గురించి విధ్య, ఆరోగ్య సంరక్షణ వంటి సామాజిక సేవలు సాధించడంలో దృష్టిని సారించాలనే ఉచ్చేశ్యంతో ఇక్కడ సంస్కరణల పేరుతో సహకార రంగాన్ని మొత్తం ముంచేస్తున్నారు. పెద్దలకు అప్పజెపుతున్నారు. విధ్య, ఆరోగ్యం అని చెప్పారు. డబ్బు లేకపోతే, అక్కడ హస్పిటలకు పోతే కోసండంత లైన్ ఉంటుంది. డబ్బులు తీసుకుంటున్నారు. అక్కడ డబ్బులు తీసుకుంటున్నారు, ఇక్కడ అమ్ముతున్నారు. పరస్పర విరుద్ధంగా ఉంది. మంత్రిగారిని సూటిగా అడగదలచుకున్నాను. సంస్కరణల వలన ఏదైనా చెడు సంస్కరించబడి మంచి రావాలి కాని ఇక్కడ ఉన్న నాలుకకు మందు వేస్తే కొండనాలుక పూడిపోతున్నది. నిరుద్యోగం పెరుగుతుంది, కొసుగోలు శక్తి తగ్గుతుంది. అందో జన పెరుగుతుంది. మొత్తం ప్రపంచం ఒకసారి చూడమంటున్నాను. సంస్కరణలు ప్రవేశపెట్టిన ప్రతిచోట అందోజన పెరుగుతుంది. అనేక రకాల ఇబ్బందులకు ప్రజలు గురొతున్నారు. ఇది మాత్రం ప్రభుత్వానికి పట్టదా? నిజాం మగర్స్ కు సంబంధించి కొన్ని స్పిన్స్యూర్ మిల్స్ కు సంబంధించి 1, 2 విషయాలు తమద్వారా మనవిచేయదలచుకున్నాను. ప్రభుత్వం పారదర్శకత అంటుంది, జవాబుదారీ తసం ఉందని అంటుంది. జవాబుదారీ అంటే ప్రతిపక్షం అడిగినదానికి అంటారా? పత్రికలలో వచ్చేదానికి జనాబు అంటారా? మరి ఇక్కడ పత్రికలలో కో కోల్లులుగా నిజాం మగర్స్ అమ్మకం డిస్కాంట్ గోల్మాల్ అని నేను అనడంలేదు, పత్రికలు అంటున్నాయి. రు 60 కోట్ల విలువ గల నిజాం మగర్స్ ను రు 20 కోట్లకే, ఇంకా సంక్షోభంలో ఉన్న 4 చక్కెర ఛౌకరీలను అమ్మిపేస్తున్నారు అని పత్రికలలో వచ్చింది. దీంట్లో మంత్రిగారు విపరంగా ఒప్పుకున్నారు. మూడున్నర మాత్రమే ఎందుకు? రు 40 కోట్ల ఆస్తులు అన్నారు. ఇంకోల్లు సూలుమిల్లు అన్యల పరం. రు 50 కోట్ల ఆస్తులు వున్న ఏడున్న కోట్లకే కారుచోకగా ఎడ్డపోడు సూలుమిల్లు అమ్మకం. నిజాం మగర్స్ ప్రైవేటుకు రంగం సిద్ధం. వారే ఒప్పుకున్నారు మాకెందుకు అని. భారమైన పరిష్కమలకు దూరం. ఒకటి మంత్రిగారు క్లారిపై చేయాలి. స్వతంత్రం రాకుముందు మొత్తం ప్రైవేటు రంగం ఉంది. పరాయివాడి పరిపాలన సాగింది. స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాత పట్టికసెక్టారు ఇంప్రావ్ చేయడానికి ప్రభుత్వరగంలో పరిష్కమలు పెట్టి ప్రైవేటువారికి ఇచ్చారు. ఇక్కమిగిలింది ప్రైవేటురంగం దీనికి సంబంధించి మీకు బాగా తెలుసు. దీనికి సింబర్గా ఫీక్స్హోండ్ ఇచ్చి ఉంటుంది. ఒకరికాకరు సహకరించుకోవాలని దీనిభావం. ఏ ఆర్ ఎన్ పేరుతో ఫీక్స్హోండ్ ఇచ్చి పరిష్కమిల్లు వీటిని అమ్మ మొత్తం ప్రైవేటువారికి అప్పగించే ఆలోచన ఉంటే ఎట్లా? వారు చెప్పిన సమాధానంలో నిజాం మగర్స్ ఛౌకరీకి విసరీతమైన సప్పులు వస్తాన్నాయని రు 76 కోట్ల పై చిలుకు ఉంటుంది కాబట్టి అమ్మక తప్పదు అంటున్నారు. ఇది స్వతంత్రం రాకుముందు నుండి ఉంది. ఇప్పుడే గోవర్ధన రెడ్డిగారు కూడా చెప్పారు. అమ్మడంలో గొప్పతనం ఉంటుందా? గుడ్ గవర్నెన్ ఉంటుందా? అమ్మివేయడమే. అప్పులు ఎక్కువ అయినాయి కాబట్టి గుడ్ రూల్. ఇది మంచిదా? అంధ్రదేశానికి అప్పులు ఎక్కువ అయినాయి. మీరు తీసుకోకుముందు 13 వేల కోట్లు ఉంది, ఇప్పుడు మీ లెక్కల ప్రకారం 40 వేల కోట్లకు వచ్చింది. అంధ్రదేశాన్ని అమ్మిపేస్తారా? అది చెప్పండి ఈ రూల్ అంతా పర్తించాలి కదా? మనకున్న సహకార రంగాన్ని రక్షించుకోవాలంటే, ఎలుకలు ఉన్నాయనే పేరుతో ఇల్లు తగలేసుకోవడం కాదు, నిర్వాలించుకుని ఇల్లు చక్కబెట్టుకుంటే సరైన సంసారం ఉంటుంది అని గ్రామాలలో ఉండే మోటు మాట. సహకార రంగాన్ని నిలబడితే అల్లాడుతున్న జనం తమ కార్బుకలాపాలు కొద్దో గొప్పి చేసుకోవాలనికి వీలుంటుంది. మీ చర్యల వలన మీ ఆప్చో తీసుకున్న బట్టకు రు 6 కోట్ల వడ్డిపెరిగి డబ్బు ఇష్టుని కారణంగా సహకార సంస్థ మూసి వేసుకుంటున్నారు. మీరు ఒప్పుకున్నారు. 14 వందల పైచిలుకు దిగుమతి చేసుకుంటే, నుమారు 4 వందల వస్తూలకు సంబంధించి మన విధానాల వలన వాళ్ల మూలుగుతున్నారు. ప్రభుత్వానికి చిత్తశుభ్ర ఉంటే సరైన కమిటీ వేయండి. సప్పులకు కారణం వాటి యాజమాన్యం కాదు. మనం పెట్టిన పర్మాన్ ఇన్చెజ్స్ పెద్దలు, వారి లిండి వలన వాశనం అయింది. వారి నిర్వాకం వలన నాశనం ఆ పుతోంది. ఒక్కటి ఆలోచించండి. ఎంతసేపు తగ్గించుకోవాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉంది. భారం తగ్గించుకుంటూ సంఘానకర్తగా వ్యవహారిస్తారుట. సంఘానకర్తగా వ్యవహారించడానికి, మాదగ్గర పెద్దమనిషి చేతాడు పెనుకోవడం చేతకాక బావి పూడ్చగోట్టారు. ఇంత పనికిమాలిన పని ఉంటుందా? మరి ఆర్థికమంత్రిగారు బాగా న్యాయశాస్త్రం తెలిసినవారు.

న్యాయవాద వృత్తి నుండి వచ్చారు . శేయో రాజ్యస్థాపన మనకు ఉంది . ఆటికల్ 37 గురించి బాగా తెలిసిన వారు . ప్రజా వ్యతిరేకత వచ్చినపుడు, దీనిని ప్రజల ముందు అభిప్రాయానికి పెట్టండి . ప్రజలు ఒప్పుకుంటే చేయండి . కానీ మీరు చేస్తున్న సంస్కరణలు అంధ్రప్రదేశ్ రీ ప్రభుత్వానికి పెట్టండి . ప్రజలు ఒప్పుకుంటే చేయండి . కండిషన్ మీరు రాసుకుంది నిజం కాదా ? వారు మిమ్మలను డైరెక్ట్ చేసింది నిజం కాదా ? అది దాచి పెట్టము మొత్తం బయట పెడతాము అంటున్నారు . ఎందుకంటే వెబ్బోట్ల నుండి బయటపడుతున్నది కాబట్టి . దీనిపై ఒకసారి ఆలోచించండి . ఏ దేశం అయితే సంస్కరణలు అమలుచేశారో, ఆ దేశం ఈరోజు అల్లకల్లోలం, అలజడి, ఆందోళన, నిరుద్యోగం అన్నిరకాలుగా ఇఖ్యంది పడుతున్నది . ఆ విధంగా కాకుండా ప్రజలకు అవసరమైన సంస్కరణలు తేవాలని మీద్వారా మనవిచేస్తూ, ఈ రకమైన ప్రతిపాదనను ఉపసంహరించుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను .

శ్రీ జి అప్పల సూర్యారాయణ : అధ్యక్షా, 304 మీద మాట్లాడేపుడు కొన్ని హిస్టోరికల్ ఫీచర్సు సభకు తెలియజేయాల్సిన అవసరం ఉంది .

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : హిస్టోరికల్ కాకుండా సమయం గమనించి మాట్లాడండి .

శ్రీ జి అప్పల సూర్యారాయణ : హిస్టోరికల్గా మాట్లాడవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని నేను మనవిచేస్తున్నాను .

మ.1.00

ఇండిపండెన్స్ వచ్చిన తరువాత మన ఎకానమిని డవలవ్ చేసుకోవాలని మనం మొత్తమొదటగా ఆలోచించిన విషయం. అనాడు మనకు సోపల్ డిస్ట్రిబ్యూట్స్ తగ్గాలనుకునేటపుడు గపర్చమెంటే ఎకనామిక్ యాక్షిసిటీలో పార్టీసిపీట్ చేయాలి, ఎకనామిక్ యాక్షిసిటీను వల్ల వచ్చిన డబ్బులు సమాజపరంగా భర్తు చేయాలనే ఒక నోవో పడియాతో కోపరేటివ్ మూవ్మెంట్సు కాని, పట్టిక సెక్టార్ అండర్ టీకింగ్స్ ను కాని తీసుకురావడం జరిగింది. సోపలిస్టిక్ పాటర్స్ ఆఫ్ స్పౌలీని మన కాన్స్టిట్యూషన్స్ లో పొందుపరచాము. ఈ కాన్స్టిట్యూసు మనం బలపరచాలి అనే అభిప్రాయంతో ఇంప్లిమెంట్ చేసేటపుడు రియాలీటీలో మన ముందుకు వచ్చిన విషయాలను అధ్యయనం చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా పుంది.

మనం అనేక ఘగర్ ఫ్యాక్టరీలను, స్పిన్నింగ్ మిల్సు పెట్టుకున్నాము. నేను పట్టిక సెక్టార్ అండర్ టీకింగ్స్ కమిటీలో మెంబర్గా పున్సుపుడు అనాడు సెక్టటరీగారు కోపరేటివ్ మూవ్మెంట్ కాని, పట్టిక సెక్టార్ అండర్ టీకింగ్స్ కాని అప్పట్ డేబెండ్ అయ్యాయనే విషయాన్ని చెబితే, మీరు మరొకసారి ఆలోచించి చెప్పమని నేను చెప్పడం జరిగింది. అయితే కాలక్రమేణా ఒకసారి అధ్యయనం చేసినపుడు ఫిజికల్ ఇంబాలెస్పెన్ వస్తున్నాయని చూస్తే, టాక్సేఫన్లో డెఫిషియస్ వచ్చినపుడు, బడ్జెట్లో రెవిన్యూ డెఫిసిట్ వచ్చినపుడు ఒకసారి పరిశీలన జరిపినట్లయితే, అనాడు రాజగోపాలాచారిగారు చెప్పిన మాటలు గుర్తుకు వస్తున్నాయి.

రాజగోపాలాచారి గారు ఒక విషయం చెప్పారు. "The Government should not interfere in all economic activities" ఎకనామిక్ యాక్షిసిటీలో ఇన్వాల్వ్ కావద్దని ఆయన చెబితే, ఆయనను క్యూపిటలిస్ట్, అది సరియైన అభిప్రాయం కాదని అనాడు చెప్పడం జరిగింది. కాని కాలక్రమేణా ఒకసారి ఈ లాసెప్ చూస్తే ప్రభుత్వం ఇచ్చిన డబ్బులు చాలకపోవడంవల్ల, ఇన్స్టిట్యూషనల్ పైనాస్పెన్స్తో రన్ చేయమని తెలియజ్ఞీనపుడు, వాటిని రన్ చేయడానికి ఏ బ్యాంకరూ ముందుకు రావడం లేదు, అందువల్ల అని సిక్ యూనిట్స్గా మారిపోతున్న సందర్భంలో ప్రభుత్వం ఈ డెంపస్ తీసుకోవడం జరిగింది. మన్మోహన్ సింగ్

గారు మంచి ఎకానమిస్. వారు 1991లో ఒక డెసిపన్ చెప్పారు. ఎకనామిక్ రిఫార్మ్ టీసుకోవాలి, లేకపోతే వెల్ఫేర్ యూక్సివిటీలను నిర్వహించడానికి ప్రభుత్వానికి నిధులు చాలవు, అప్పుడు టాక్షేస్ పెంచాలి, లేకపోతే డెఫిసిట్ వస్తుందని అన్నారు.

మనం రియాలిటీని స్టడీ చేసిన తరువాత ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ఇండస్ట్రీస్ ను చూసిన తరువాత మనకు తెలిసిన విషయం అలోచన చేసేటపుడు, నేను అనేక స్పిన్నింగ్ మిల్స్ ను చూసాను. అక్కడ వున్నది అపుట్ దేటెడ్ మెపిపరీ. ఇన్స్పైట్యూపసర్లో పైనాస్పెన్ ఎక్కువగా వుండడం వల్ల, రేటాఫ్ ఇంటర్స్ ఎక్కువగా వుండడంవల్ల, ప్రభుత్వం ఏ విధంగా సహాయం చేసినా స్పిన్నింగ్ మిల్స్ కు కాని, మగర్ ఫాక్టరీలకు కాని ఉపయుక్తంగా వుండదు. రిపోర్ట్లో కూడా చెప్పారు. "There are 60 Cooperative Societies with an equity base of over Rs. 1000 crores. These cooperatives have accumulated losses of over Rs. 250 crores. The return on investment made by the Government is negligible" అని చెప్పడం జరిగింది.

ఈసాడు ప్రభుత్వం ఏ విధంగా ఇన్వెస్ట్మెంట్ చేసినా, కోపరేటివ్ స్పిన్నింగ్ మిల్స్ కాని, పబ్లిక్ సెక్యూర్ అండర్ టీకింగ్ కాని వాటికి ఆ సహాయం సరిపోక, ఇన్స్పైట్యూపసర్లో పైనాస్పెన్ చేయడానికి ఎవరూ ముందుకు రాక అని సిక్ యూనిట్స్గా మారి, అన్వంప్లాయిమెంట్ పెరుగుతోంది. ప్రతి ఒక్కరూ ఉద్యోగుంటే గుర్వమెంట్ ఉద్యోగునే అనుకుంటున్నారు. కాని అది సరికాదు. ప్రైవేట్లో పని చేసినా అది ఉద్యోగమే అనే మైండ్ సెట్ను అభివృద్ధి చేసుకోవాలి. ప్రైవేటు వారికి వాటిని ఇచ్చినపుడు వారు రన్ చేసినపుడు అందులో ఎంప్లాయిమెంట్ ఆపర్టుల్యూటిస్, పొట్టియాలిటీస్ పెరుగుతాయి. అందువల్ల ఎంప్లాయిమెంట్ అంటే గుర్వమెంట్ ఎంప్లాయిమెంట్ అనే ఉద్దేశ్యం నుంచి బయటకు రావాలి.

సోపల్ సెక్యూరిటీ ఇన్ వర్క్ ప్రోగ్రామ్ పెట్టి, వాలంటరీ రిటైర్మెంట్ ప్రోగ్రామ్ ను ఇంప్లిమెంట్ చేయాలి, ట్రైనింగ్ ఇవ్వాలి, వారికి ఉపాధి కల్పించాలి అనే దాని గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది. అదే సందర్భంగా ఎకనామిక్ యూక్సివిటీని ప్రభుత్వం తీసుకుంటే, ఆ లాభాన్ని ప్రజలకు ఉపయోగించాము అనే కాన్సిస్ట్ పోయి, ఇప్పుడు చాలా మంది చాలా చక్కగా పాయింట్ అపుట్ చేసారు. లోకేషన్ బాగోకపోవడంవల్ల ఆల్ఫ్స్ పోయింది. వత్తిళ్ల వుండడంవల్ల, లాంగ్ లోకేషన్స్ పల్ల, కొన్నిటిని కోల్పోయాము. బ్యారోక్రాట్లు డెసిపన్ తీసుకుసేటపుడు ఇన్యూక్సివ్గా మనం ఎందుకు డెసిపన్ తీసుకోవాలి, తప్పయితే మన మీద అకొంటబిలిటీ వుంటుంది, అందుకని ప్రోఫెస్షన్ చేద్దామని ఉద్యోగస్తులు ఈ విషయంలో సరియైన సమయంలో డెసిపన్ తీసుకోకపోవడంవల్ల మారుతున్న పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకుంటే, ఇది ఉపయోగపడదు.

ఆ రోజు సెక్రటరీగారు అపుట్ దేటెడ్ అన్నపుడు బాధ పడినా రియాలిటీ వచ్చేసరికి డెఫిషియస్ పెరిగిపోతోంది కాబట్టి టాక్సులు పెంచాలి, లేకపోతే అప్పులు తీసుకు రావాలి. ఈసాడు ప్రతి దానికి పరల్ బ్యాంక్ లోన్ అంటారు. పరల్ బ్యాంక్ లోన్కూ దీనికి సంబంధం ఏమిటని అడుగుతున్నాను. 40 నుంచి50 శాతం మనకు గ్రాంట్గా వస్తోంది, చాలావరకు ఉపయోగపడుతుంది. మొన్న చైనా పెళ్లాను. ఆ బుక్ తీసుకోచ్చి కావాలంటే చంద్రశేఖర్ గారికి ఇచ్చాను. ఇన్వెస్ట్మెంట్ చూస్తే, పరల్ బ్యాంక్ నుంచి చైనా వారు డబ్బులు తెచ్చుకున్నారు. డవలవ్సెమెంట్ యూక్సివిటీలలో వారు పరల్ బ్యాంక్ తాలూకు డబ్బును తీసుకుంటున్నారు. అందులో మనం కూడా మెంబర్స్ ను. పరల్ బ్యాంక్ అనేది ప్రాఫిట్ కాన్సిప్ట్ తో నడిచేది కాదు. సభ్య దేశాలకు ఉపయోగపడదామని చేస్తున్నారు.

ప్రతిదానికి పరల్ బ్యాంక్ అనడం సరి కాదు. మన్మోహన్ సింగ్ గారి పాలసీని మనం ఇంప్లిమెంట్ చేసున్నాము. మనకు వచ్చే ఆదాయాన్ని పెంచాలని, సోపల్గా కాని, ఎడ్యూకేషనల్గా కాని ఖర్చు పెట్టాలనేది అనలు ఉద్దేశ్యం. ఈసాడు అప్పుల నుంచి, లాసెన్ నుంచి బయటపడదాము అనే ఉద్దేశ్యంతో ఆ కాన్సిస్ట్ తీసుకోవడం జరిగింది. మనం మైండ్ సెట్ చేసుకోవాలి.

గపర్చుమెంట్ ఉద్యోగమే ఉద్యోగమని అనుకో కూడదు. ప్రవేటు ఉద్యోగం కూడా మన పిల్లలకు కావాలి అనుకోవలసిన వరిష్ఠతి పుంది. ఎంపొల్యుమెంట్ జనరేషన్ అనేది ఎకనామిక్స్ వల్ల పస్తుంది, ఎకనామిక్ గ్రోట్ వల్ల పస్తుంది. అటువంటి ఎకనామిక్ గ్రోట్ కోసం ప్రయత్నం చేసేటపుడు మనం ఆ విధంగా మైండ్ సెట్ చేసుకోవాలి. ఇంత చక్కటి అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ డెపూలీటీ స్పీకర్ : సభ్యులు గమనించాలి. కల్పరల్ ప్రోగ్రామ్స్ కు కోట శ్రీనివాసరావు, తమిన్నేని సీతారాం, బాబూ మౌహన్లు సభ్యులుగా ఒక కమిటీని వేసారు. కల్పరల్ ప్రోగ్రామ్స్ లో పాల్గొనే ఇంటరెస్ట్ పును సభ్యులు పైన కమిటీ హాలులో తమ పేర్లను ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి.వెంకటరమణ రెడ్డి (మెట్టల్): అధ్యక్షా, ఈనాడు వరి ధాస్యం, మొక్కజొస్సు, ప్రత్యే వంటి వంటలు పండించే రైతులు చాలా ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. క్రోప్ హాల్డెడ్ అని వేరే పంటలు నేయమంటే నేసిన తరువాత కూడా ఈ రోజు రైతులు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. మనం శాసన సభలో చేసే చర్చలకు ఉపయోగించే సమయంలో అధిక భాగం రైతుల సమస్యలపైనే ఎక్కువగా ఉపయోగిస్తున్నాము. ఈ రోజు మగర్ ఫౌక్సరీల మీద చర్చ పుంది.

మ.1.10

రాష్ట్రం మొత్తం మీద 36 మగర్ ఫౌక్సరీలు ఉన్నాయి. అందులో 13 కో-ఆపరేటీవ్, 5 నిజం మగర్ ఫౌక్సరీలు, 18 ప్రయివేటువి ఉన్నాయి. సంఖ్య తప్పుంటే సరిచేసుకొంటాను. గత మాండు సంవత్సరాల సుండి మగర్ ఫౌక్సరీలను అమ్మోదమని అంటుండడం వల్ల రైతులు మగర్ కేన్ పండించడానికి ముందుకు రాలీకపోతున్నారు. వారు ఎం.ఎల్.ఎ. దగ్గరకు, మంత్రుల దగ్గరకు వెళ్లి తెలుసుకోవడం జరుగుతోంది. మగర్ ఫౌక్సరీలకు సరైన నిధులు విడుదల చేయకపోవడం వల్ల క్రొస్సంగ్ ఆగిపోతోంది. ఇటీపల రికవరి పడిపోయి సప్పర్ వస్తోంది. ఈ సహకార రంగంలో ఉన్న ఫౌక్సరీలను అమ్మోదమని 10.2.2002 నాడు పత్రికలలో నోటిఫికేషన్ జారీ చేశారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై రైతులకు సమ్మకం ఉంది. ఈ పరిష్కారాల్లో మగర్ ఫౌక్సరీలను అమ్మోదమన్నది చాలా బాధాకరమైన విషయం అని తెలియజేస్తున్నాము. గతంలో ఈ మగర్ ఫౌక్సరీలను సడవడానికి కోట్లాది రూపాయలు రైతులు వెచ్చించి బాపులు త్రవ్వారు. బాపులు త్రవ్వి మగర్ ఫౌక్సరీలను నిలబెట్టినా, ఈ రోజు సప్పం వస్తోందని ఈ ఫౌక్సరీలను ఆడం ఎంతవరకు న్యాయమని అడుగుతున్నాము. ఈ ఫౌక్సరీలకు అనుబంధ పరిశ్రమలను ఏర్పాటుచేయకపోవడం కాంగ్రెస్ వారి తప్పే. మవర్ జనరేషన్ కానీయండి, ఆల్కహాల్ ఫౌక్సరీలు కానీయండి వేయలేదు. నేడు మగర్ ఫౌక్సరీలకు సప్పాలు వచ్చే విధంగా చేశారు. మా దగ్గర ముత్యంపేట మగర్ ఫౌక్సరీ ఉంది. 1250 టమ్ముల కెపాసిటీ ఉంటే 2500 టమ్ముల కెపాసిటికి ఎక్స్ప్రోండ్ చేశారు. అక్కడన్న అధికార్లు ఈ బిన్ని కంపెనీ ఎంతవరకు చేయగల్లతుందో, అసలు వీరికి స్థోమత ఉండా అన్న విషయాన్ని కూడా ఆలోచన చేయలేదు. అలా ఎక్స్ప్రోండ్ చేసినా నేటికి 1600 టమ్ముల కంటే మించలేదు. 1250 టమ్ములు గతంలో ఉన్నప్పుడే 1800 టమ్ముల వరకు చేసిన క్రొస్సంగ్, ఎక్స్ప్రోండ్ చేసిన తరువాత 16,17 పందల కంటే క్రొన్ చేయకపోవడం దురదృష్టికరమని తెలియజేస్తున్నాము. అధికార్లు చేసిన తప్పుకి రైతులు ఇబ్బంది పడడం ఎంతవరకు సమంజనసమని అడుగుతున్నాము. ఫౌక్సరీలు మూత పడతాయని అనుకోంటుండడంతో రైతులు మగర్ పంట వేయాలా వద్దా అని అనకోవడం జరుగుతోంది. గతంలో మంత్రి గారి దృష్టికి కూడా ఈ విషయం తీసుకువచ్చాము. పండించిన పంట విషయంలో ఆదుకోడానికి గాను కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అన్ని విధాల ముందుకు వచ్చాయి. కొన్ని లోపాలు ఉంటే ఉండవచ్చు. క్రింది స్థాయిలో తప్పు చేసిన ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చింది. ఈ మగర్ ఫౌక్సరీలను ప్రయివేటీకరణ చేయకండి. రైతులను భాగస్వాములను చేయండి. “రూ.60 కోట్ల నిలువ చేసే నిజామ్ మగర్ ఫౌక్సరీ రూ.20 కోట్లకి” అని పేపర్లో వచ్చింది. ఈ విధంగా రాంగ్ సిగ్నల్స్ ప్రజల్లోకి వెళుతున్నాయి. నిలువైన ఆస్థలు ఉన్నాయి. ఫౌక్సరీకి సంబంధించిన కాలనీ, ఫౌక్సరీ ఆస్థలు అమ్ముతే రూ. 20 కోట్లకు

పైనే వస్తుంది. ముఖ్యమంత్రి గార్చి ప్రభుత్వాన్ని కోరేదేమంటే, రైతులందర్ని భాగప్పాములను చేసి చేయండి. ప్రపంచభూంకు, కేంద్ర ప్రభుత్వం అప్పులు ఇష్టాడానికి సిధంగా ఉన్నాయి. రైతుల విషయమై అప్పు తెచ్చుకొన్నా బాధ లేదు. ఫౌక్స్ లు అధునికీ కరణ చేయడానికి పాత మిషనరీని ఛేంజ్ చేయాలి. చెరకు పేమెంట్ విషయంలో జాప్యం చేస్తున్నారు. వారికి సమ్మకం పోతోంది. దీనికి కారణం అధికారులా అని అడుగుతున్నాను. ముత్యంపేట మగర్ ఫౌక్స్ విషయంలో రికవరి పడిపోడానికి కారణం ప్రతిసారి క్రొస్‌హర్డ్ లో నాలుగు రోజుల జాప్యం జరుగుతోంది. ఎడ్డ బండీపై వచ్చిన తరువాత రైతులు ఆ లంబాడి వారికి, లేబర్కి డబ్బులు వచ్చాయి. ఈ ఫౌక్స్ క్రొస్‌హర్డ్ రేట్స్ వారంతా వెళ్లిపోతున్నారు. రైతులను చేసేత కార్బ్రూకులను, ఎన్.ఎస్.ఎఫ్. కార్బ్రూకులను కూర్చు పెట్టి వారి నిర్దయముతో ఒక నిర్దయం చేస్తే బాగుంటుందని సూచిస్తున్నాను. మగర్ ఫౌక్స్ క్రొస్‌హర్డ్ లో ప్రయుచేటికరణ బదులు ఆదునికీ కరణ చేయాలి. అవసరమైతే ఇంకా డబ్బు తీసుకు వచ్చి వీటని కాపోడాలని కోరుతున్నాను. పేమెంట్ విషయంలో కొంత మంది వి.ఆర్.ఎస్.కి ముందుకు వస్తున్నారు. పేమెంట్ విషయంలో జాప్యం జరుగుతోంది. ఈ ఫౌక్స్ క్రొస్‌హర్డ్ లను కాపోడాలని కోరుతున్నాను. రైతులకు సమ్మకం ఏర్పడి విధంగా మంత్రి గారు ఒక ప్రకటన చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గుసుడి సర్పయ్య : - అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రములో మొత్తం 35 చెరకు ఫౌక్స్ లు ఉన్నాయి.

(అంతరాయం)

డా.వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి : - అధ్యక్షా, ఇప్పటికి సమయం గం. 1.15 ని. లు అయింది. నేను కోరేదేమంటే, ఈ సబ్కట్ట ముఖ్యమైనది. నేడు గం. 1.30ని.లకు అడ్జర్స్ చేస్తే, రేపు జీరో అవర్ అయ్యాక కంటిన్యూ చేధ్దామా?

మిస్టర్ డెప్యూటి స్పీకర్ : - ఈ అంశం పది రోజుల నుండి కంటిన్యూగా వస్తోంది. పది నిమిషాలు ఎక్కువైనా సరే నేడే తీసుకొందాము.

శ్రీ వై.రామకృష్ణుడు : - అధ్యక్షా, ఈ రోజు మూడు గంటలకు మాకు క్యాబినేట్ సమావేశం ఉంది. మీరు రెండింటి లోపు నీరు ముగించాల్సిన అవసరం ఉంది. వారు మాట్లాడాల్సినది వారు మాట్లాడతారు. క్లారిఫికేషన్స్ కి ఇష్టండి. నేను చెప్పతాను. రెండు గంటలకు పూర్తి కాకపోతే ఇట్టంది వస్తుంది.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ (నిజమాబాద్) : - అధ్యక్షా, ఇది మొదట 304 నిబంధన క్రింద వచ్చింది. It has been converted as Short Discussion. 304 నిబంధన ప్రకారంగా గోవర్ధనరెడ్డి గారు మాట్లాడిన తరువాత మంత్రి గారు రిప్పయి చెప్పిన పిమ్మట క్లారిఫికేషన్స్ అడిగితే బాగుండేది. మీరు అన్ని పార్టీల వారిగు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చారు. సంతోషం. మా దగ్గర కూడా మాట్లాడాల్సిన వారు చాలా మంది ఉన్నారు. ఇది ముఖ్యమైన సబ్కట్ట. ముఖ్యమైన పాల్సీకి సంబంధించిన సబ్కట్ట, కావున మీరు రెండు గంటల పరకు అన్న నిబంధన పెట్టుకుండా గం.1.30 ని.లకు సభని వాయిదా పేసి, రేపు జీరో అవర్ అయిన వెంటనే తీసుకోండి. మీరు సమయం ఫిక్స్ చేయండి.

మిస్టర్ డెప్యూటి స్పీకర్ : - ఈ అంశం పది రోజుల నుండి కంటిన్యూగా వస్తోంది.

డా.వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి : - Procedure was violated by the Chair. But we are not finding fault with the Chair ప్రోసీజరు ప్రకారంగా, గోవర్ధనరెడ్డి గారు మాట్లాడిన వెంటనే మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పి ఉంటే, మేము క్లారిఫికేషన్స్ అడిగితే సిరిపోయేది. క్లారిఫికేషన్స్ కి అవకాశం ఉండేది. అలా కాకుండా ప్రోసీజరు డీవియెట్ చేశారు. కాణ్డి Chair at the

discretion డీవియేట్ చేసింది కాబట్టి we are not coming in the way. ఈ రోజు ఒంటి గంటన్నరకు పూర్తి కాకపోతే, నర్సయ్ గారు మాట్లాడిన తరువాత సభని వాయిదా వేయండి. we will take it up after Zero Hour tomorrow.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :- ఇంపొర్టెంట్ సబ్క్రైట్ అని సిగ్నిటరీ లందరికి అన్ని పార్టీల వారికి అవకాశం ఇచ్చాను.

మ. 1.20

శ్రీ వై.రామకృష్ణుడు : - అధ్యక్ష, రూల్ 74 లో అన్ని పార్టీల వారు మాట్లాడుతున్నారు. 304 ప్రత్యేకంగా ఇంపొర్టెన్స్ గల ఇష్ట్యాలు రైన్ చేసినపుడు అన్ని పార్టీల వారికి అవకాశం ఇచ్చే సందర్భాలు పున్నాయి. అలాగే మిగతా పార్టీల వారు అడిగారు మీరు యిచ్చారు. నా రికెప్ట్ ఏమంటే 2.00 గంటలకు ఇది కంప్లీట్ చేస్తే బాగుంటుందని ప్రతిపక్షాయకులకు తెలియజేస్తున్నాను. అయితే సేను రేపు ఉండటం లేదు. అందుచేత మీకు ఇష్ట్మైతే ఎల్లుండికి పోస్ట్స్పోన్ చేసుకోండి. మీ ఇష్టం .

దా ఎమ్.వి. మైసూరా రెడ్డి : - అధ్యక్ష, మామూలుగా డీవియేట్ అయ్యారు. అందరికి యిచ్చారు. మేము కాదనడం లేదు. ముఖ్యమైన సబ్క్రైట్ కాబట్టి మీరు ఇతర పార్టీల అభిప్రాయాలు తెలుసుకొనవలసిన అవసరం పుంది . మంత్రి గారిని కావాలంటే రిపై ఇవ్వమనండి, ఎల్లుండి క్లారిఫికేషన్స్ అడుగుతాము.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు : - Sir, this is not correct. Government also know the mood of the House. మన మైసూరా రెడ్డి గారు మధ్యలో లేచి మీరు రిపై ఇవ్వండి. మళ్ళీ మేము అడుగుతాము అంటున్నారు. ఇప్పుడు కొంత తర్వాత కొంత అనడం హీస్ మిల్ కాదు. వారిచేత మాట్లాడనీయండి . రెండు గంటల లోపు పూర్తి చేయండి బాగుంటుంది. లేదంటే ఎల్లుండికి పోస్ట్స్పోన్ చేయండి. ఎల్లుండి మాట్లాడతాము అంటే we have no objection for that. Then we will give our reply.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : - ఈ రోజే అయిపోతే బాగుంటుంది. ఎప్పుడూ పోస్ట్స్పోన్ అవుతున్నాయి. మనం రెండు గంటల పరకు కూర్చుందాము. అప్పటికి పూర్తి చేద్దాము. మాట్లాడవలసిన వారు ఇంకా ఇద్దరు ముగ్గురున్నారు. వారు మాట్లాడిన తరువాత దీని పూర్తి చేద్దాము. ఎందుకంటే ఇది పది రోజులుగా పోస్ట్స్పోన్ అవుతూ వస్తున్నది.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ : - అధ్యక్ష, ఈ అంశం మీద డీవియేట్ అయినందుకు మాకు ఇభ్యంది లేదు. అందరికి అవకాశం యిచ్చారు. సంతోషం . ఇదివరకు ఒకసారి బాలయెగి గారి దినానికి పోదామంటే అప్పుడూ పోస్ట్స్పోన్ చేయమంటే మేము అగ్రి అయ్యాము. మాకు అభ్యంతరం లేదు. కంటిన్యూ చేసి పాలక పక్షం మాట్లాడమంటే మాకు అభ్యంతరం లేదు. దీని మీద సుదీర్ఘమైన చర్చ జరగపలసిన అవసరం పుంది. This has been converted into short discussion. ఇప్పుడు డిస్కపర్ చేయండి . This is concerning the industrial policy of the Government concerning spining mills, co-operative sugar mills. So, వాళ్ళను మాట్లాడనీయండి తరువాత మళ్ళీ పెట్టుకుందాము. అందుకు మాకు అభ్యంతరం లేదు.

40 నిమిషాల టైములో పూర్తి కాదు. వారిని మాట్లాడనీయండి ఎల్లుండి రిపై పెట్టుకోండి. అందుకు మాకు ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు.

డా . వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డి :- స్పీకరు గారూ ఇప్పుడు గౌరవ సభ్యులను మాట్లాడనీయండి. ఈ రోజు ఒకటిన్నరక్కొ, ఒకటీ నలభై నిముషాలకో పూర్తి చేధాము. ఎల్లండి మినిష్టరుగారి రిపై, క్లారిఫికేషన్ చేధాము.

శ్రీ వై.రామకృష్ణుడు :- అధ్యక్షా, ఎప్పుడూ మనం పోర్ట్ డిస్ట్రిక్షన్సు పోస్ట్ పోన్ చేసుకుంటాము . Now, let us now decided one thing. కానీ 304 ను మొదలు పెట్టి మధ్యలో ఆపి హేసి మిగిలిన దానిని పోస్ట్ పోన్ చేసి ఇంకో రోజు డిస్ట్రిక్షన్ చేయడం అనే సందర్భం ఇంత వరకూ ఎప్పుడూ రాలేదు. Therefore, it is left to the House.

శ్రీ గుమ్మడి సరసయ్య :- అధ్యక్షా, మన వద్ద ఫోకరీలు మొత్తం 35 పున్నాయి. అందులో 5 ప్రభుత్వ రంగంలో నడుస్తున్న ఫోకరీలు. 14 సహకార రంగంలో నడుస్తున్న ఫోకరీలు. ప్రభుత్వ రంగంలోని ఫోకరీలు నష్టాలలో నడుస్తున్నాయిని , వాటిని అమ్మి వేయాలని అనుకునే పరిస్థితి దురద్ధరకరం. ఇలా అమ్మేయడం వల్ల రైతుల సౌకర్యాలు దెబ్బతింటాయి. అలాగే నిరుద్యోగం పెరగడానికి దారి తీస్తుంది. కనుక ఈ విధానాన్ని మేము వ్యతిరేకిస్తున్నాము. అలాగే లాభాలకు సంబంధించిన, నష్టాలకు సంబంధించి చూసినట్లయితే ప్రభుత్వ సంస్థలలో వని చేస్తున్న చక్కెర ఫోకరీలలో 2000-01 నాటికి 10 శాతం రికవరీ వచ్చింది. 1999-2000 నాటి కంటే ఈ రికవరీ పెరిగింది తప్ప తగ్గలేదు. అలాగే ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలలో వచ్చే నష్టాలను పరిశీలించి వాటికి తగిన విధంగా చర్యలు తీసుకొనడానికి బదులు అమ్మేయాలనుకోవడం ఎందుకు చేస్తున్నారు? అందువల్ల అవినీతి వుందని చాలా క్లియర్గా కనపడుతోంది. కాబట్టి దీనిని మేము వ్యతిరేకిస్తున్నాము. అలాగే మా జిల్లాలోని సేలకొండపల్లి లో ఒక ఫోకరీ నిర్మాణం చేయబడింది. రైతాంగం సౌకర్యం కొరకు దానిని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. నిరుద్యోగాన్ని తగ్గించడం కొరకు దానిని నిర్మించారు. ఇప్పుడు దానిని అమ్మినట్లయితే నిరుద్యోగం పెరుగుతుంది. దానిని ప్రభుత్వం గురించిందా లేదా అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఈ విధంగా ఫోకరీలను అమ్మేయాలి అనుకునే నిర్ణయాలు చేయడం సరైన విధానం కాదు. ప్రభుత్వం దానిని వెనుకకు తీసుకోవాలని కోరుకుంటున్నాను. అలాగే చెరకు ఫోకరీల విషయంలో కేంద్రం చక్కెర దిగుమతులపై అండ్లు విధించడానికి మనం అసెంబ్లీలో తీర్మానం చేయాలని, దానిని అందరం ఏకగ్రిపంగా తీర్మానించి కేంద్రానికి ఆ తీర్మానాన్ని పంపాలని కోరుతున్నాను. ఈ ఫోకరీలను అమ్మాలన్న ఆలోచనను విత్తుడా చేసుకోండి. అమ్మే ఆలోచనలు రైతులకు ఇబ్బందులను కలిగిస్తుది. నిరుద్యోగాన్ని పెంచుతుంది. కనుక దానిని దస్తిలో పెట్టుకుని ఈ ఆలోచనను విరమించుకోవాలని కోరుతున్నాను. కనుక లాభాలు ఎలా వస్తున్నాయి, నష్టాలు ఎలా వస్తున్నాయి అన్న వాటికి తగినవిధంగా పరిశీలన చేసి తగు విధంగా చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

Mr.DEPUTY SPEAKER : Now, the House is adjourned to meet again at 8-30 AM tomorrow.

(The House then adjourned at 1-27 PM to meet again at 8-30 AM on Thursday, the 21st of March, 2002.